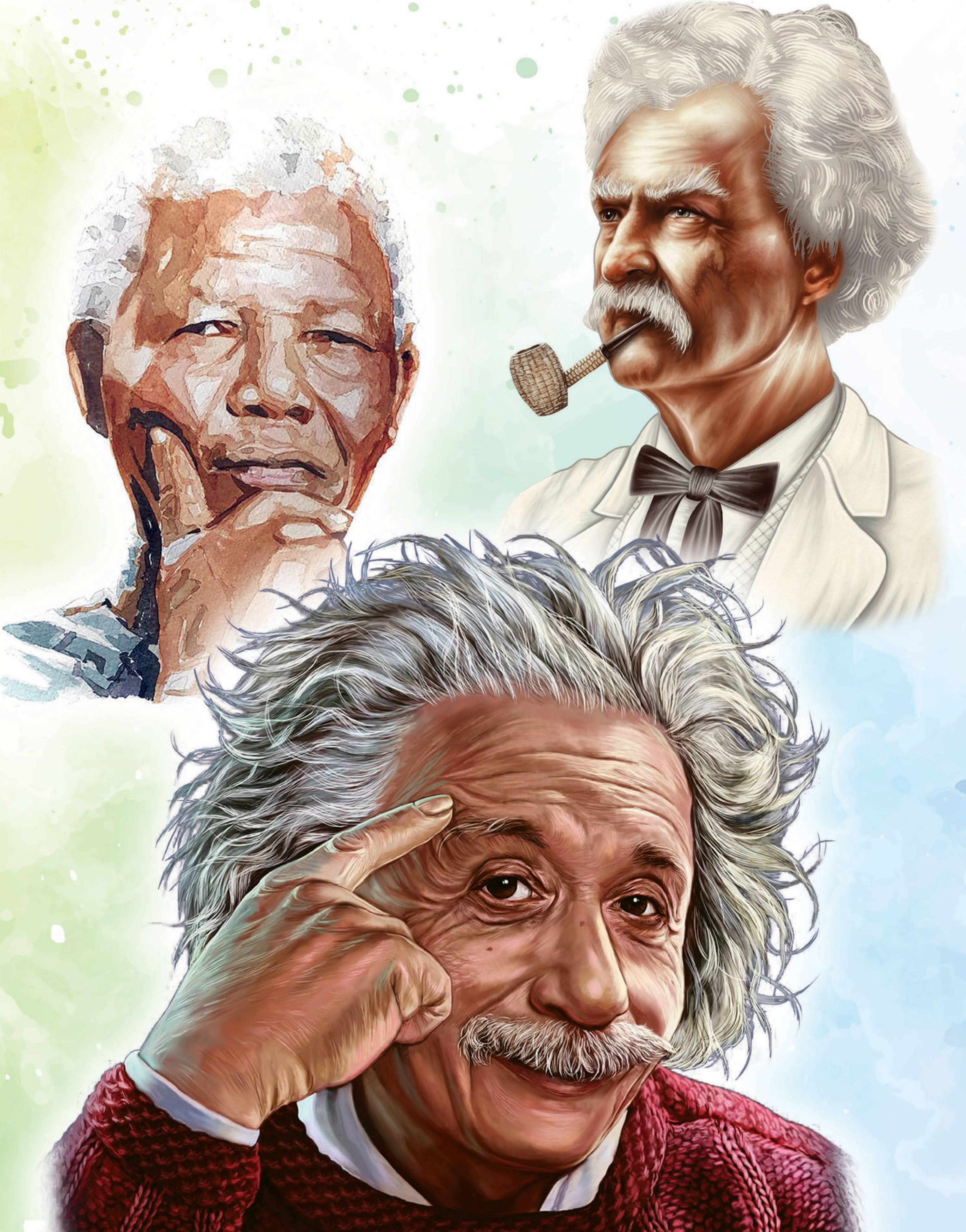

YAZA O U R N A K

Hayat Yazınca Güzel...

*“Eğitim kafayı geliştirmek demektir,
belleği doldurmak değil.”*

ENKA OKULLARI

ENKAlı Olmak Ayrıcalıktır

ADAPAZARI ÖZEL ENKA LİSESİ

Bilim, Sanat, Spor ve
Edebiyat Dergisi
Haziran - 2022

SAHİBİ

Adapazarı Özel ENKA
Okulları

Adına Yayın Sahibi

Hüsnü YILMAZ

Lise Okul Müdürü

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Gül UZUN

YAYIN SORUMLUSU

Sibel AKKUZZU

YAYIN KURULU

Sude Hayret ÖZER

Melise SAY

KAPAK TASARIM

Ecem AKOVA

İdil YAZGAN

GRAFİK TASARIM ve
BASKI ORGANİZASYON

almedia REKLAM ve MATBAACILIK

Tıgçılar Mh. Kol Sk. No:5
Adapazarı / SAKARYA
T/F: 0264 277 20 07
www.almedia.com.tr
bilgi@almedia.com.tr

“Eğitim kafayı geliştirmek demektir, belleği doldurmak değil.” Mark Twain, yaşadığı dönemde ırkçılıkla mücadele eden Nelson Mandela ise eğitimi **“Dünyayı değiştirmek için kullanabileceğimiz en güçlü silah eğitimidir”** diyerek tanımlamış. Albert Einstein da **“Mantık sizi A noktasından B noktasına götürür. Hayal gücü ise her yöne”** diyerek farklı bir açıdan yaklaşmış eğitime. Onlar gibi daha nice filozof, bilim insanı, aydın ya da eğitim alanında uzman akademisyenler farklı açılardan tanımlamış eğitimi. Ama hiçbir eğitim kuramı ya da sistemi istenilen başarıyı yakalayamamış ve ideal insanı yetiştirememiştir. Ve belki de yetiştiremeyecektir. Burada sorgulanması gereken en önemli şey “ideal insan” kavramı. Gerçekten ideal insan var mıdır? Eğitimle insan ideal hale getirilebilir mi? Günümüzde en çok konuşulan ve eleştirilen kuşak olan Z kuşağı ve onun sonrasında gelecek Alfa olarak adlandırılan kuşaklar ideal insan tanımlamasına uyabilecek mi? Bu soruyu Y kuşağına sorarsanız çoğunluktan alacağınız cevap “Hayır!” olacaktır. Çünkü onlar için Z kuşağı tarifi yapılamayan gençlerden oluşmaya başlayan ilginç bir kuşak. Peki onların gözünden de Y kuşağı ilginç değil mi? Bir kuşağın ideal olması, önceki kuşağın yaptıklarını yapmasından mı kaynaklanır? Önceki ile çatışma yaşayan kuşak iyi bir nesil olarak addedilemez mi? Y kuşağı kendinden önceki kuşak için sorunlu, işe yaramaz olmadı mı? Sanırız bu kuşaklar arası çatışma daha uzun yıllar her yeni nesil tarafından sorgulanacak ve bu nesillere verilecek eğitim tanımları, beklentileri her nesilde farklılık gösterecek. Aslında olması gereken de bu. Geleneksel yöntemlerle eğitim her dönemde kişiye fayda sağlamayacaktır bu bağlamda öğretimi de yenilemek en önemlisi nesillere göre evirmek gereklidir. Aksi durumlar çatışma yarakmaktan öteye gidemeyecektir.

Eğitim ve öğretimin evirildiği ve farklı yönlerde doğru eğilim gösterdiği günümüzde Z kuşağını ele aldık ve bu sayımızı onlar üzerine kurguladık. Farklı temalarla da buluşabileceğiniz dergimizin yeni sayısı sizlerle.

Keyifli okumalar.

Hayat okuyunca güzel...

Basın Yayın Kulübü

içindekiler

RÖPORTAJ

**Altan
Erkekli
ile**

5

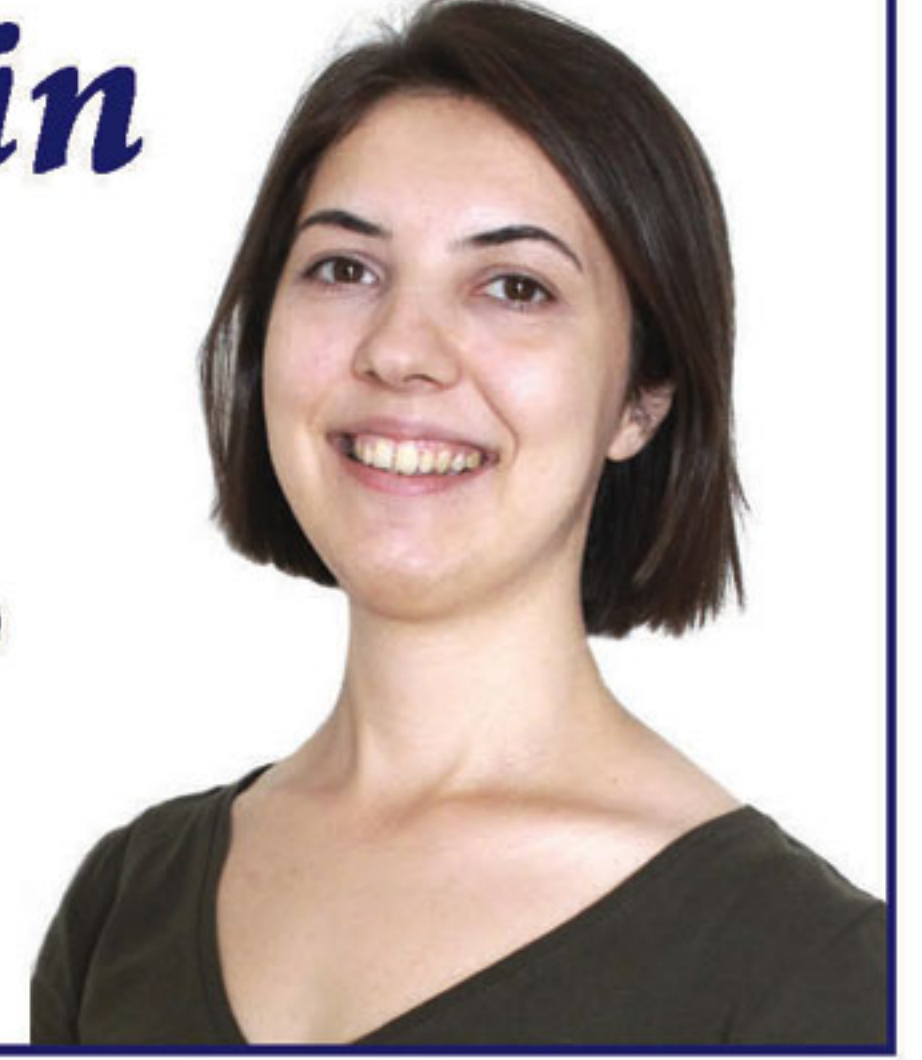
RÖPORTAJ

**Haydar
Ergülen
ile**
9

RÖPORTAJ

**Berfin
Nur
Osso**
13

RÖPORTAJ

**Hümeyra
Nebilir ile
Medyaya
Giriş**
17

Özge Naz
BALABAN
9C

21

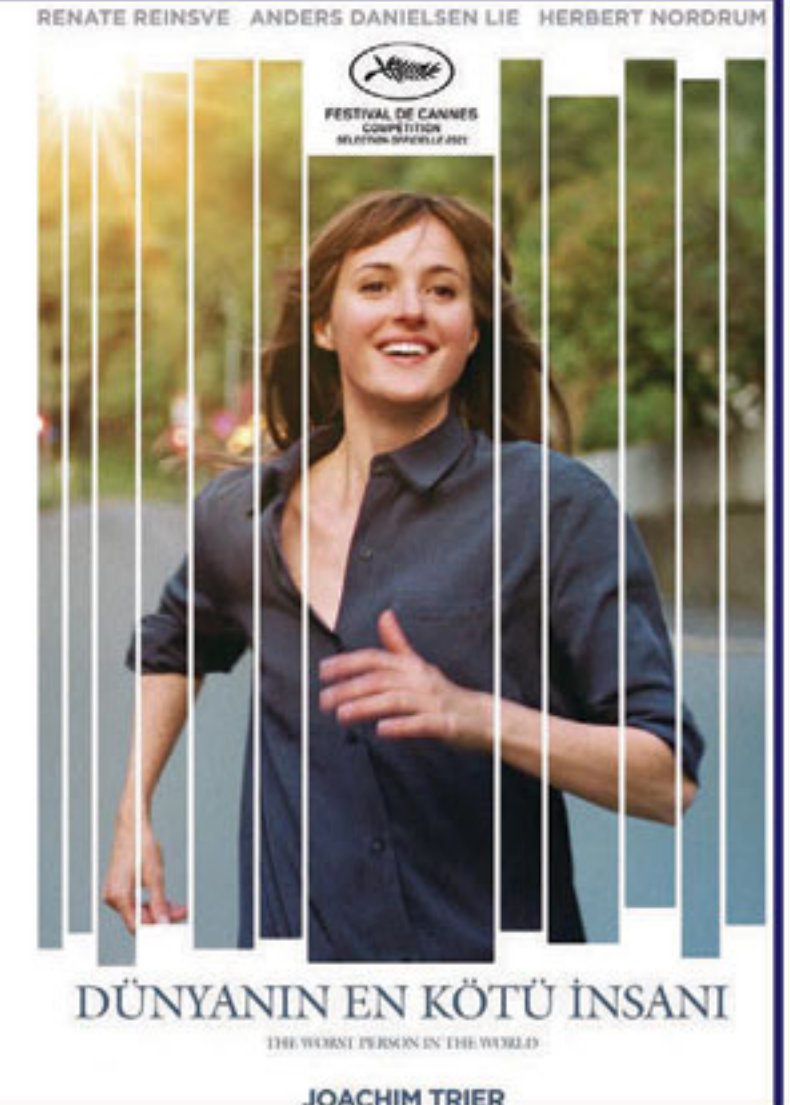
ELEŞTİRİ

**"Sihr'in
Cinsiyeti
Yoktur."**
23

ELEŞTİRİ

**Gerçekten
"Dünyanın
En Kötü
İnsanı"
mı?**
27

Pandemide Hangi Film ve Dizileri, Nereden İzledik?

29

Sonsuz
Yolculuk

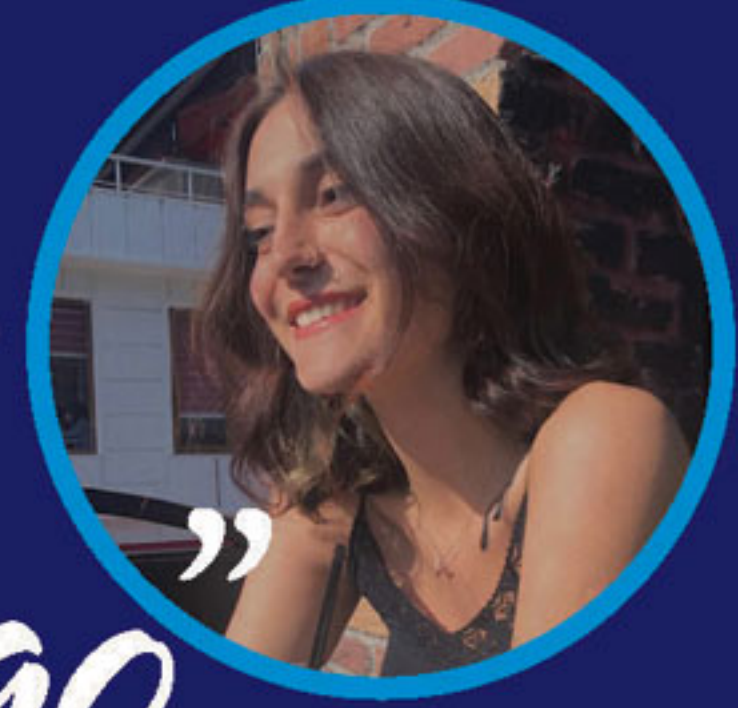
Fatmanur Çanakçı / 11-A

31

“Her şeyin
altında yatan o
gerçek: Ego”

Asya Dirik 11/B

33

Kimdir Bu Z Kuşağı?

35

1. Geleneksel Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı

39

Mutluluk Karesi

Küçük Bir Fikir, Dünyayı
Değiştirebilir

40

41

Sürler
Dile
Geldi

43

UNESCO 'YILI
2022-2023
SÜLEYMAN ÇELEBİ AŞIK VEYSEL

46

Altan Erkekli ile

YILMAZ ERDOĞAN DEMET AKBAĞ ALTAN ERKEKLİ
ve
CEM YILMAZ

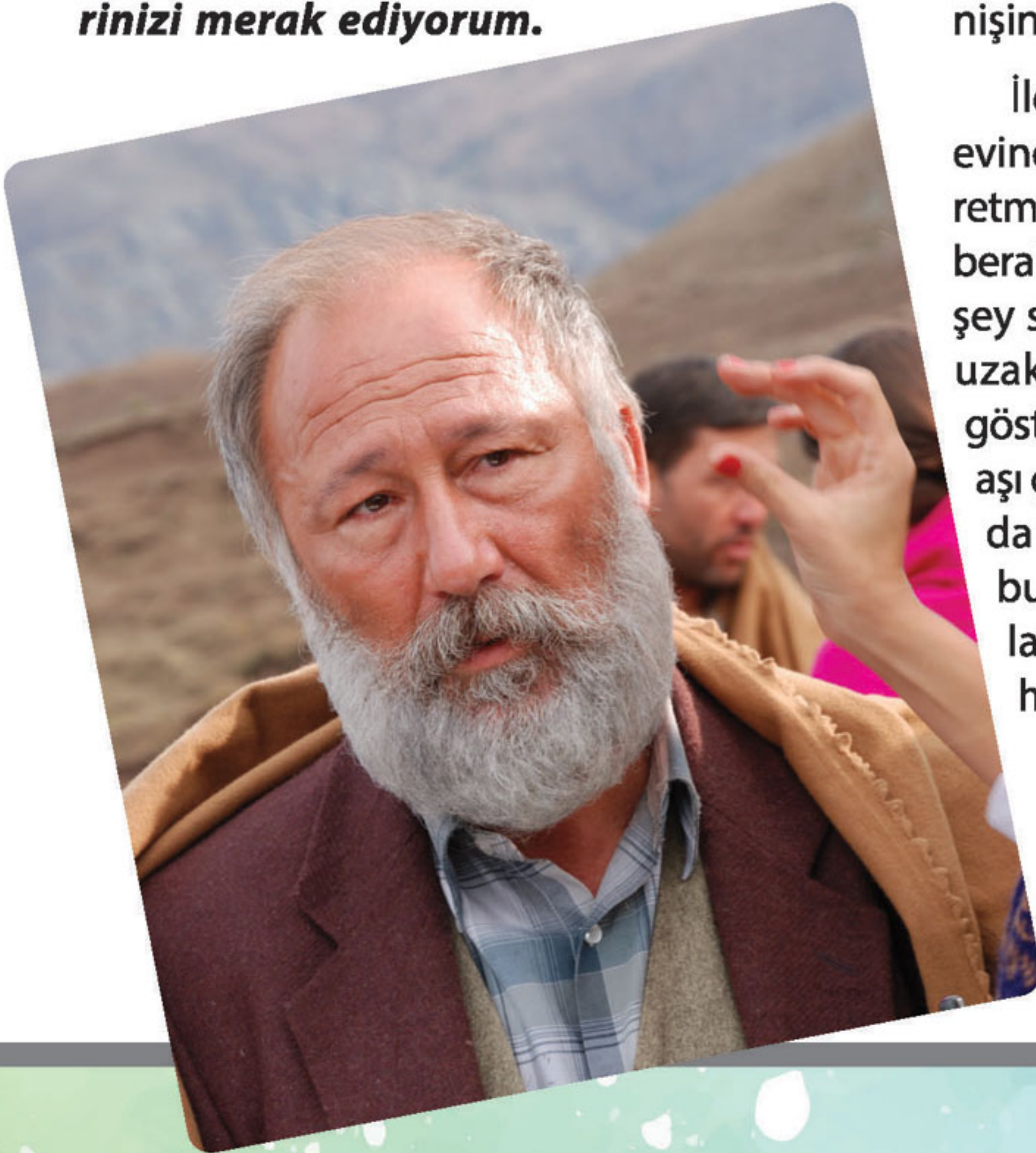
“Demek bir de kütüphanemiz olsa, işte bitti” Belediye Başkanı Nazmi - Vizontele

Çok sevilen usta oyuncu Altan Erkekli’yi konuk ettik sayfalarımıza. Kendisi “Vizontele” ile girdi hayatımıza ve birçok başarılı projede izlemeye devam ettik. Pandemi dolayısıyla çevrim içi olarak yaptığımız röportajımızda oldukça farklı bilgiler öğrendik kendisinden. Biraz tiyatrodan, sinemadan, biraz da televizyondan konuştuk. Sorularımızı samimiyetle cevaplayan Altan Bey’e çok teşekkürler.

Soru: Her coğrafyanın ekonomik, sosyolojik kültürel farklılıkları olduğunu düşünürsek her coğrafyanın kendisine has tiyatrosu olur fikrine katılıyor musunuz? Sizce hızla değişen dünyada gelecekte nasıl bir tiyatro anlayışına sahip olacağız? Bu konudaki fikrinizi merak ediyorum.

Altan Erkekli: Tiyatro coğrafyalara göre değişir cümlesi biraz iddialı bir cümle aslında. İnsanın olduğu her yerde insana ait duygular dağlık bir bölgede de olsa bir platoda bile olsa oradaki evrensel duygular aynıdır. Coğrafyanın etkisi belki kostümde ya da oyunun sahneleşiminde ya da dekorundaki farklılıklar olabilir.

İletişim çağında dijital ortamlar insanlara evinden çıkmadan bir şey izleme, bir şey seyretme gibi imkanlar sunuyor. Bu insanoğlunun beraber, yan yana oturmasını, aynı salonda bir şey seyretme gibi durumlarını da azaltsa da uzaktan eğitim gibi sanatın da tiyatronun gösterileri de devam edebilir. İnsanoğlu covid aşı çalışmaları ve ilerleyen zamanlarda ilacının da bulunmasıyla yine tiyatro sahnelerinde buluşabilecek. Yine yan yana aynı mekânlarda beraber bir duyguyu paylaşmanın hazzına, mutluluğuna ulaşacak.

Soru: Ülkemizde tiyatroya gidenlerin oranı istatistiklerle belirlenebiliyor ve biz bu oran hakkında bir fikre sahip olabiliyoruz. Peki sizce ülkemizin yüzde kaç tiyatro oyunlarından haberdar?

Altan Erkekli: Bu oran ülkemizde %1. Tiyatronun bilinirliği gibi diğer şeyleri topladığımızda da bu iyimser oran %14'e çıkıyor. Ülkenin neredeyse %86'sı ise hayatında tiyatro, opera, bale, ören yeri gezmek gibi hiçbir faaliyette bulunmamış, bilmiyor. Bu %86 içinde bir piramit çizin. En üstte bizi idare edenlerden başlayın ve aşağı doğru inin. Komşumuza kadar gelen ağır bir piramit var burada. Eğer bu faaliyetten bir ülkenin %86 yoksunsa siz onun için trafiği düzeltmede, şehirlerin yapısını rahat bir şekilde organize etmede, kadın erkek ilişkisinde, çocuk cinayetlerinde, kadına şiddette, sevgisizlikte, hayvana şiddette, doğayı talan etmek de her şeyi görebilirsiniz. %86'nın uzak olduğu bir faaliyetin içinde. Biz günümüzde toplu iğneyle kuyu kazıyoruz maalesef.

Soru: Sizce sanat konusunda geçmişe kıyasla daha mı geriye gidiyoruz? Bu konuda tiyatroda sanatta herhangi bir ilerleme var mı?

Altan Erkekli: 1975 yılında tiyatro serüvenim, profesyonel tiyatroda haftanın yedi günü oyun oynayan bir ekiple başladı. 320 kişilik salonda matine, suare oynayarak haftada, çocuk oyunları da dahil, 16 oyun oynadım. Günde 4 oyun oynadığım oluyordu. Şu anda benim tiyatroya başladığım salon da Ankara'da kapatıldı ama bu tiyatro faaliyetlerini başka bir yerde de devam ettiriyor. Yalnızca cuma, cumartesi, pazar birer seans oynanıyor ve dolmuyor. İşte acı reçete bu. Siz şimdi diyeceksiniz ki yeni gittik çok doluydu salon, gittik yer bulamadık. Onlar da var ama çok küçük örnekler. 83 milyon olduk diye seviniyoruz. 3. köprüyü yaptık diye böbürleniyoruz, Çanakkale'yi biz tekrar köprüyle geçeceğiz, iki yakayı birleştireceğiz diyoruz, uzaya çıkacağız diyoruz ama

daha hala İstanbul'da bir tane opera salonu var ki , yıkıldı, yapıldı yeni açıldı. Atatürk Kültür Merkezi, 20 milyonun yaşadığı bir yerde tiyatro sayısı bir elin parmakları kadar. İngiltere'nin başkenti Londra'da her akşam 320 tiyatro perde açıyor. Şimdi siz kıyaslayın ileri mi gittik, geri mi gittik? Bir şehirde sanat faaliyetlerinin adresleri ne kadar çoğalırsa, medeniyet ve gelişmişlik bu orantı da konuşulur. Yoksa AVM'ler açmışız, plazalar yapmışız, büyük siteler yapmışız, çok güzel apartmanlar var, kafeler var falan bunların hiçbiri gelişmişliğin göstergesi değil.

Soru: Tiyatro ve sansür demek istiyoruz şimdi de, "Sanat özgürdür" denilir hep. Sizce gerçekten özgür mü?

Altan Erkekli: Özgürlük cümlesinden yola çıkarsak şu anda Türkiye'deki sanat özgür değil tabii. İnsanlar sokakta özgür değil, ifade özgürlüğü yok. İfade özgürlüğünün olmadığı bir ülkede sanatın özgür olması diye bir şey söz konusu değildir. Şöyle bir cümle var, "Dışarıda kar yağarken içeride bahar olmaz." Yani ülkenin tümünde hukukun üstünlüğünün olmadığı,

tümünde hukukun üstünlüğünün olmadığı, demokrasideki özgür eleştiri biçiminin olmadığı bir yerde sanat da özgür değildir. Okuyorsunuzdur gazetelerde, muhalif olan kim? Tiyatro, sanat muhalif olmak durumundadır. Çünkü iyi ile yetinmez. Muhalif olmak demek, en güzeli, en mükemmeli, en doğruyu bulmak adına muhalif olmak demektir. Sanat hep muhaliftir. Örneğin oturduğunuz sandalye güzel, onun daha en güzeli olması için uğraşmıyor muyuz? İnsanoğlunun en mükemmeli hayal ettiği, ütöpik gibi görünse de en güzel dünyaya, yani savaşızsız sömürsüz, kan dökülmeden, kardeşlik içinde yaşanan bu masmavi gökyüzü altında herkesin özgür yaşadığı mutluluk şarkıları söylediği bir dünyaya ulaşmak sanatın amacıdır. Onun için bütün bu özgürlüklerin içinde sanat bayrağını dalgalandırır. Yani sanat arkasında koşmaktır; güzelliğin, doğruluğun, sevginin, emeğin, barışın arkasında koşmak. Bu sebeple sanat özgür olmalıdır. Sanat özgür olmadığı sürece güzelliği doğurganlığı ortaya çıkaramaz.

Soru: Batı metinlerine hayranlığımız günden güne artıyor. Bu sebepten geleneksel tiyatro anlayışımız baltalanıyor söylemine katılıyor musunuz?

Altan Erkekli: Bu kişinin tercihi. Birinin hayranlık duyması aslında tümünü kapsamaz. Bizim şimdi kültürümüzden tutun köy seyirlik oyunlarından meddah kültürümüze kadar bütün dünya tiyatrosu biliniyor. Esinlenen de oluyordur mutlaka ama hiçbir zaman onlar kendi değerlerini kaybetmezler. Misal Karagöz'ün de hiçbir zaman değeri ve içeriği değişmez ama o an anlattığı zaman biçimi belki değişebilir. Biçimsel olarak değişse de hiçbir zaman üslubu değişmez.

Soru: Son on yıldır oyunculuk ajansları ve eğitimleri gençler tarafından oldukça rağbet görüyor. Sizce bu gençlerin yüzde kaç olaya sanatsal yaklaşıyor; yüzde kaç bölüm başı 100 bin aldığınız söylemlerinin heyecanına kapılıyor?

Altan Erkekli: Mutlaka heyecan duyan, tiyatro sahnesinde olup bu amaca hizmet etmek isteyenler vardır. Tabii bölüm başı 100 bin lira alan oyuncular gerçektir. Bu gerçeğin muhtevasına bakmadan ben de onlar gibi olacağım o yüzden oyunculuk öğrenmeliyim diye bu işin peşinde koşanlar vardır elbette. Ama benim çevremde gördüğüm, tanıdığım çok yürekli gençler var. Hem erkek hem de kadınlarımız var. Bunlar tiyatronun asıl amacına hizmet etmek için bu işin niteliklerini öğrenmek, inceliklerini öğrenmek adına o eğitimi alıyorlar. Ayrıca tiyatronun peşinden koşmak istiyorum diyip de esas amaçlarının daha fazla para kazanmak duygusuyla yaklaşanlar da olabilir. Onu bilmiyorum. Onu yaptıkları gösterecektir ama tiyatro eğitimi almak çok önemlidir, insanı o yolda da değiştirebilir.

Soru: Lise yıllarında hayalinizin inşaat mühendisi olmak olduğunu bir röportajınızda söylemişsiniz. Sizi bu hayalinizden ne vazgeçirdi? O gün ne oldu da tiyatrocuya olmaya, tiyatro yapmaya karar verdiniz?

Altan Erkekli: O gün on altı yaşındaydım ve İngilizce öğretmenimin cümlesiydi. "İnşaat

mühendisleri köprü yapıyor, baraj yapıyor, ev yapıyor fakat bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin yapması gereken en önemli şey insan ilişkilerinin inşası. Bunu da sanat yapıyor. Sanatın da en sıcak en canlı kolu birebirde tiyatro olduğu için senin bu yeteneğini tiyatro alanında değerlendirelim." Çok sevdiğim ve güvendiğim öğretmenimin bu sözü benim hayallerimi farklı yönde şekillendirmemde etkili oldu. Tiyatro yolunda ilerlemem bu sözle başladı.

Soru: Meslektaşınız olan pek çok sanatçının çocuklarının da aynı mesleği sürdürmesi yönünde bir isteği, çabası olduğunu söylemek yanlış olmaz. Peki sizin hiç böyle bir arzunuz oldu mu?

Altan Erkekli: Ben ne kadar çok kişi tiyatro sahnesinde olursa o anlamda hayatın olumlu değişmesi adına sevinirim. Tabii bu padişahlık gibi babadan oğula geçecek bir şey değil, bu bir yetenek. Yetenek de elbette bir şeylerin öne çıkmasıyla, görünmesiyle ve takibiyle oluyor. Benim büyük oğlum devlet tiyatrolarının İstanbul sahnesinde aktör, iki yaşından bu yana beni izlediği için mutlaka etkisinde kalmıştır. Ama ben illa tiyatrocusu olsun diye çaba sarf etmedim. O bizzat bileğinin hakkıyla bu yolda yürümeye devam ediyor. Diğer iki oğlum da aynı şekilde müzik alanında eğitimlerini devam ettiriyorlar. Kısacası armut dibine düşüyor. İstisnalar da vardır tabii.

Soru: Bana Bir Şeyhler Oluyor, Bir Demet Tiyatro gibi televizyon tiyatrosu yapmanızın tiyatroya kolay erişim sağlayamayan insanların tiyatroya erişebilmesinde etkili oldu mu? Yani televizyon tiyatroları bu amaçla yapıldı diyebilir miyiz?

Altan Erkekli: Aslında şu yanlış anlaşılıyor, bu gibi yapımların içinde tiyatro ismi geçiyor fakat televizyonda çekilen bir tiyatro biçimi yok. Diğerlerine biz skeç diyoruz aslında tiyatro diyemeyiz. Tiyatro olması için canlı bir seyircinin ve bir anlatıcının olması gerekiyor. Kısacası o anda gerçekleşmesi gerekir.

Soru: Bu cevabınızla bağlantılı olarak şunu da sormak istiyoruz. BKM hem bizden önceki nesil hem de bizim neslimiz için tiyatronun en önemli tanıtıcılarından biri oldu. Özellikle televizyon açısından çok önemli bir yere sahip. Siz BKM'yi yani yeni şeklini bizim "Çok Güzel Hareketler" diye tanıdığımız kısmını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Altan Erkekli: Önceki soruda da söylediğim gibi onların bir tiyatro olduğu gerçeği kabul edilmiş ama tiyatro değil, onlar birer televizyon gösterisi. Tiyatro belli bir metnin kapalı ya da açık alanda canlı seyircilerle izlenmesine dayalı gösteri sanatıdır. Bir meramı anlatmalı ve başı sonu belli olmalıdır. Dediğimiz bu şeyler tamamen televizyon skeçleri.

Soru: Günümüzde film veya dizilerde işlenen konuların toplum üzerindeki etkisi sizce ne boyutta?

*İnsana ait duygular,
dağlık bir
bölgede de olsa
bir platoda da olsa
evrenseldir,
duygular aynıdır.*

Altan Erkekli: Dizilerde şu an psikolojik konular önde ve çok fazla reyting alıyorlar. Çok reyting aldığına göre toplumumuzun büyük bir kesimi bu acı durumlarından hoşlanıyor. Toplumun çoğunun da bu acıları yaşadığı gerçeği de bu yapımları seyrettiriyor. Yani bu dizilerde işlenen konular, bir sinema filminde olsa bu normal

karşılanabilir fakat her hafta iki üç sezon bunları izlemek; toplumda bu duygu durumlarının fazla olmasından beğeni kazanıyor. Sağlıklı bir toplum olmadığımızı gösteriyor bu durum. İki saat boyunca ekranın karşısında oturmak hayata doğru baktığımız anlamına gelmiyor. Çağdaş ülkelerde de elbette televizyon aracılığıyla diziler, sinema filmleri gösteriliyor fakat süreleri en fazla 50 dakika. Çünkü insanlar, farklı şeyler de yapmaları konusunda özgür bırakılıyorlar. Yani birçok farklı şeyle meşgul olan insanların da var olacağı gerçeğinden yola çıkarak dizi süreleri kısa. Biz 120 dakikalık diziyle bütün bir geceyi kapatıyoruz. Amaç TV başından kalkmayan, sanatla, edebiyatla ilgilenmeyen bir toplum yaratmak.

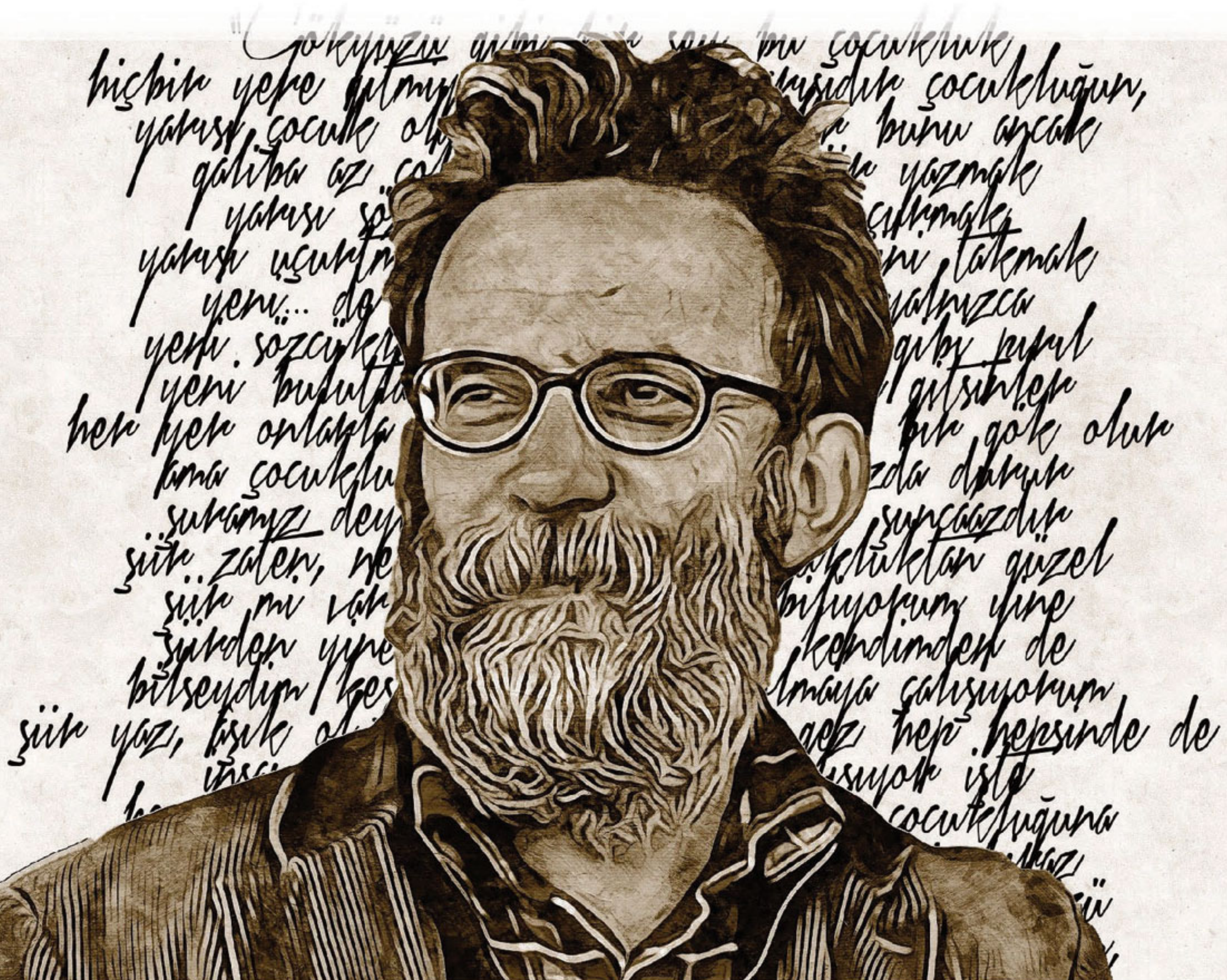
Basın Yayın Kulübü

Haydar Ergülen ile

"Kadın gider ve bunun şiir olduğu söylenir
kadın gider ve bir şair doğar bundan
'Yazın bittiği her yerde söylenir'se
kadının gittiği de her yerde söylenir
kadın gittiği her yerde şiir diye söylenir:
Kadının gittiği yazın bittiğidir, her yerde
yaz biter kadın giderse, bunun sonu şiirdir,
yazın sonu şiirdir, şiirdir aşkın sonu..."

Haydar Ergülen

Gerek şiirleri gerekse de şiire gönül vermiş usta şairleri bize tanıtan "Nar"ın babası Haydar Ergülen şiir ve günümüz sanat anlayışı üzerine yaptığımız söyleşide bizlerle buluştu. Duygu ve düşüncelerini bizlerle paylaşan Haydar Bey'e tekrar teşekkürler.

Soru: Okuduğumuz şiirlerinizde ve şiirleriniz üzerine yazılan makaleleri incelediğimizde ev imgesini bedenle ilişkilendirdiğinizi görüyoruz. Bedenine aitlik eve aitlik mi demektir? Bedenine yani evine ait olmayan kişiler için de bu geçerli midir? Evin rahat hissettirmedeği zamanlar da var mıdır?

Haydar Ergülen: Bu sorunun tam cevabını kitaplarımı okuduğunuzda anlayabilirsiniz. Ama ben kişisel olarak kaldığım yerleri ev olarak düşünürüm. Yani benim mekan duygum tek bir evle sınırlı değildir. Kalabalık bir ailenin abisi olarak evim Ankara'dır. Liseyi ve üniversiteyi orada bitirdim. Tabii zamanımın çoğunu ve hayatımın önemli bölümünü İstanbul'da geçirdim. Burası bana ev gibi hissettiren bir yer değil. Belki de kimsenin evi değildir.

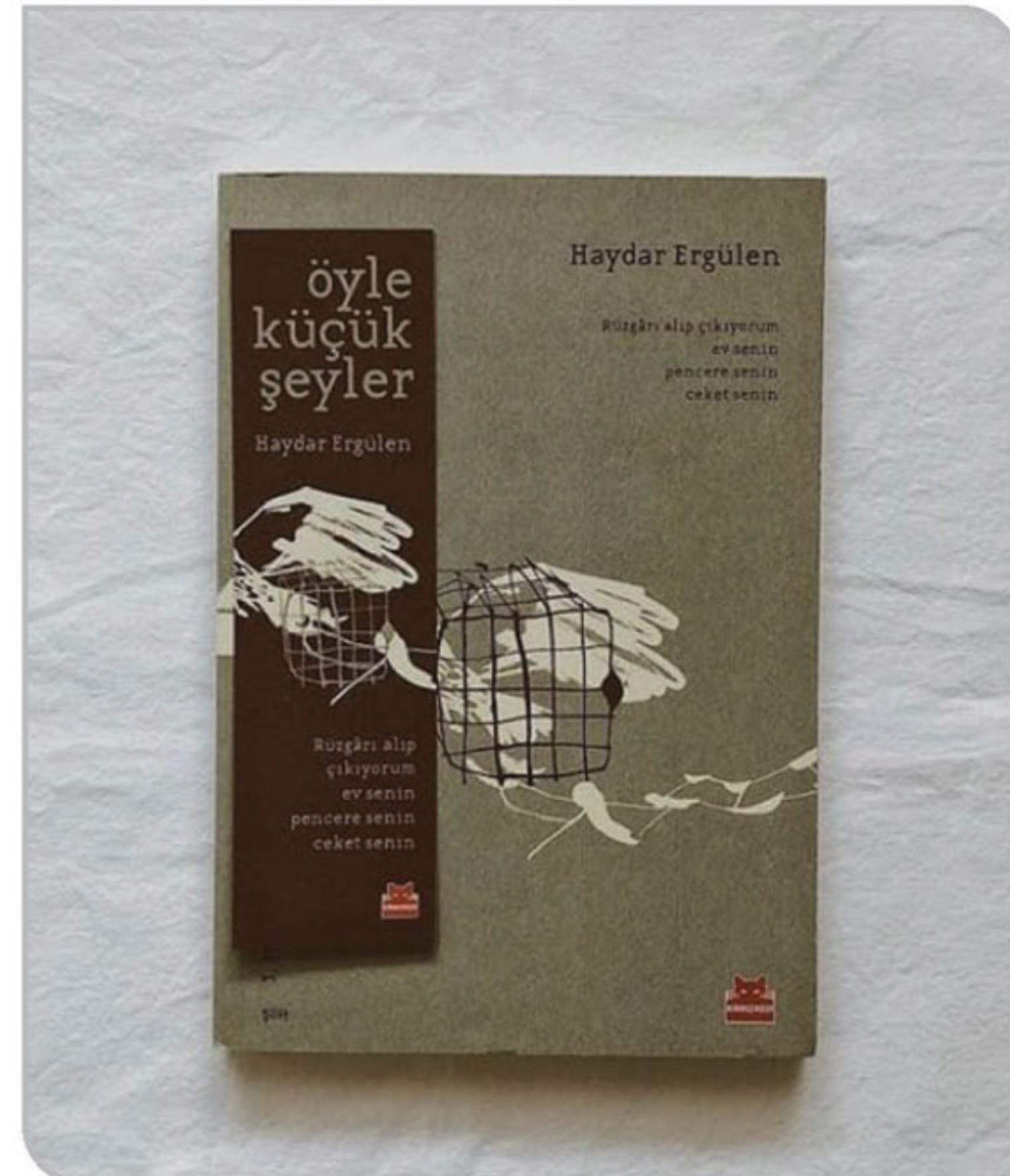
Yahya Kemal'i de düşünebilirsiniz, kendisine çok fazla olanak sağlanmış; milletvekili olmuş, büyükelçi olmuş ve devlet tarafından şair olarak korunmuş. Bunlara rağmen İstanbul'a yerleşmemiş, otele kalmış. Ömrünü de burada geçirmiş. Belki de İstanbul bu duyguyu insana vermiyordur.

Soru: Bazen bir bazen de onlarca satırın şiir olduğunu görüyoruz. Sizin şiirlerinizin de içinde uzun şiirler var. Şiirlerinizi bu denli uzun yazmanızda size yardımcı olan ve ilham veren şeyler nelerdir?

Haydar Ergülen: Aslında sınırlı uzun şiirlerim var, uzun zamandır uzun şiir yazmıyorum fakat devam edip yazmayı çok istiyorum. Uzun şiir yazanlara da özeniyorum. Benim şiirlerim en fazla bir kitap sayfası kadardır. Ama ortalama 3-4 sayfalık şiirler yazmayı istiyorum. Tabii bazı kitaplarım da var buna örnek. "Üzgün Kediler Gazeli"nde "On Dakika Ara" diye bir bölüm vardır. Orada 3 tane şiir vardır sinema şiirleri olarak. Yani filmlerden aldığım duygulardan yola çıkarak yazdığım ve yazmayı 15 yıldır ertelediğim 3-4 sayfalık şiirlerdir. Muhtemelen eskiden sinema ve festivallerden aldığım tadı bulamadığımdan yazmıyorum artık. Ama yeniden film izlemeliyim, sinemaya gitmeliyim ve uzun şiirler yazmalıyım, öyle düşünüyorum.

Soru: Şiirinizde geçmişteki arkadaşlıklardan ve dostluklardan bahsediyorsunuz. Bunun sebebi geçmişe duyduğunuz özlemle mi alakalı?

Haydar Ergülen: Biz eski Türkiye'de yaşarken, yani telefon, bilgisayar yokken radyolar bile evlerde bir taneyken insanın yapabileceği en güzel şey arkadaşlıktı, elbette okumak ve yazmak. Sinemaya gitmek, top oynamak da vardı elbette.. Ben Eskişehir'de orta halli bir mahallede büyüdüm. Yoksullar da vardı, orta halliler de. Eskişehir de bir göçmen şehri olduğu için çok kalabalık ve karma bir kültür içinde büyüdüm.

Her kesimden insanla da iç içe yaşadım. Benim için çok kıymetliydi bu zamanlar. Mahalledeki bütün çocuklar kardeşim gibiydi. Bu kültürün içinde büyüyünce hem arkadaşlık hem kardeşlik hem de yoldaşlık duygusu beni besledi diyebiliriz. Benim için en ayrılmaz üç duygudur ve çok kıymetlidir.

Soru: Dersimizde “İnsan bazen ne olmak ister?” sorunuzu yorumladık ve bu sorudan “Bazen bir insan bir insanın her şeyi olmak ister.” düşüncesini çıkardık. Bu cümlelerin anlamını sizden duymak isteriz.

Haydar Ergülen: Aslında bu cümlelerin anlamını bilmiyorum ve söylemekten de çekinmiyorum. İnsan bazen bilmediğini de söyleyebilmeli çünkü. Şimdi siz söyleyince yorumunuzu güzel buldum fakat bir insan bir insanın her şeyi olmak ister ama olamaz. Çünkü insan kendisi için de her şey olamaz aslında. Örneğin *narı açıyorsunuz ve içinde bin tane var. Biz sanıyoruz ki o tanelerin hepsi birbirine benziyor. Hiçbiri de birbirine benzemez aslında, insan gibidir işte. İnsanlar birbirinin her şeyi olamaz ama narı olabilir. Bu da birine tutkulu olmak, o insanın senin insanın olması demek, üçüncüsü o insanla olan arkadaşlığından mutlu olmaktır. Sonuncusu da farklılıklarla bir arada özgürce yaşamak demektir.*

Soru: İki yazarın birbirini tamamladığını mı düşünüyorsunuz yoksa aksini mi? Tamamlıyorsa da hangi yönlerden tamamladığını anlatabilir misiniz?

Haydar Ergülen: Benim kitabımda bahsettiğim yazılar aslında o yazarlara duyduğum minnetten doğan yazılar. Onlara duyduğum minnet borcuyla ilgili. Tabii bu minnet borcu da hiçbir zaman ödenmez. Sait Faik Abasıyanık ile Sabahattin Ali bizim öykücülüğümüzün kurucu

isimleri esasen. İkisi de farklı gerçekçilik algılarıyla irdelenen insanlar. Tabii temelde değişmeyen tek şey insan sevgisidir burada. İki yazarda da çok yoğun insan sevgisi vardır. İki yazarı da çok okudum, çok sevdim ve çok etkilendim her birinden. Birlikte de anıldıkları için onlar hakkında bir şeyler yazmak istedim.

Soru: Behçet Necatigil’i anlatırken “zamansız şair” sıfatını kullanıyorsunuz? Şiirde zamansız olmak nasıl sağlanabilir? Şiirin zamanı varsa bu hangi dönemler için söylenebilir?

Haydar Ergülen: Bir dönem okuduğum bir sözle, bir kısımla alakalı olarak kendisi hakkında böyle bir şey düşünmüş olabilirim. Açıkçası kiptaki anlamını tam olarak bilemiyorum. Ama Behçet Necatigil divan şiirini döneminde yeniden yapılandırdı, yeniden yorumladı. Belki de bu yüzden kendisine zamansız şair demişimdir. Ayrıca Behçet Necatigil şiiri de kendi sesi kıldı. Bunun çok fazla da etkisi var. Sonuç olarak Necatigil de zamanın değerini oldukça iyi bilen bir şair.

Soru: Bir şairin üretken olmasının onun okuyucularının az ya da fazla olmasıyla bir ilgisi vardır mıdır? Bir şair nasıl üretken olur?

Haydar Ergülen:

Evet, aslında her şairin, oyuncunun, sinemacının kısacası sanatçının anlayışı da aynı Zeki Müren'in dediği gibi "Beni sizler yarattınız." anlayışıdır. Mesela ben meslek hayatımda hep deneme, öykü yazdım halbuki para getirecek olan şey romandır. Bana neden roman yazmadın dediklerinde cevabım "Canım istemiyor, içimden gelmiyor." oldu. Behçet Necatigil de "Biz ne para etmez onun peşindeyizdir." der. Ben de onu düstur edindim galiba. Ama alkışlarla yaşıyorum, fitratı tabii ki sanatçıda daha yaygındır. Sonuç olarak özellikle şairler, denemeciler biraz eserlerinin beğenilmesini, yaygınlaşmasını ve okunması isterler. Elbette onlar da okunduğu zaman diyorsun ki evet benim eserim cidden beğeniliyor. Öğrenciler okuyor, gençler okuyor diyip bu yazarın daha çok yazması için bir motivasyon oluyor ve heves uyandırıyor.

Soru: "Keder Gibi Ödünç" kitabınızı okurken en çok adına takıldık. "Keder gibi ödünç" nedir? Sizce keder mi ödünçtür yoksa hayatımıza ödünç aldığımız veya almadan giren insanlar ya da ödünç aldığımız duygular mı kederdir?

Haydar Ergülen: Aslında bunun cevabı kitabın dizelerinde saklı. Bu dizelerde gezinince ve bakınca insanların bu cevabı bulacaklarını düşünüyorum. Yani yorumu size bırakıyorum. Çünkü herkesin kede, Sevinç'i kendine hastır. Şiir satırları sadece bunu hatırlamada araçtır.

Soru: "40 Şiir ve Bir" kitabınızda ve kitap üzerine yazılan makaleleri okuduğumuzda kırk yaşın çok öne çıktığını fark ediyoruz. Sizce kırk yaş neden bu kadar önemli?

Haydar Ergülen: İnsan kırk yaşına yaklaşıncaya biliyorsunuz ki bazı şeyleri daha iyi idrak etmeye başlar. Bizim kültürümüzde ve başka kültürlerde hem dini hem de beşeri olarak kırk yaşın önemi çok vurgulanır. Olgunluk, gelişmişlik vesaire... Kırkla ilgili de bir sürü atasözümüz vardır. Bir kırk efsanesi vardır aslında.

Kırk yaşına yaklaştığı zaman insan düşünür "Kırk sene geçti ama bekliyorum gelmedi." diye. Bunca sene geçti ama bundan sonra ne olacak, ne yaşanacak gibi. Bu gibi bir sürü sancı veren sorularla baş başa kalıyorsun. Ben de dedim ki kırk tane şiir yazayım. Geride bıraktığım kırk yıllık yaşamımda önüme çıkan, önemsedğim, sevdiğim, beni etkileyen, üzen, sevindiren şeyleri düşündüm ve bu şekilde bir senede kırk şiir yazmış oldum ve yayınladım.

Soru: Gözlemlediğimiz kadarıyla şiirler genelde erkek merkezli ilerliyor. Yani kadın şairlerin bir türlü kendi seslerini duyurmadığını söyleyebiliriz ve sürekli erkek üslubunu kullandığını düşünmek de yanlış olmaz sanırız. Siz bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Haydar Ergülen: Bu sadece Türklerin ve Türkiye'nin sorunu değil yani tüm dünyanın ve gelişmiş dediğimiz batının da sorunu. Diyoruz ki "Dünyayı erkekler kurmuş ama yakarsa dünyayı garipler yakar." yani eninde sonunda bu erkek egemenliğinin son bulacağını biliyoruz. O yüzden dünya erkekler tarafından sürdürülebilir değil. Geçmiş yıllarda Ece Temelkuran ile birlikte bir söyleşi yaptık Zoom üzerinden. Kendisi de "Hep Beraber" adlı bir kitap yazdı. Bu konuşmada yeryüzünün kadınlara ait olduğundan bahsettim ve yeryüzünün de varoluşun da dişi olduğuna inanıyorum. Ayrıca bugün egemenlik erkeğin elinde gibi görünse de üstünlük her bakımdan kadınlarda. Yani kalp, akıl, ruh ve beden... Çoğu şeyde de sonradan, geç kalmanın ivmesiyle öyle yazarlar öyle şairler geliyor ki koskoca düzeni, kaleyi külliyen yakıp atıyor.

Basın Yayın Kulübü

Berfin Nur Osso

“ENKA’lı Olmak Ayrıcalıktır”

ENKA’da başlayan bir yolculuk bugün Finlandiya’nın Tampere şehrine kadar uzanıyor. Bu yolculukta valize sığdırılmış pek çok yaşanmışlık ve başarı öyküsü var. Biz de dergimizde bu öykülere “Badcat Cannibal”ın ortaya çıkış öyküsüne yer vererek mezun ablalarımızdan Berfin Nur Osso’nun röportajını sizlerle paylaşıyoruz.

Berfin abla merhaba, okulumuza senin deyimimle “yuvan”a hoş geldin. Bizi kırmayıp sorularımıza samimiyetle cevap verdiğin için teşekkürler.

Soru: ENKA Lisesi mezunusunuz ve bir öğrencinin hayatında lise yıllarının hayatına büyük bir etkisi olduğunu, bir lise öğrencisi olarak söyleyebilirim. ENKA okullarında okumak neden önemli ve ayrıcalıklı? ENKA sizi nasıl hayata hazırladı?

Berfin Nur Osso: ENKA’yla tanışma hikayem ilk karikatürle oldu. Daha sonrasında İbrahim Betil ile tanıştım. Benden her hafta karikatür çizmemi istedi. Bu isteği beni her gün karikatür çizmeye sevk etti. İçimde var olan potansiyeli ortaya çıkarmış oldu. Bu bağlamda ENKA’nın öğrencilerin içindeki potansiyeli ortaya çıkaran ve bunu ileri taşıyabilmeyi sağlayan bir okul olması benim de karikatür konusundaki yeteneğimi ortaya çıkartmış oldu. İlk çizimlerim söylediğim gibi burada başladı. İlk kitabım bu okul sayesinde oluştu. Ayrıca gerek yabancı dil olsun gerek sosyal etkinlikler olsun sadece akademik başarı değil, farklı alanlarda da gelişmeyi sağlayan bir okul. Bugün yurt dışında çok rahat bir şekilde yaşayabilmemin ve dil konusunda da hiçbir sorun yaşamamamın en büyük sebebi ENKA öğrencisi olmam diyebilirim. ENKA’nın eğitimi çok değerli benim için. ENKA’nın bana bir ev olduğunu da söylemeden geçmemeliyim.

Soru: ENKA denilince aklınıza ilk olarak ne/neler geliyor? Nedir ENKA öğrencisi olmak ne demektir aslında?

ENKA öğrencisi olmak bence farklı ve uluslararası olmak demek. Kendinizi her alanda geliştirebilirsiniz. Türkiye’deki diğer okullardan çok farklı bir eğitim alıyorsunuz. Farklı kültürleri tanıyorsunuz, farklı dillerle tanışıyorsunuz. ENKA sizi dünyaya açmaya hazırlıyor aslında. 2010 yılında ENKA sayesinde İsviçre’ye gitmiştim ve Türkiye’den farklı yerler de olduğunu gördüm. Aslında ENKA’yla başlayan bu ilk yurtdışı deneyimim bende dünyayı gezme fikrini oluşturdu. Şimdi 45 ülke gezdiğimi düşündüğümde bu fırsat ve düşüncenin ENKA sayesinde oluştuğunu görüyorum. İnsana gerçekten çok farklı bakış açıları kazandırıyor ENKA. Evrensel düşünceyi, dünya insanı olmayı ilk burada öğreniyorsunuz, sonrasında ka-

pılar sizin de çabalamanızla sonuna kadar açılıyor diyebilirim.

Soru: 45 ülke gezdim dediniz, gittiğiniz bu ülkelerde en çok dikkatinizi çeken yer neresiydi? unutamadığınız bir yer söyleyebilir misiniz?

Berfin Nur Osso: İzlanda ve Hindistan diyebilirim. Özellikle İzlanda, çünkü Avrupa'da olmasına rağmen çok başka bir dünya. Çünkü o doğal ortamın korunması gittiğiniz farklı ülkelerde karşılaştığınız bir durum olmuyor. O doğayla karşılaştığınızda insan olarak ne kadar küçük olduğunuzu, doğanın ne kadar büyük olduğunu ve o doğadan geldiğinizi fark ediyorsunuz, doğayı hissediyorsunuz. Hindistan'da da oradaki insanların çok farklı kontrastlarda yaşadığını gördüm. Hindistan'da kast sistemi mevcut ve çok belirgin fakir-zengin farklılıkları, oldukça katı kuralları var. O kültürü görmüş olmak, o farklılıkların içine girmiş olmak, sistemin en derinine kadar hissetmiş olmak çok benzersizdi ve beni oldukça etkilemişti.

Soru: Küçük yaşlarınızdan bu yana karikatürle ilgileniyorsunuz, bir hayli yetenekli olduğunuzu düşünüyoruz. Bu tutku sizde nasıl başladı ve nasıl devam ettirdiniz? Neler yapıyorsunuz karikatürle ilgili?

Berfin Nur Osso: Antalya'da yaşıyorduk ve 11 yaşındaydım. O zamanlar kuzenim bir içecek fuarına gitmişti ve bir enerji içeceği getirmişti. İçeceğin üstünde "Bad Cat" yazıyordu o dönem İngilizceye de oldukça ilgilim vardı. Daha sonrasında kendi kendime "Ben bu Bad Cat'i çizeceğim." dedim. O zaman Hürriyet'in 23 Nisan karikatür, fotoğraf yazı yarışması vardı. O yarışmadan feyz alarak daha karikatür nedir bilmeden karikatür çizeceğim dedim. Hatta karikatürün anlamını anneme sorduğumu hatırlıyorum. Fakat anlamını bilmesem de resim çizmeye ilgilim vardı. Daha sonrasında bu enerji içeceğiyle başlayan hikâye beni çizgi roman yapmaya yönlendirdi. Bir gün "Bad Cat" adını tamamlamak adına İngilizce sözlük karıştırırken "Cannibal" yamyam anlamına gelen bir sözcük buldum ve hoşuma da gitti, bu şekilde tamamlamış oldum. "Bad Cat Cannibal"ın hikayesi de bu şekilde oldu.

Soru: 2017 yılından bu yana yurt dışındasınız ve yaşamınızı Finlandiya’da sürdürüyorsunuz. Türkiye’den ayrıldıktan sonra ne hissettiniz, hayatınızda neler değişti?

Berfin Nur Osso: Aışma sürecim çok zor oldu açıkçası. Ben iç huzurum olsun isteyen biriydim. Finlandiya benim iç huzurumu tamamlayan bir yer oldu. İlk zamanlar oldukça zorlandım ve Türkiye’yi özledim. Akrabalarım, kardeşlerim buradaydı. Pandemiden önce senede iki kez geliyordum. Finlandiya’ya geri döndüğümde de kendimi sürekli sorguluyordum “Ben burada tek başıma ne yapıyorum?” diye. Daha sonrasında orada Fince öğrenmeye başladım, Fin kültürüne daha çok uyum sağlamaya başladım. Açıkçası bir şekilde alışıyorsunuz, koşullar sizi buna yönlendiriyor.

Soru: Finlandiya her zaman yaşam şartları ve eğitimi düşünüldüğünde çok

beğenilen örnek ülke olarak gösterilen bir ülke olmuştur. Finlandiya’daki yaşam şartlarını ve eğitim olanaklarını gören ve bilen biri olarak ülkemize kıyasla nasıl değerlendirirsiniz?

Berfin Nur Osso: Oldukça gelişmiş bir yer diyebiliriz. Bu yalnızca ekonomik anlamda değil birçok alanda böyle. Özellikle eğitim konusunda. Finlandiya’nın tek bir alanda değil her alanda insan yetiştirmeye odaklı bir eğitim sistemi var. Siz markette

bir kasiyer de olsanız, otobüs şoförü de olsanız memnun olarak yaşıyorsunuz. Sosyal güvenceniz var ve rahat bir iş yaşamı sürdürüyorsunuz. Sistem o kadar güzel oturmuş ki insanlar sadece okuyayım, doktorluk, mühendislik yapayım diye düşünüyorlar. Ne iş yaparsanız yapın değer görüyorsunuz burada. Eğitim sistemi de her alanda insan yetiştirmeye odaklı ve bu sayede Finlandiya gelişmiş bir ülke oluyor aslında.

Soru: Yüksek lisans zamanınıza kadar hep buradaydınız ve eğitiminizin büyük bir bölümünü ülkemizde tamamladınız. Peki Türkiye’de edindiğiniz tecrübeler size farklı bir ülkede, kültürde herhangi bir katkı sağladı mı?

Berfin Nur Osso: Burada edindiğim tecrübeler yurt dışında neyi yapmak istediğime karar vermemi sağladı. Buradaki hukuk sistemini bilmek, Türkçeyi bilmek de Finlandiya’da, yüksek lisans tezimde ve doktoramda şu an üzerinde çalıştığım “Türkiye ve Yunanistan Sınırındaki Göçmenler” konusunda çok büyük katkı sağladı. Çünkü Finlandiya’da bunu bilen sayılı kişilerden biriyim. Böyle olunca da alanınızda yetkin kişilerden biri oluyorsunuz.

Soru: Başarılı öğrenci profili nedir?

Berfin Nur Osso: Sevdiğiniz bir alanda iyi olmaya çalışın, en iyi değil. En iyi demek görecelidir çünkü. Ama siz bir şeyi yapabiliyorsanız ve bunun üzerine giderseniz bu sizi farklı bir noktaya çekecektir. Başarılı olmak sadece ders başarısı da değildir aslında. Sizin müziğe, resme ya da farklı bir sanat dalına yeteneğiniz vardır. Bunların üzerine giderseniz eğer size farklı farklı kapılar açılacaktır. Siz bir işi kendinize kıyasla, günden güne iyi yapabiliyorsanız başarılısınızdır.

Soru: Türk hukuk sistemi her zaman eleştirilmiş ve kanunların yeterli olmadığı, hukuk sistemimizde pek çok açığın olduğu söylenmiştir. Hem ülkemiz hukukunu öğrenen hem de farklı bir ülkenin hukuk sistemi üzerinden doktora yapan biri olarak ülkemiz hukuk sistemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Berfin Nur Osso: Türkiye’de özellikle son yıllarda çok fazla hukuk fakültesi açıldı ve bu durum öğrenciyi mezun olduğunda iş bulma konusunda oldukça zorluyor. Çok düşük maaşa, sosyal güvencesi olmadan yeni mezunlar çalıştırılabilir. Böyle bakışınızda aslında çok fazla hukuk fakültesi değil de az ama nitelikli hukuk fakülteleri olması gerekiyor. O sebeple eğer hukuk okumak istiyorsanız daha köklü üniversiteleri tercih etmeniz yararınıza olacaktır.

Basın Yayın Kulübü

Hümeysra Nebilir ile

Basın Yayın Kulübü olarak her yıl alanında uzman kişilerden aldığımız “Medyaya Giriş” derslerimizi bu yıl da tanıdık bir isimden aldık. ENKA mezun öğrencisi ATV Haber Muhabiri Hümeysra Nebilir bizi kırmayıp röportaj teklifimizi kabul etti. Medya alanındaki çalışmalarını biz amatör basın yayın kulübü öğrencileriyle paylaştı. Bizi kırmayıp bilgi ve deneyimlerini aktaran Hümeysra Nebilir’e teşekkür ediyor, sizleri onun fikirleri ve deneyimleriyle baş başa bırakıyoruz.

Keyifli okumalar.

Soru: Merhaba bize biraz kendinizden ve ENKA’dan bahsedebilir misiniz?

Hümeysra Nebilir: Lise son sınıfa kadar ENKA’daydım. ENKA için hayatımın en büyük dönüm noktası diyebilirim. ENKA’nın ileride anlatacaklarımda da çok büyük faydası var özgüven açısından.

Liseden sonra Sakarya Üniversitesi’nde Uluslararası İlişkiler okudum. Bölümümü bitirdikten sonra da stajdan hemen sonra medyaya girdim. ATV’de 2 yıldır muhabir olarak çalışıyorum. Uluslararası İlişkiler ve medya arasındaki geçişe şaşıracaksınız. İletişim Fakültesi mezunu değilim, ama hayatta her şeyin içinde bir medya var. Siyasetin içinde de olduğu gibi Uluslararası İlişkilerde de bir medya var.

Soru: ATV’de muhabirliğe nasıl başladın? Bu alanda nasıl ilerledin?

Hümeysra Nebilir: İlk başta medyaya hep ilgilenmek istiyordum. Hocalarımla yönlendirmesiyle de “acaba” diye düşündüm üniversite boyunca. Staj fırsatlarını yakalamaya çalıştım. Nerele girebilirim diye araştırdım. Lisede ve sonrasında bununla alakalı kurslara girmiştim. Bir şekilde girmeye çalıştım medyaya ve oldu.

Soru: Aldığın kurslardan bahsedebilir misin?

Hümeysra Nebilir: Bu alanda uzman kişilere ait kurslar var. Cem Öğretir, Seda Öğretir gibi bir sürü spikerin kursu var. Onlara katılıp dahil olmak, çevre geliştirmek bakımından çok önemli. Çünkü bu sektöre girmek istiyorsanız ne kadar çok insan tanırsanız o kadar faydanıza olacaktır. Herkesi tanıyıp iletişim kurmak çok önemli. Ben de orada iletişimimi geliştirdim, onlarla konuştum. Cem Öğretir ile

konuşmak için her yolu denedim. Çünkü bir şeyi başarabilmek için öncü isimlere uğraşmak gerekiyor. Sizi kimse bilmiyor, siz kendinizi ne kadar anlatırsanız sizi o kadar tanırlar, siz anlatırsanız ne yapmak istediğinizi bilirler. Ben de çok uğraştım ve sonunda başardım diyebilirim.

ATV'de staj dönemi açılmıştı ve "Acaba yapsam mı?" düşüncesiyle bir başvuruda bulundum ve çağırıldım. Her şey böyle ilerliyor hayatınızda farkında olmadan. Stajyer olarak çalıştım 1 yıl boyunca. Sonrasında ise beni muhabir olarak kadrolarına aldılar. Artık ATV kanalında haber muhabiri olarak devam ediyorum.

Soru: Neler yapıyorsunuz?

Hümeysra Nebilir: Aslında her şeyi biz yapıyoruz. Canlı yayın bizde, sokak röportajları bizde... Gerekirse bir diplomatla da biz konuşuyoruz. Sokakta konuşacağımız insana da biz karar veriyoruz. Aslında haberin tamamını, haber çıkarken biz kafamızda kuruyoruz. Tüm kontrol senin elinde oluyor bu süreçte. Yazan da yöneten de sensin.

Soru: Bir haber nasıl hazırlanır? Haberin aşamaları nelerdir?

Hümeysra Nebilir: Sizin izlediğiniz 2 dakikalık haberi, hatta 2 dakika çok uzun bir süre haber için, biz saatlerce çekiyoruz. Çünkü bize lazım olan sesler var "flaş cümleler" olarak adlandırdığımız. Flaş cümleleri bulabilmek, söyletebilmek için yarım saat, bir saat zaman harcıyoruz sokakta. Çünkü o cümleler izleyiciyi ekrana çekebilmek için bize lazım. Bir günümü anlatayım size: Sabah 8'de başlıyor mesai. Gazeteleri tarıyoum önce. O haberleri biz nasıl yapabiliriz diye düşünüyoruz, başka yönden ele almaya çalışıyoruz. Sonra sosyal medyayı tarıyoruz; kitlelerin ilgisini ne çekiyor, şu an popüler olan ne, insanların bilmesi gereken olaylar nelerdir, onları sentezleyip toplantıya giriyoruz saat dokuz buçuk, on gibi. Müdürler, editörler, muhabirler, montaj ekibi... Bu toplantılar her gün tekrarlanı-

yor. Biz sıralara diziliyoruz ve bize "Senin önerin ne bugün, ne yapacaksın?" diye soruyorlar. Biz de ilgi çekici bir hayat hikayesi sunuyoruz. Hayat hikayeleri, izleyiciyi ekrana çekeceği ve ders olacağı için ilgi çekici bir haber olabilir.

Geçenlerde 78 yaşında olan ama hala muhtar olan teyzeyi haber olarak yapmıştım. Muhtar teyze hayatını, neden muhtarlık yaptığını ve gençlere tavsiyelerini anlattı. Misal, daha sonra haber kabul ediliyor ya da edilmiyor. Ne zaman kabul edileceğini biz de bilmiyoruz. Müdürlerimiz ve editörlerimiz karar veriyor. Haber kabul edilince çalışmaya başlıyoruz. Ekranda özenli olmak çok önemli. Onun için hazırlık yapıyoruz. Doktorla konuşmamız gerektiğinde doktoru ayarlıyoruz. Bunu yapmamı kimse bana söylemiyor tabii. Bunu sen planlayacaksın. Randevu ayarlayıp doktorla görüştüktan sonra halka sorman gerekiyor; hasta oldunuz mu, şu maddelere dikkat ediyor musunuz diye. İşte böyle böyle haber metni oluşmaya başlıyor.

Biz en geç gece 12'de çıkıyoruz kanaldan. Sokak röportajlarını saat öğlen 2'ye kadar bitirmemiz gerekiyor. Sonra anonslar çekiliyor, ilk geldiğimde hep yazıyordum yanlış bir şey söylemeyeyim, yanlış olmasın, kameraman tekrar tekrar çekim yapmasın diye. Önceden 20 tekrar çektiğimi hatırlıyorum çünkü kolay bir şey değil. Eline mikrofon alıyorsun, hayatımda belki en fazla lisedeyken bir kere almışımdır, üstünde ATV yazıyor. Çevrede herkes durup sadece seni izliyor ve onların ortasında konuşup çekim yapmak zorundasın.

Bazı haberleri defalarca çekebilirsin ama bazıları hata yapsan bir daha çekilemeyecek haberlerdir. İşte o an çok soğuk kanlı olmamız gerekiyor. Çekim ve anonslar bitince kanala dönüyoruz.

Kanala geldiğimizde haberi bizim yazmamız gerekiyor. Bir örüntü oluşturuyoruz, yaptıklarımızın hepsini sıraya sokuyoruz. Perfore denilen kısımlar var. O

aşağıda sizin şerit olarak gördüğünüz flaş cümleleri, spikerin okuduğu yazıyı da biz yazıyoruz. Her şeyi biz yapıyoruz aslında. Bütün yorgunluğu, çileyi gerçekten muhabir çekiyor. Her şeyin ayarlamasını yaptıktan sonra haberi kafada planlıyoruz. Önce flaş cümleleri, ilgi çekici cümleleri... Gerekirse habere bir fragman koyuyoruz. Televizyondaki ve habercilikteki maksat ilgi çekmek, izleyici kendine çekmek... Onun için uğraşıyoruz. Her ne kadar sana mantıklı gelmese de onu yapmak zorundasın. Her şeyi tamamladıktan sonra EGS adlı programımıza yazıyoruz ve bitiyor. Bu haberin yazılıp bitme saati en geç 5 olmak zorunda. Kanala gelip yazım işlemini bitirdikten sonra editöre gönderiyoruz. Anlam hatalarını düzelterek cümlelerimizi değiştiriyor, daha çekici hale getiriyor. Editör de onayladıktan sonra haberin çıktısını alarak ses kaydediyoruz. Ondan sonra da montaj aşaması var. Bazı kanallarda sadece muhabir yapar bazı kanallarda ise montaj ekibi vardır. Bizim montaj ekibimiz var. En son aşamadan geçtikten sonra 18.00-18.30'da tamamlanıyor haber. 19.00'de de servis ediliyor uzun uğraşlar sonucunda.

Soru: Bir haber metninde 5N1K nasıl etkilidir?

Hümeysra Nebilir: 5N1K kuralı çok önemli. Bu kuralı atladığımızda editörler hemen uyarıyor "Git bu haberi bir daha yaz" diye. Çünkü ben istediğim sorunun cevabını alamamış oluyorum. Haberi yazarken o sorulara cevap vermek zorundayız. İzleyici "Nerede oldu bu?" diye sorgulamamalı. Bütün o soruların cevapları haberin içinde mutlaka olmalı. Hem spikerin okuduğu yerde hem yazıldığı yerde olmak zorunda. Yoksa bir youtuberdan farkımız olmaz. Anlatmak önemli değil, o sorulara cevap vermek zorundayız.

Soru: Hangi konuları seçmeliyiz haber yaparken?

Hümeysra Nebilir: Dediğim gibi gündemi sarsan ilgi çekici bir haber varsa, haberdır. Doğal afetler, sel baskını, deprem... Bunlar zaten bir haberdır. Ba-

zen değişik şeyler de oluyor; 50 küsur yaşlarındaki adam ve kazını kaybetmesi gibi... İş yerine götürüyor hatta kazı. İstanbul'da trafiğin çok olduğu bir yerde atlıyor yola ve kayboluyor kaz. Adam sonradan mesaj atıyor bize bunun için. İşte bu benim için bir haber. Ben eğlenceli, yumuşak, halka yönelen haberler yapıyorum daha çok siyaset ve polisiyeden ziyade. Gittik, çektik ve ertesi gün haber izlenildi, bizi aradılar. Dediler ki; kaz bizim elimizde. Bu tarz geri dönüşümler olunca da çok mutlu oluyoruz. 1 gün içerisinde Sivas'a gittik, orada çekimi yaptık ve hemen kazı aldık. İstanbul'a geldikten sonra haberin devamını çektik. Akşama da o haberi hazırlayıp yayınladık. Bu bir haber oldu. Hem kaybolması hem de bulunması ve o mutlu anı kaydetmek bir haber oldu. İlgi çekti ve uzun süre konuşuldu.

Soru: Haber kanallarını nasıl sınıflandırabiliriz?

Hümeysra Nebilir: Bazı kanallar kendi kulvarındaki haber kanallarıdır. Çünkü sadece belirli saatlerde, farklı dallardan haber sunumu yaparlar. Ama bazı kanallar ise 7/24 haber yaptıkları için onlar açısından yolda yürürken çarpan araç da bir haberdır, köpeğe çarpmış, köpek ısırılmış ya da köpekler fazlalaşmış gibi başlıklar da birer haberdır. o kanallar için her şey haber olmak zorunda çünkü 7/24 haber yapıyorlar. Biz ise ince eleyip daha sık dokuyoruz; insanları nasıl çekebiliriz, insanlara nasıl kısa süre içerisinde yeni bir şeyler anlatabiliriz, öğretebiliriz çerçevesinde ilerliyoruz. Çünkü biz belirli saatlerde haber veriyoruz.

Soru: Muhabir olmadan önce ne gibi aşamalardan geçtiniz? Diksiyon, konuşma, psikolojik olarak kendini hazırlama... Nasıl bir süreçten geçtiniz?

Hümeysra Nebilir: Muhabir olmadan önce kendinizi sevdirep göstermeniz gerekiyor. Bu da çok çalışmakla olur. Ben de bu staj yerine gittiğimde kendimi gös-

terdim. Bir şeyler öğrenmeye çalıştım, oraya gittiğimde kimsenin yanında sus pus oturmam. Kimse bunu istemez. Muhabir olacaksın atik, özgüvenli ve heyecanlı olacaksın. Gerçekten gösterirsen insanlara ne kadar istekli olduğunu, onlar seni kaybetmemek için uğraşıyorlar. Biraz nankör bir meslek, küçük bir hatanla unutulup gidiyorsun, bunu da unutmamalıyız. Hep canlılık gerekiyor.

Önceden bir muhabirlik dersi almanıza gerek yok. Almanız yarar sağlar ama işin mutfağına girmelisiniz. Ben geldim, ertesi gün işe gönderdiler beni. Ben haber yazmak nedir, nasıl yapılır hiç bilmiyordum. Beni direkt haberin içine, mutfağına attılar. Bizim kanalda iletişim fakültesi okumuş kişiler de var, farklı bölümlerden mezun kişiler de. İş, mutfağında öğrendiğiniz zaman okulunu okumanın hiçbir önemi kalmıyor. Onları göre göre, birilerini dinleye dinleye, sora sora öğrendim. Ben çok soru sorarım. Rezil olmaktan korkmuyorum. En fazla ne olabilir ki? Rezil olmaktan korktuğun zaman hiçbir şey yapamazsın, tıkanır kalırsın. Bu meslekte sadece hareketli ve atik olmak gerekiyor. Bu bölümle alakalı bir şeyler okumanın çok önemli olmadığını düşünmüyorum. Hatta başka bir bölüm okursanız da artısı olacaktır. Çünkü başka bir konu hakkında konuşabilir olacaksınız orada. Tabii ki diksiyon kursu almak istiyorsanız bu çok önemli. Çünkü işiniz iletişim ve konuşma üzerine kurulu.

Soru: Peki bu mesleğe adım atarken kaygılarınız oldu mu?

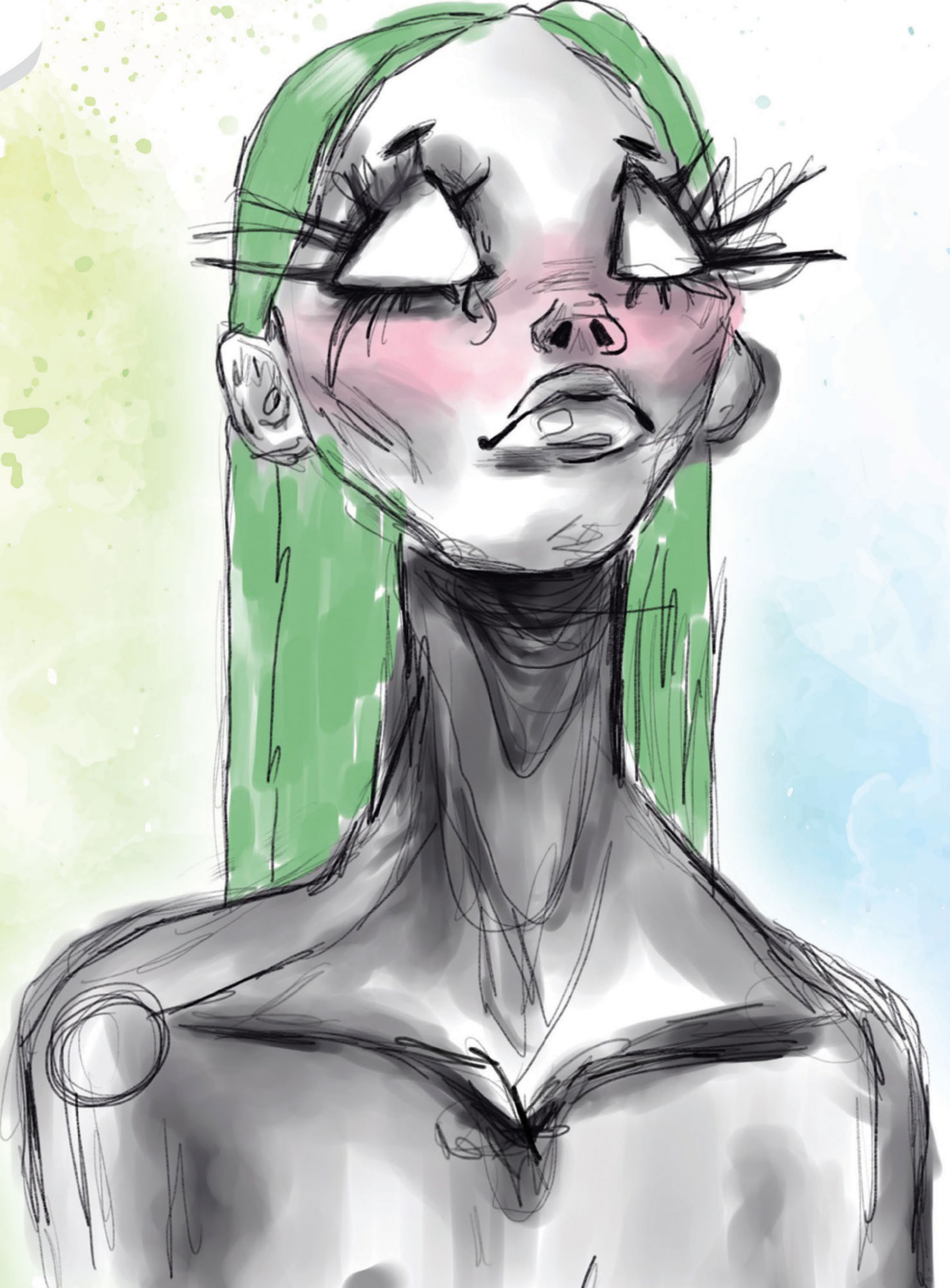
Hümeysra Nebilir: Tabii ki oldu. Hiçbir şey bilmiyordum. İlk başta “utanırım, sıkılırım, bana ne derler, doğru mu konuşuyorum” diye düşünüyordum. Sonra alışılıyorsunuz, bunların hiçbirinin önemi olmadığını düşünüyorsunuz. Olsun, hata yaparak öğreneceğiz, insanlar gerekirse gülsün, ne yapabiliriz. Biz kendimizi iyileştirmek istiyoruz, iyi yerlere gelmek istiyoruz ve bir hedefimiz var. Kaygı her türlü oluyor ama onu aşmak da bize dü-

şüyor Onu aşamadığın anda bırakıyorsun mesleği. Kaygılar illa olacaktır. Önemli olan kaygıyı aşıp sonuca, başarıya ulaşabilmek.

Soru: Bu mesleği seçmenizdeki en büyük etken neydi? Sizi bu mesleğe ne bağladı?

Hümeysra Nebilir: Bu meslekte kendimi buldum diyebilirim çünkü hiperaktif bir kişiliğim var. Bu iş de tam böyle olunması gereken bir iş. Enerji dolu, insanlarla sohbet edilen... Beni habere bağlayan, çeken şey budur ama akıl sağlığıyla oynanıyor çoğu zaman. Hatta işe başladığım zaman 3 ay boyunca eve gidip “Nasıl halledeceğim, nasıl olacak?” diye ağladığımı hatırlıyorum. Eve geliyorum, yemek yerken bile yarın ne yapacağımı düşünüyorum. Devamlı köşe yazılarını kontrol ediyorum. Aklım bir süre çok karışık bir haldeydi. Özel hayat denen pek bir şey kalmıyor. Her şeyini odakladığın zaman zevk alma kısmına bakıyorsun, her şeyi öğrendiğin zaman zevk almaya başlıyorsun; bu benim gerçekten, ben burada mutluyum, hala enerjim var, yetebiliyorum” diyip yoluna devam edebiliyorsun. Sanırım bu mesleğe bağlılığım mutluluğumdan geliyor. Çünkü işimi yaparken çok mutluyum.

Basın Yayın Kulübü

Özge Naz Balaban

Özge Naz BALABAN / 9C

“Sihr’in Cinsiyeti Yoktur.”

Çoğumuzun çocukluğundan bu yana öyküsüne aşina olduğu Sinderella, bu yıl da film versiyonuyla karşımıza çıkıyor. Yönetmen ve yazar koltuğunda Kay Cannon'ın oturduğu film müzikal türünde bir masal uyarlaması. İzlemeden önce baktığımızda bizi 3.5'lik bir IMDb puanı karşılıyor. Bu kadar popüler ve başarılı bir kadrodan oluşan bir film için düşük bir puan diyebiliriz. Kadro daha önce oyunculuk yapmamış, belli bir popülaritesi olan kişilerden oluşmakta. Açıkçası eğlence camiasında önde gelen ve başarılı diyebileceğimiz isimlerin düşük sayılabilecek bir IMDb puanı alan bir müzikal yaratmış olması oldukça şaşırtıcı.

Filmin başrollerinde olan Latin popstar Camila Cabello, Idina Menzel, Nicholas Galitzine gibi eğlenceli ve güçlü seslerle karşılaşıyoruz bu filmde. Oyunculukları hakkında iddialı cümleler kuramayız ama bu isimlerin filme ayrı bir hava kattığı da göz ardı edilemez bir nokta fakat oyuncuların çoğu güzel bir sese sahip oldukları için çağrılmış gibi.

Filmin afişi ise oldukça canlı ve masalların o toz pembe atmosferini yansıtır nitelikte. Bir diğer dikkatimizi çeken unsur ise kostümler oluyor. Fazlasıyla günümüz

tasarımları ve renkleri yansıtılmış. Buradan filmin genel anlamıyla günümüz esintilerini yansıttığını görebiliriz.

Masal kurgusundan biraz farklı bir film bizi karşılıyor. Oldukça renkli bir açılışla, dansla ve müzikle. Sindirella'nın yaşadığı köydeki herkesin şarkıya ve dansa dahil olduğunu görüyoruz ve hayli eğlenceli bir atmosfere sahip aslında. Filmin ilerleyen dakikalarında da bu renkli atmosfer asla kaybolmuyor, her sahne kendini izlettirir nitelikte. Kullanılan kostümlerden şarkılara, işlenen konuya kadar her şey günümüzden bir parça.

Başrolümüz olan Sindirella vaftiz annesi ve iki kız kardeşiyle yaşıyor. Sindirella karşımıza idealist ve iş kadını olma hayalleri olan bir kadın olarak çıkıyor. Evin bodrum katında Sindirella'nın kendi tasarımlarını ve hayallerini kumaşa işlediği bir dikim atölyesi var. Atölyede Sindirella'nın çizimleri, kumaşları ve üç minik fare karşılıyor bizi. Fabl da yer verilen filmde üç minik farenin aralarında konuşmalarını ve sevimli diyaloglarına da tanık oluyoruz.

Klasik masalda olduğu gibi oğlunun evleneceği kızı arayan kralın halka seslenişi bölümünde prens Robert ise Sindirella'yı

www.beyazperde.com

CAMILA CABELLO
CINDERELLA

FROM THE SCREENWRITER OF PITCH PERFECT

görüyor. İlk görüşte Sindirella'ya aşık olan Prens ertesi gün halkın içine karışıp Sindirella'yı buluyor, onunla tanışıyor ve onu baloya davet ediyor. "Böyle bir saçmalığa davetli olarak gitmeyeceğim." diyor Sindirella. Ama prensin Sindirella'nın kendi tasarımlarını tanıtabileceği kendisi için önemli bir yer olduğunu söyleyerek Sindirellayı baloya davet ediyor. Penceresinde bulduğu ve sonrasında kelebekten insana dönüşen bir tırtıl sayesinde gidiyor. Bildiğimiz iyilik perisi de bu noktada kılık ve cinsiyet değiştiriyor. Üç küçük faremiz de seyis olarak Sindirella'yı baloya götürüyor. Asıl hikaye de bundan sonra başlıyor. Filmi izleyerek söylediğimiz detayları görebilirsiniz. Biz burada bu filmin diğer versiyonlarından farklı olan noktalarını ele alacağız.

Filmde dikkati çeken en önemli konu feminizm aslında. Sindirella'nın, prensin evlilik teklifini kabul etmesinin ilk şartı terziliğe ve tasarım yapmasına devam edecek olmasıydı. Burada vurgulanmak istenen bir kadın olarak çalışabilir olması. Yani klasik beyaz atlı prensini bekleyen kadın algısının burada yıkılıyor. Bilindik masallardaki ve eski toplum anlayışlarındaki kadın algısının değişmesi masalın günümüze uyarlanmış film versiyonlarına da yansımış. Bu bir zorunluluk mudur? Evet. Çünkü artık seyirci özellikle de kadın izleyici karşısında köle mantığıyla itaat etmek üzerine kurgulanmış bir kadın görmek istemiyor. Yapımcılar da bunu dikkate alarak filmlerini şekillendiriyor. Öne çıkan bir diğer detay sahnede ise Sindirella prene "Biz çocuk da yapıyoruz, ev de geçindiriyoruz elbet çalışabiliriz de." sözü. Bu cümleler, filmin bu anlayışı destekleyen sahnelerinden biri. Prens de Sindirella'ya olan aşkıdan ve Sindirella'nın hayali için krallıktan ve sarayın kurallarından vazgeçiyor hatta prens yerine kral ve kraliçe olarak da kız kardeşi geçiyor tahta. Oldukça etkileyici ve masalın işleyişinden bir hayli farklı bir çizgide ilerleyen film günümüzde yıkılan klasik kadın anlayışının kültüre yansımaları ve bu kültürün eski masalların verdiği mesajları da unutturuyor ve değiştiriyor olması, üzerinde durulması gereken en önemli nokta. Sadece kadın anlayışını değil klasik erkek anlayışının da filmle yeniden sorgulandığını da görüyoruz.

Bu noktada Sindrella'yı baloya gitmesi için hazırlayan iyilik perisi de değişiyor. "Sihir'in cinsiyeti yoktur." diyen iyilik perisi karşımıza feminen bir erkek olarak çıkıyor. Biz onu biyolojik açıdan bir erkek olarak görsek de aslında o "Non-binary" olarak çıkıyor karşımıza. İyilik perisini herhangi bir cinsiyet kalıbına koymamaları, var olan cinsiyet kalıplarını yıkmak adına önemli bir adım. Peri rolünü üstlenen kişinin de LGBT topluluğuna ait olmasının da bu algıları kırmak için yeterli bir adım olduğunu görüyoruz. Son dönemde izlediğimiz çoğu dizi, kitap veya filmin içeriğinde illa ki bir LGBT bireyi oluyor. Dünya sinemasında uzun zamandır bu tarz yapımlar varken Türk sineması için devrim niteliğinde olacak bu anlayış aslında bizim sinemamızda da 1876'da yazılan, 1923 yılında ise çekimi yapılan "Leblebici Horhor" filmiyle ilk defa karşımıza çıkmıştır. Toplumun "travesti" olarak adlandırdığı transgender bireyler, ne kadar ön planda olmasa da, ilk defa bu filmde yer alıyor. Ama bu bir anlayışı yıkmaktan ziyade toplumda var olan ve bazı ihtiyaçları karşılamak için kullanılan kişiler. Bunun devamında da kendi kültürümüzden bir Yeşilçam örneği olarak çekilen ama lezbiyenleri fetişize ettiğini düşündüğümüz "Ver Elini İstanbul" filmi var. Sansür Kurulu bu fetişize sahneleri izledikten sonra beğenir fakat toplum ahlakına uygun olmadığını düşünerek filme eklenmesine izin vermez. Bizim toplumumuzda da olan lezbiyenler, filmlerde tek yönlü ele alınıp cinsel bir obje olarak kurgulanmaktadır. Fakat izlediğimiz bu filmde asla böyle bir durumla karşılaşmıyoruz. Aksine karşımızda bir hayli destekçi bir yönetmen ve senarist var.

Bu filmde de klişeler var tabii. Baş kaldırın, ve itaatkarlığın tam tersine kaçın prens, dediğim dedik kral, kötü davranan üvey anne ve kardeşler gibi fakat iki fark vardı bu filmi orijinalinden ayıran. İşleniş tarzı bildiğimiz Sinderella'ya benziyor ama Sinderella'nın hedefleri bir erkeği elde etmenin aksine hayallerinin peşinden koşup bunu gerçekleştirebilmek, bir iş kadını olabilmek ve o günün şartlarında bunu yapabileceğini herkese kanıtlayabilmek

bu sefer. Güzel bir şekilde başarıyor, kadınların kısıtlandığı bir zamanda bunu Sinderella Yaşadığı yerde hayali olan tüm kadınlara, hatta üvey annesine bile, umut oluyor. Evet her masalda olduğu gibi ama aynı zamanda hayatının aşkını da buluyor her zamanki gibi ve . Klasik öyküler işte, ilk görüşteki etkilenmeye aşk diyen başka bir yer bulamazsınız. İş kadını olma ve diğer kadınlara umut olma kısmı eleştirmenler tarafından eleştirilse de izlediğimiz filmi film yapan şey budur bence. Eğer öykü olduğu gibi aktarılsaydı bize filme anlam katan hiçbir şey olmayacaktı. Filmde günlük hayatta yaşadığımız sorunlar ve sorguladığımız sorular hakkında bir mesaj olması da gayet ilgi çekici. Kadın, erkek, cinsel yönelim, hayaller, kendini bulma gibi...

Belki de bu filmde çıkarabileceğimiz en önemli mesaj, kendimizi olduğumuz gibi kabul etmemiz ve toplumun kalıplarına ayak uydurma zorunluluğumuzun olmaması. Hayallerimizi fark etmek, onları gerçekleştirebilmek için çabalamak, klasik anlayışları yıkmak, "Ben yapabilirim"i fark etmek belki de bu ve benzeri filmlerden çıkarılabilecek en güzel sonuç. Ben varım, buradayım ve YAPABİLİRİM.

Basın Yayın Kulübü

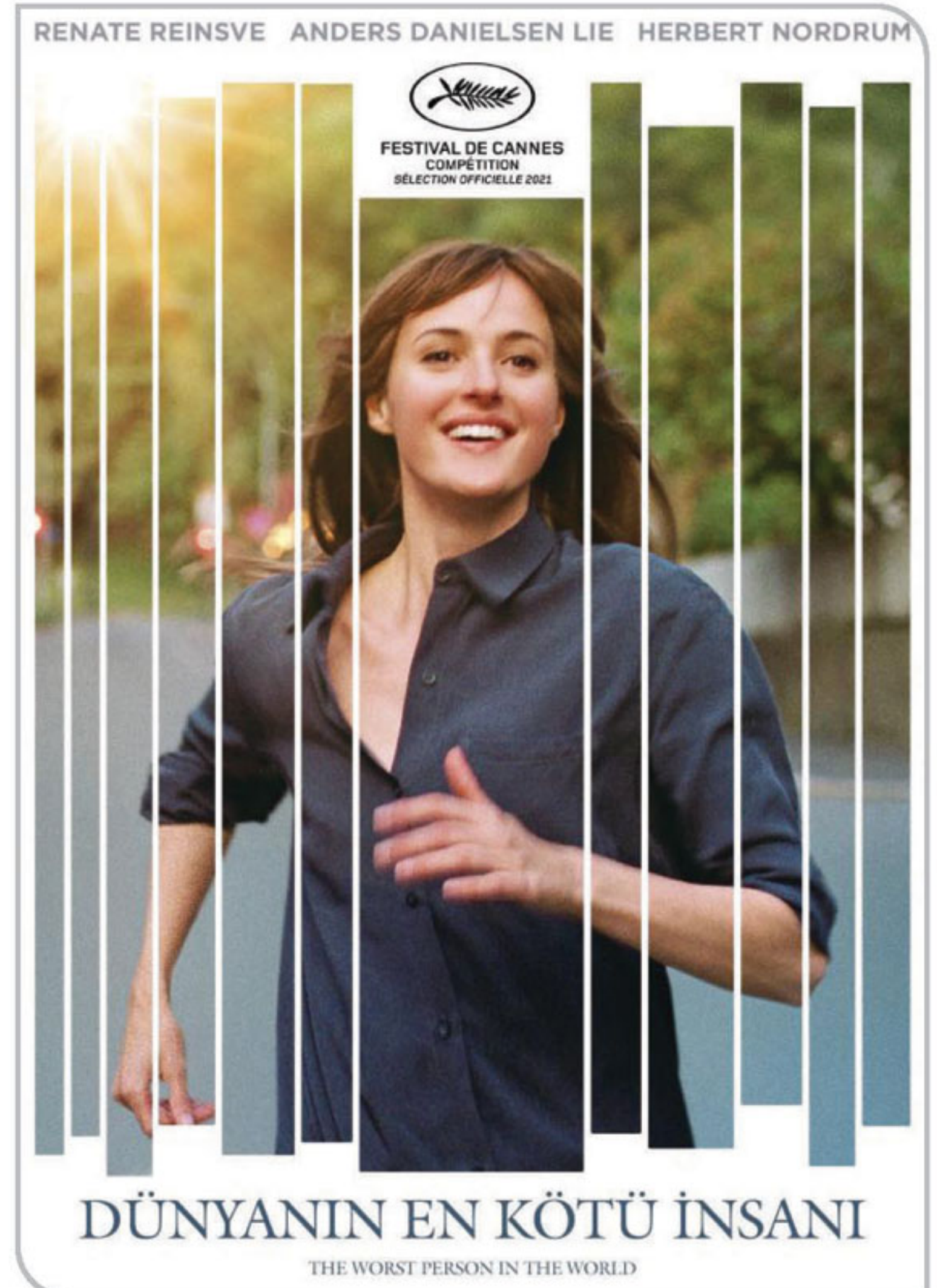
Gerçekten “Dünyanın En Kötü İnsanı” mı?

Bu yıl vizyonda olan ve ses getiren bir diğer film de “Dünyanın En Kötü İnsanı”. Film; bir epilog, bir monolog ve 12 kısımdan oluşuyor. Cannes’den “En İyi Kadın Oyuncu”, New York Film Eleştirmenleri Birliğinden “Yabancı Dilde En İyi Film” ve Uluslararası Film Eleştirmenleri Derneğinden “En İyi Erkek Yardımcı Oyuncu” ödülüne sahip ve yirmi ayrı dalda adaylıklarının olduğu bir film. Joachim Trier imzalı bir Oslo üçlemesinin son filmi olan Dünyanın En Kötü İnsanı, hayatı ve daha da önemlisi kendisini tanıma sürecinde olan genç bir kadını konu alıyor. Oldukça sıradışı ve radikal kararlarla hayatını farklı bir şekilde özgürleştirmek isteyen 23 yaşında bir kadın Julie, baş karakterimiz. Düşünce olarak klişelerden uzak, hayatını sezgilerine ve kendi isteklerine göre yaşayan ve eril düşüncelere tüm benliğiyle karşı çıkan güçlü bir kişilik diyebiliriz. Kendisiyle barışık fakat kendini bir o kadar tanıyamayan bir karakter Julie.

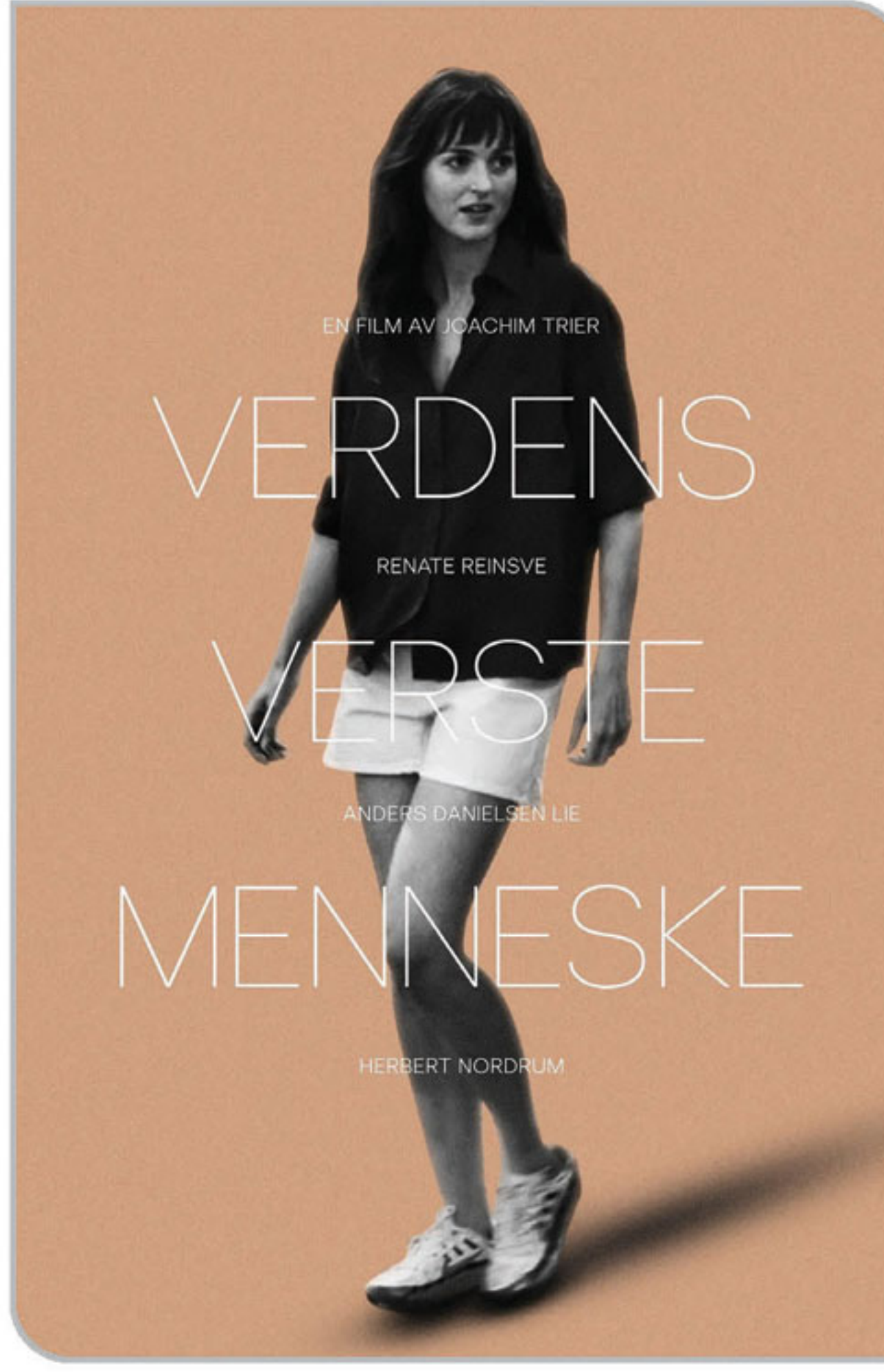
Üniversite çağındayken tanışıyoruz kendisiyle. Akademik anlamda oldukça zeki fakat bir o kadar da maymun iştahlı diyebiliriz. Cerrahlikle başladığı meslek seçimine psikolojiyle devam eden ve ardından fotoğrafçılığa yönelirken kendisi için dönüm noktası olacak kişi, hayatının aşkı diyebileceğimiz Aksel ile yolları kesişiyor.

Julie’nın hayatı oldukça farklı bir yola sapıyor. Kendisini birdenbire bambaşka bir yetişkin hayat ve düzende buluyor. Aksel ile arasındaki yaş farkı, ciddi bir ilişkinin getirdiği sorumluluklar ve bebek beklentisi... Erken yaşında bu kadar maceraya atılan bir kadın için güçlü bir değişim ve oldukça farklı düzende bir hayat. Kısa sürede edindiği yetişkinlik tecrübeleri

ve tanışılan yeni insanların Julie için kendisinden çok uzak bir noktada olduğunu hissediyoruz filmi izlerken. Geçirdiği birçok mesleki denemelerden sonra bir kitapçada, üzerine çok da düşüncesi gerekmeyen bir işte çalışmaya başlıyor Julie. sıradan bir yaşama, Aksel ile olan ilişkisini ve en çok da kendini sorguladığı bir döneme giriyor. Hayatta her şeyi tatma düşüncesiyle girdiği bu dönem Julie'yi yeniden hiç beklenmedik yollara saptırıyor. Düzenli bir ev, çalışma hayatı ve ciddi ilişkisinin

Julie'nin üzerinde kurduğu baskı kendi ruhunu gittikçe özgürleştirmeye itiyor. Aksel'in gölgesinden çıktığı ilk anda "Kendi hayatıma seyirci kalıyorum." diyen ve bundan rahatsız olduğunu kabullenen Julie, kendini rastgele bir partide tanıştığı Eivind'in kollarına atıyor. Bu noktaya kadarki başarısızlıklar neticesiyle kendisini "Dünyanın en kötü insanı" olarak tanımlamasına sebep oluyor. Julie'ye kendini hep geri plana itilmiş, hayattan tam olarak ne istediğini bilmeyen biri diyebilir miyiz? Kendini bulma yolunda birbirinden zıt tercihler yapan ve sonucunda hep bu tercihlerin arkasında kalmış bir kadın. Böylece aslında toplum içerisindeki ve ilişkilerdeki cinsiyet rollerine dair pek çok şey söylemeyi amaçlayan hikâye erkeksi bir bakışla, yalnızca kendisine odaklı hırslara sahip olmayan, özellikle babasıyla arasındaki problemlili ilişki sebebiyle klişelere düşen, yaşamındaki erkeklerin gölgesine sığınmaya meyilli bir kadın karakter diyebiliriz. Fakat finalde Julie, güçlü kadın karakteriyle, mutlu, hayatındaki yanlış seçimlerden arınmış ama bu arınmanın öncesinde çeşitli kayıplarla karşılaşmış birisi olarak çıkıyor karşımıza. Bu özgürleşme ardından Julie'yi bağımsız ve nihayet tek başına bir kadın olarak görüyoruz. Sizce geçtiği bu yollarda birçok doğru ya da yanlış karar veren

Julie'ye dünyanın en kötü insanı diyebilir miyiz? Ona siz karar verin.

"Senaryosunu bütün filmlerinde birlikte çalışan Trier ve Eskil Vogt'un kaleme aldığı film, yaşamının ve özellikle gençliğinin büyük bir bölümünde kendisini sıradışı gibi hissederken aslında erkeklerin gölgesi altına sığınan bir kadının başka insanların gölgesinden çıkıp özgürleşerek tek başına bir birey hâline gelme

sürecini anlatmaya çalışsa da hevesle beklediğimiz bu özgürleşme, Julie'nin sıra dışı fakat erkekler için hâlâ ilgi çekici şekilde tanıtılma isteğinin ardında kalıyor."

"Dünyanın En Kötü İnsanı, odağına yerleştirdiği romantik ilişkilerin dokusunu en gerçek hâliyle muhafaza ederken Julie üzerinden toplumsal cinsiyet normlarına karşın kendi hayatını yaşamak isteyen bir genç kadının hikâyesini anlatmayı hedefliyor. Fakat günün sonunda, ana karakterini eril anlayışlar ve klişelerle yoğurarak yaratıp ona aşık olmak haricinde ne maddi ne de manevi anlamda bir sorumluluk yükleniyor. Bu yüzden film, yaşattığı tüm duygusal yoğunluğa rağmen Julie'yi hiçbir zaman tam anlamıyla tanıyamıyor ve temelinde yer alan asıl amaçlara ters düşmekten kaçamıyor."

Farklı noktaları da görebileceğiniz filmin temel mantalitesi "kadın". Aşk, iş yaşamı, sosyal ilişkiler, çaresizlik ve çarenin yine insanın kendisi olduğu gibi pek çok konuda da sorgulama yaptıran film izlemeye değer. Pandemiyle hayatımıza hızla giren ve insanların sinema salonlarına duyduğu özlemi biraz olsun azaltan dijital platformlardan rahatlıkla ulaşabileceğiniz bu filme zaman ayırmanızı tavsiye ederiz. İyi seyirler.

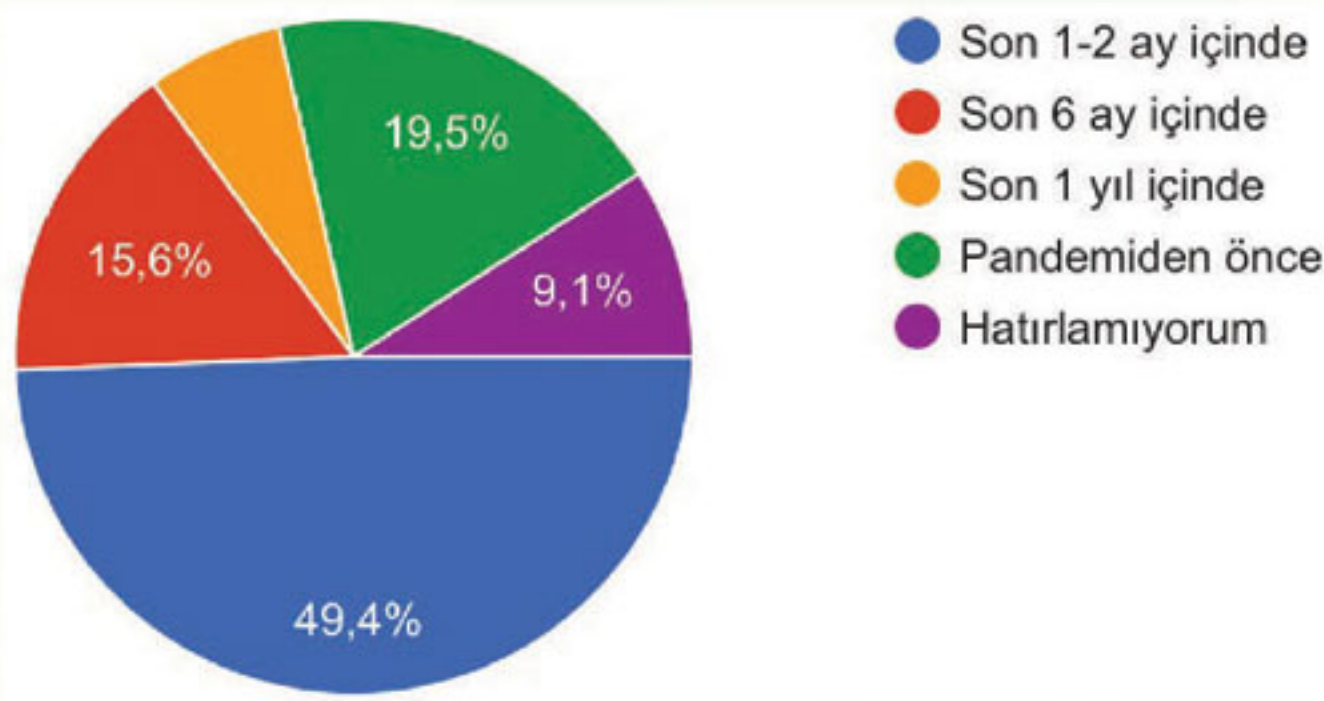
Basın Yayın Kulübü

Pandemide Hangi Film ve Dizileri, Nereden İzledik?

Bu yıl da önceki yıllarda yaptığımız gibi film ve dizilerin izlenme oranları üzerine bir araştırma yaptık. Film ve dizilerde en beğendiklerimizi belirlerken teknolojinin gelişmesiyle sinema kavramının evrilmesini ve pandemiyle hayatımız da önemli bir yer tutan teknolojik araçların film ve dizilere etkisini araştırdık. Bu bağlamda bir anket hazırladık ve okul toplumumuzla paylaştık. Anket sonuçlarından elde ettiğimiz verileri grafik tablolarla sizlerle paylaşıyoruz.

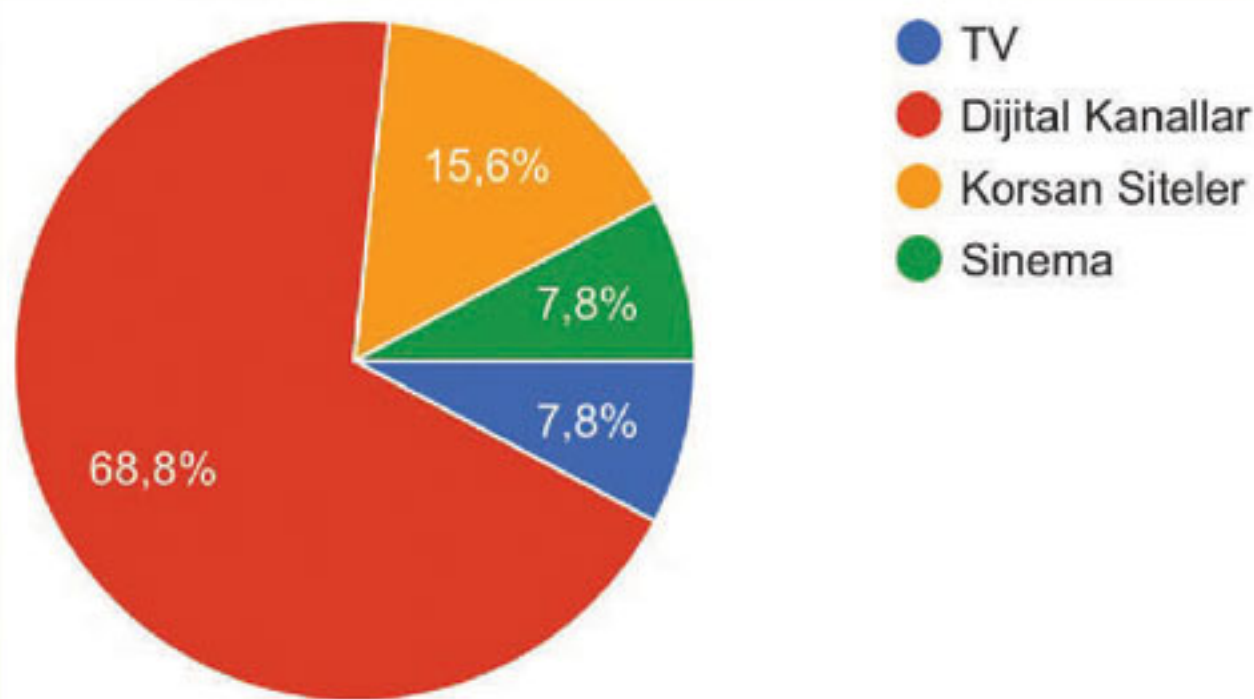
Sinemaya en son ne zaman gittiniz?

Pandemi ile kapanan sinemaların kapılarını açar açmaz seyircileriyle buluşması hepimizi mutlu etmişti. Bu özlemle herkesin sinemaya gittiğini görmek sevindirici. Yeşil rengin de oranının fazla olması bu soruda olumsuz olarak algılanmamalı bizce. Çünkü pandemiyle gelen hastalanma korkusu ve kalabalık alanlardan uzak durma tedbiri, bir süre daha devam edecektir. Ayrıca çekimlerine ara veren sinema sektörünün de çalışmalarına tam anlamıyla başlamamış olması, vizyona giren film sayısının sınırlı olmasına sebep. Bu durumun değişmesiyle gelecek yıl sinemaya gitme oranının daha yüksek olacağını düşünüyoruz.

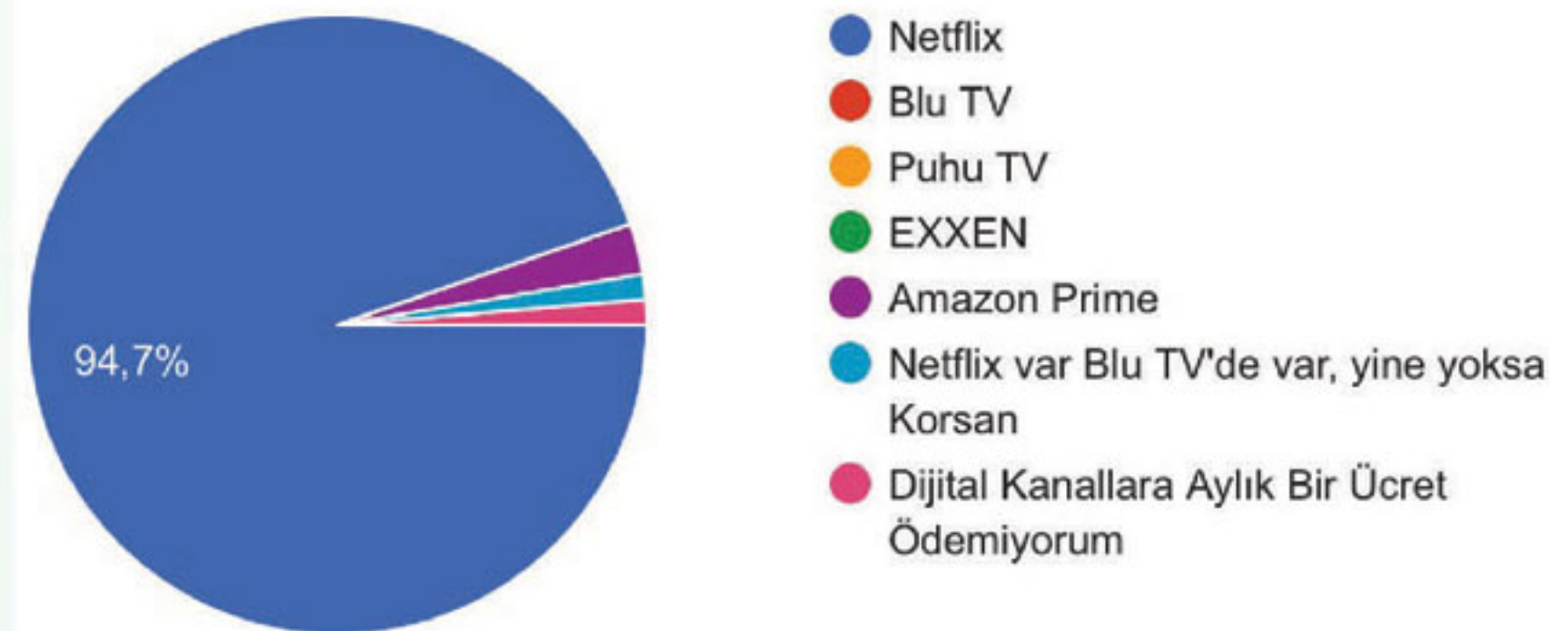
Film izlerken hangi platformları tercih ediyorsunuz?

Öncelikle teknolojinin ileri düzeyde olduğunu günümüzde kaç kişi bu imkana ulaşabiliyor diye düşündük. Elde ettiğimiz sonuçlar, okulumuzun %68,8'lik kısmının dijital kanallardan faydalanma imkanının olduğunu ve bu kanalları çoğunluğun tercih ettiğini gösteriyor. Verilere bakarak da son dönemde ENKA toplumunun filmin tadını daha çok evde çıkarmak istediğini gösteriyor.

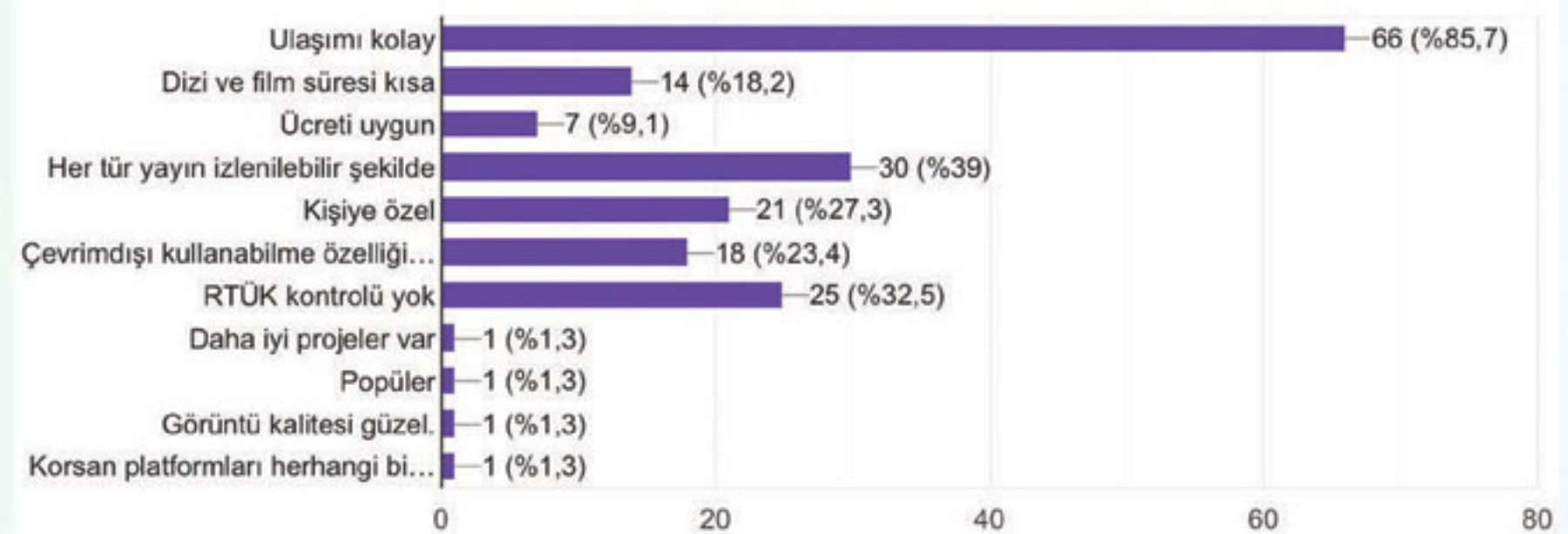
Dijital Kanallardan hangisini izlemeyi tercih ediyorsunuz?

Özellikle pandemi ile adını çok duyduğumuz Netflix, dijital kanallar söz konusu olduğunda açık ara önde. Çevrim dışı kullanıma açık, çıkardığı serilerle viral olan, toplumsal sorunlara değinen ve Z jenerasyonuna hitap eden dizi ve filmler çıkartan Netflix'in çoğunluğun tercihi olması çok şaşılası durmuyor. Oyuncuların da artık sinema ve TV dışında bir alan olarak rağbet gösterdiği dijital kanalların korsan kanalların da önüne geçtiği düşünüldüğünde aslında telif hakları açısından da çok olumlu bir durum. Ücretlerini de ilk başlarca çok cüzi bir miktarda tuttuğu düşünüldüğünde pandemiyle aradığı fırsatı yakaladı ve herkesi telefonunun ya da bilgisayarının başına bağladı demek yanlış olmaz. Ayrıca ailenin her ferdi için ayrı bir alan ve tercihlerine göre arşiv yapma fırsatı da sunması tercih edilmesindeki diğer etkenlerden sanırız.

Bu platformları neden tercih ediyorsunuz?

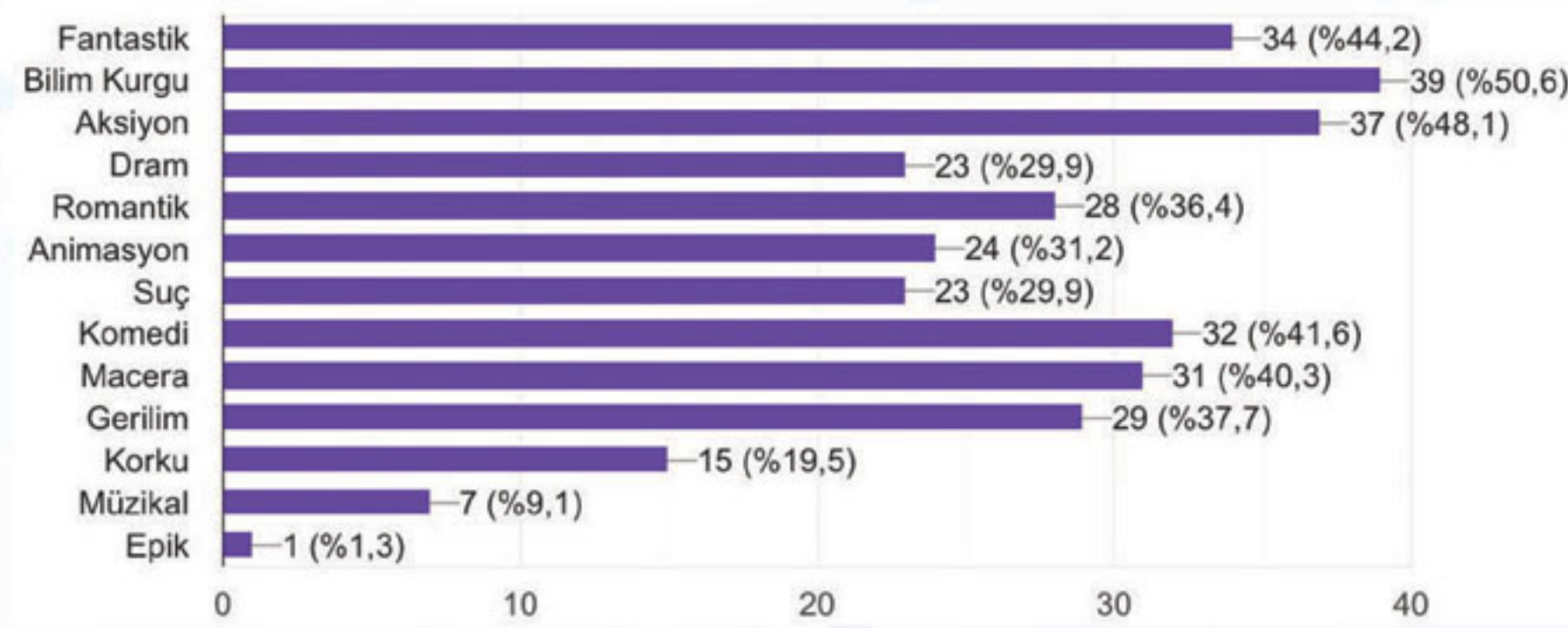
Çoğunluk ulaşım kolaylığı, her tür yayını izleyebilme olanağı ve ülke genelinde herkesin sıkıntı çektiği RTÜK kontrolünün olmaması nedeniyle bu platformları tercih ettiğini dile getirdi. Kontrol edilir olmak

kimsenin istemediği bir durum görülüyor ki. Ayrıca hafızlık dizi mantığından da hoşlanmayanlar için hızlı akış ve reklamsız olma rahatlığı da tercih edilmelerini artırıyor.

En çok izlediğiniz dizi ve film türleri nelerdir?

Filmleri nerelerde izlediğimiz kadar önemli bir diğer nokta da bu dizi ve filmlerin türleri. Özellikle pandemiyle eve kapandığımız ve eski yeni tüm dizi ve filmleri izlediğimiz bu dönemde son yıllarda dikkati çeken bilim kurgu filmleri, teknolojinin imkanlarıyla da sahneleri daha da mükemmel hale gelen görsel bir zevk sunan fantastik filmler en çok izlenen tür olmuş. Özellikle Hızlı ve Öfkeli gibi aksiyonun hiç bitmediği aksiyon türü filmler de bilim kurgudan sonra zirvede. Elde ettiğimiz verileri aşağıdaki grafikten incelediğinizde farklı türlerde filmlerin birbirine çok yakın oranlarda izlendiğini de görebilirsiniz. Müzikal tarzı sanatsal filmler maalesef yeni neslin tercihleri arasında değil.

Bu platformlarda yayınlanan dizilerden en çok hangisini beğendiniz?

Son yıllarda dizi izleme anlayışımızda ve bu dizileri izlediğimiz platformlarda da ciddi değişiklikler oldu. Siyah beyaz TV'lerde tek kanallarla başlayan dizi kültürü teknolojinin de desteğiyle çok farklı bir boyuta ulaştı. Bu bağlamda günümüzün dizi anlayışı dijital kanallarla sezon olarak verilen ve herhangi bir kesinti -reklam, bir hafta bekleme gibi- olmadan birkaç saatte izleyip tamamlayabileceğimiz hale dönüştü. Teknoloji ile hızlı yaşama alışan her şeyi ivedilikle bekleyen insanoğlu, dizi kültürünü de değiştirdi. Bu kültürün ürünü olan dijital kanallarda yayınlanan dizilerin bazılarının isimlerini sizlerle paylaşıyoruz.

Friends, Prison Break, Breaking Bad, Stranger things, Vikings, Sherlock, Elite, Brooklyn Nine-Nine, The 100, Gilmore Girls, Rick and Morty Jujutsu Kaisen, Haikyuu!!, Fruits Basket, Laca Casa de Papel, Travelers, Şahsiyet, Saiki, Twenty Five Twenty One, Black Mirror The Rain, Pera Palasta Gece Yarısı, Game Of Thrones, Ayak İşleri, Loki, How I Met Your Mother, The Disastrous Life of Saiki Kusuo, Teen Wolf...

Bu platformlarda yayınlanan filmlerden en çok hangisini beğendiniz?

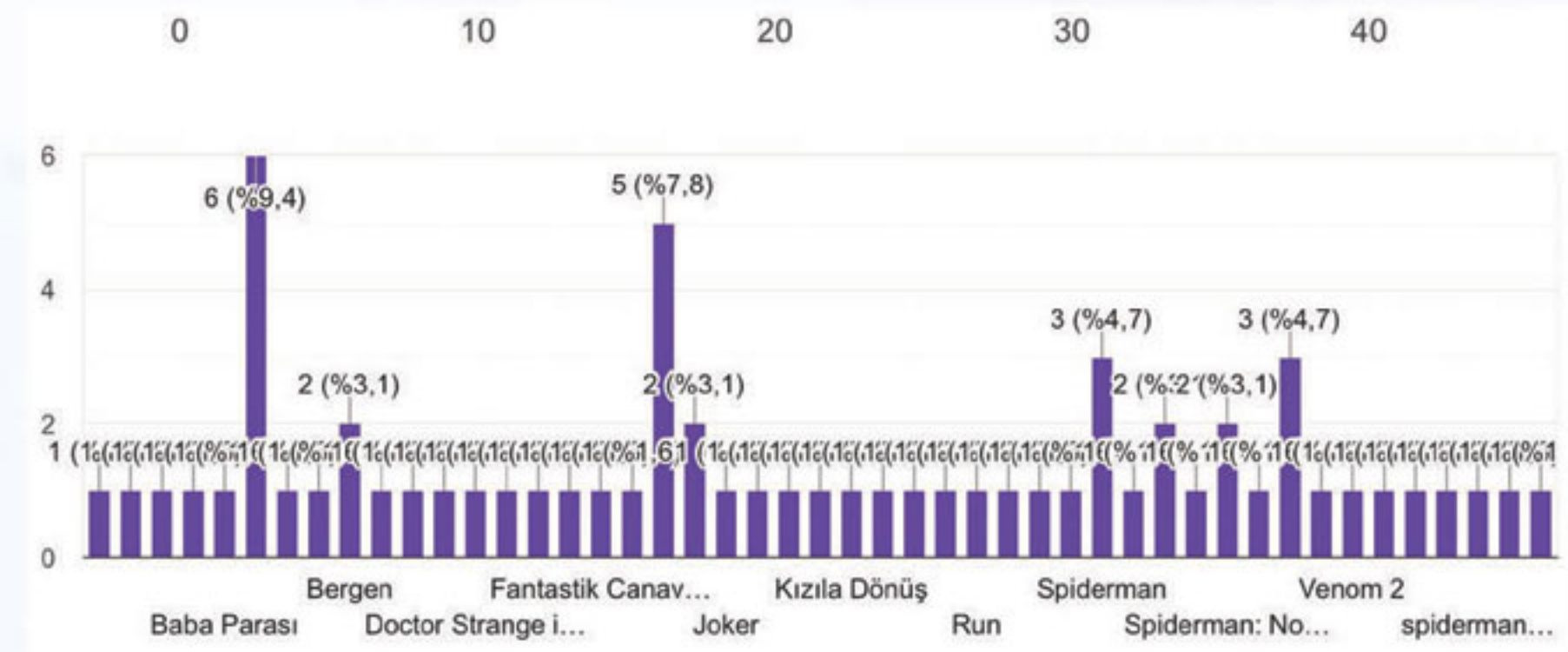
Yine dijital platformlarda hem eski filmlerin hem de bu platformlar için çekilen yeni filmlerin karışık olarak seyredildiğini görüyoruz. Kült filmleri de bünyesine alan bu kanallar, kendi yapımlarıyla da ses getiriyor. Sinema ve TV'de görmediğimiz yeni yüzlerle de bizi tanıştıran bu

kanallarla birlikte sinema dünyası için "internet aktörü/aktristi" gibi yeni ifadelerin de doğduğu görülmektedir. Bu listelerde ayrıca Türk yapımı filmlerin izleyici kitlesinin büyük olması da bizim için sevindirici bir durum.

Inception, Fight Club, Harry Potter, Esaretin Bedeli, Ocean's Thirteen, Your Name, Silent Voice, Senden Önce Ben, 2012, Star Wars, Fight Club, Grown Ups, Battle, Leon, Bird Box, Platform, Piyanist, Sweet&Sour, Thor Ragnarok, The Blue Lagoon, Enola Holmes, John Wick, Hızlı ve Öfkeli, Ocean's 8, Weathering With You, Aşk Tesadüfleri Sever 2, Dont Look Up, Go Karts, Now You See Me, Pride and Prejudice, Passengers, Marnie Oradayken, Miss Americana, Kelebeğin Rüyası, Gone Girl, Ben Efsaneyim, Godfather, Godfather II, 7. Koğuştaki Mucize, Yeşil Yol, The Truman Show, Love Like the Falling Petals, Red Notice

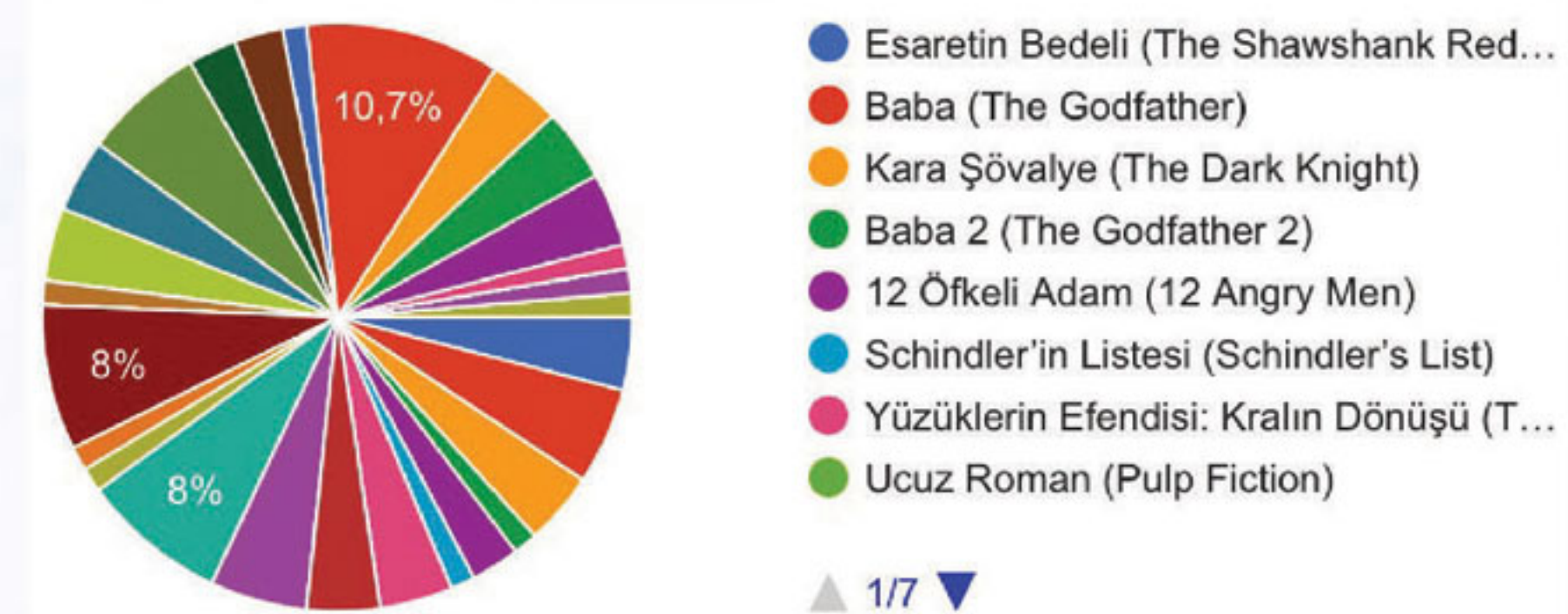
Sinemada en son gittiğiniz filmin adı neydi?

Bu sorudan elde ettiğimiz veriler güncel filmlerin özellikle gişe yapan filmlerin çok tercih edildiği yönünde. Özellikle Marvel yapımı, Y kuşağının çocukluğunda çizgi film olan bugün Z kuşağının sinema filmi olarak izlediği Örümcek adam gibi yapımlar ön planda.

IMDb'nin listelediği filmlerin ilk 50'sinden en çok beğendiğiniz hangisidir?

Açıkçası bu tablo çok sevindirici, neden mi? Günümüzde binlerce film var gerek sinemada gerekse evimizde TV ya da dijital kanallardan izlediğimiz. Bu yapımların her biri güzel ve izlenmeye değer ama Z kuşağı gibi bir kuşağın da önceki kuşaklar tarafından kült filmler olarak değerlendirdiği "Esaretin Bedeli, Baba" gibi filmleri izliyor olması beğenilerin ortak olması ve filmlerin kalitesi noktasında ortak noktada buluşuyor olması anlamına geldiği düşünüldüğünde kayda değer bir veri.

Basın Yayın Kulübü

Sonsuz Yolculuk

Soğuk bir kış gününe merhaba demişti Aylin. Oda-sının penceresini araladı, dışarının muazzam havasını içine çekerek "Günaydın çiçek, günaydın uğur böceği, günaydın bütün canlılar!" diye seslendi. Aylin o kadar enerjik ve neşeliydi ki etrafına ışık saçıyordu. Sadece kendisini mutlu etmekle kalmayıp başkalarını da gülümsemesiyle mutlu ediyordu. Aylin tam pencereyi kapatırken annesi Selma Hanım içeriden kızına seslendi: "Kahvaltı hazır kızım, hadi gel!" Aylin pencereyi kapatırken "Geliyorum anneciğim", dedi ve annesinin yanına gitti. Kedisi Yumak her sabahki gibi onu bekliyordu. Her sabah yaptığı gibi Aylin kapıdan çıkar çıkmaz hemen üstüne atladı ve onu yalamaya başladı. Bu tüy yumağının en sevdiği şeydi bu. Aylin, annesi ve babasıyla kahvaltısını yaptı. Ve üstünü değiştirir değiştirmez dışarıya çıktı ama bugün diğer günlerden farklıydı sanki ya da farklı olması gerekmez miydi? Aylin'in takıldı bu soru. Her gün aynı şeyleri yapıyorum ve yarın yine aynısını yapacağım ve öbür gün, bir sonraki gün... Değişen tek şey tarihler. Aylin, kafasındaki bu sorunun oluşmasına çok şaşıyor ama bir yandan da düşündük-leri çok mantıklı geliyordu. Gerçekten neden böyleydi ya da kendisi mi sadece böyle düşünüyordu? Aylin düşündükçe aklına çok farklı sorular gelmeye başladı. Aklındaki düşüncelerle birlikte eve tekrar girdi yatağına uzandı ve tavana bakarak az önce dışarıda düşündük-lerini tekrar etti. Ama bir türlü anlam veremiyordu. Yattığı yerden kalkıp annesinin yanına gitti. Annesine sordu:

-Anne sana bir şey soracağım ben bugün dışarı çıktığımda normalde aklımın ucundan geçmeyen daha önce başkasından da duymadığım bir soru takıldı aklıma.

Annesi Selma Hanım:

-Evet kızım söyle, ne takıldı aklına?

-Her gün yaptığımız işlerin aynı olduğu. Her gün kahvaltı ediyoruz, her gün üstümüzü değiştirip bir yere gidiyoruz her gün yemek yiyoruz, bir şeyler içiyoruz, yatıyoruz, kalkıyoruz...Bu hep aynı değişen tek şey günlerin tarihler sadece. Başka hiçbir şey değişmiyor neden böyle oluyor anne? Neden her gün birbirinin aynısı? Her gün birbirinin aynısıysa biz neden sadece bir günü değil de aynı günleri bir ömür yaşıyoruz?

Annesi Selma Hanım, bir anda Aylin'e ne cevap vereceğini şaşırdı. Ergenliğe yeni giren kızının ona

Fatmanur Çanakçı
11-A

elbette ki zorlayıcı soruları olacak, elbette ki Aylin her normal ergen gibi hayatı sorgulayacak, sıkılacak, kızacak, isyan edecek. Bir anne olarak o da sakin kalmaya çalışarak her sorusunu cevaplayacak, her isyanında yanında kızını sakinleştirecekti. Ama hazırlıksız yakalandığı bu soruya şimdi ne cevap vermeliydi. Peki çok masum olan bu soruya; bir felsefi cevap mı verilmeliydi yoksa sıradan bir soru gibi üstünkörü geçiştirilmeli miydi? Ne zordu anne olmak hatta ergen bir kız annesi olmak.

-Kızım bence bunun neden olduğunu kimse bilmiyor, diyerek Aylin'in yanından ayrılmayı yani soruyu üstünkörü cevaplamayı seçti. Aylin'in istediği cevap bu değildi.

Bu soru aklına takılmıştı bir kere ve cevabını bulmadan düşünmeyi bırakmayacak, bırakamayacaktı. Arkadaşlarına, babasına, okuldaki öğretmenlerine çevresinde kim varsa herkese tek tek sordu ama herkesin verdiği tek bir cevap vardı "Kimse bilmiyor." Aylin buna da şaşırmıştı, yaşıyoruz ve bunun hakkında kimsenin bilgisi yok, neden yaşıyoruz? Neden böyle oluyor? Hiçkimse bilmiyor yoksa biliyorlar da söylemek mi istemiyorlar? Aylin'in artık sadece bu konuyla ilgileniyordu? Bir türlü anlam veremiyordu. Ne yapmalıydı acaba kitaplara mı bakmalıydı? Belki de onlardaydı cevaplar, bir sürü yazılı kaynak, herkes bir şeyler yazıyor ya muhakkak bu sorunun cevabını bulan olmuştur. Aylin kararını verdi. Hemen yarın kütüphaneye gitti. Kütüphaneye girince kapının önünde duraksadı ve uzun müddet orada sessizce etrafa bakakaldı. Buraya niçin geldiğini unutmuştu. Kendine geldi. Hangi bölüme gitmeliyim benim sorunun cevabı nerede olmalı? Yavaş yavaş rafların arasında yürümeye başladı. Duraksadı gözüne çarpan birkaç kitabı aldı ve okudu. Ertesi gün yine geldi, yine gözüne çarpan kitapları okudu, okudu, okudu. Saatlerce okudu, eve götürdü tekrar tekrar okudu ama almak istediği cevaplar sanki her okumada daha fazla uzaklaşıyordu. Bu düşünceler arasındaki sıkışmışlık onu daraltıyordu. Evet bir sürü cevap vardı, doğanın kanunuydu: İnsanlar doğar, yaşar ve ölürdü. Nasıl ve ne için yaşayacakları insanların tercihlerine kalmıştı. Mesela bir filozofun yaşamını okumuştun, kendini sadece okumaya ve insanın varoluşunun sırrını çözmeye adanmış bir insan ama hayır cevabını bulamamıştı, kitap Aylin'in istediği cevabı vermiyordu. Sonra başka bir kitap, post-modern roman yazıyordu açıklamalarında. Modern yaşamda kendini arayan bir aydın insanın tutunamama hikayesi, aslında ne kadar çok cevap bulmuştu bu adam kendine, mühendis olmuştu, mutlu bir ailesi vardı ama arkadaşının intiharıyla dünyası değişmiş ve gerçek

zannettiği dünyasının ne kadar da boş olduğunu çözmüştü. 'Olrıc' öğretmişti ona yeni dünyasını. Nasıl yani insan kendi yaşadığı dünyanın için de yeni bir dünya daha mı kuruyordu? Kurmalı mıydı? Aylin okudukça okuyor ama okudukça odak noktası olan kafasındaki sorudan uzaklaşıyor, bir türlü istediği cevabı bulamıyordu. Artık bulmak istediği cevaba çok kolay ulaşamayacağını farkına varmıştı. Pes etmeli miydi? Sonra rafta gözüne yeni bir kitap ilişti. "Dünyanın Bilimi" kitabı aldı ve okumaya başladı. Yine umutsuzca kütüphaneye geri bıraktı, bütün arayışlarını orada bırakarak eve gidiyordu ki; karşısına yaşlı, sakalları beyazlaşmış, boynunda florayla olgun bir adam:

-Kızım dur gitme! dedi.

Aylin sesin geldiği tarafa döndü, "Buyrun!" dedi.

Sesin sahibi adam, Aylin'le bir masaya oturdu.

-Kızım kaç gündür buraya geliyorum ve sen dikkatimi çektin, "Dünya Bilimi" adlı kitabı okuduğunu görüyorum. Dikkatimi çeken en önemli şey ise yüzünde bir umutsuzluk olması. Neden?

Aylin şöyle cevap verdi:

-Evet haklısınız kaç gündür böyleyim hatta haftalardır çünkü bir arayış içindeyim.

-Nasıl bir arayış bu?

gün geçirecekken her günümün aynı olduğunu, hep aynı şeyleri yaptığımızı fark ettim ve bunun neden böyle olduğunu merak ettim. Kendi kendime bir arayışa ve yaşamı sorgulamaya başladım. "Daha çok gençsin bu arayış için, önünde kocaman bir ömür var, bekle elbette cevaplarını alacaksın." diyebilirsiniz ama bu cevap değil aradığım. Bu amaçla kütüphaneye geldim, pek çok kitap okudum ve sizin de gördüğünüz kitap okumakta olduğum son kitap.

Yaşlı adam, gülümsedi. Aylin şaşırdı, komik bir şey söylememişti oysaki. Adam:

-Kızım inan bana bunu ne ilk düşünensin ne de son olacaksın. Yüzyıllardır büyük alimler, filozoflar, yazarlar ve ozanlar hep bu sorunun cevabını aradılar. Tekerleğin icadını yapanların amacı aslında buydu, yaşam denilen bu olguya bir anlam yüklemek için çabalamak... Biz hayatın sonsuz bir döngü olduğunu biliriz. Hayat sonsuz bir döngüdür her gün tekrarlanan ve bir ömür boyu da sürecek olan. Bu sonsuz döngünün içinde bazen bir günümüz diğeriyle aynı bazen de senin de fark ettiğin gibi her günümüz birbiriyle aynıdır. Peki mümkün müdür bir günü diğerinden ayırmak? Elbette. Ama bu senin bunu ne kadar istediğine bağlı. Mesela istediğin şey her sabah uyanıp, bir koltuktan diğerine geçip, arkadaşlarınla gevezelik yapıp, gezip dolaşmaksa evet bu istediğin gibi olacak. Her gün bunu yapacaksın -gezdiğin yerleri değiştiren de gezme eylemin günün tekrarı olacak-. Ama okumayı ve aydınlanmayı istersen bu senin her gününü farklı kılacaktır. Günlerdir buradasın. Birçok kitap okudun, bu kitapları okurken her günün aynı kaldı mı? O kitaplarla farklı hayatlarla tanışıp, onların dünyasına misafir oldun mu? Söz gelimi "Hişt hişt" sesi artık senin için farklı bir sese dönüştü mü?

Aylin bir an düşündü, evet "Hişt Hişt" öyküsünü okumuştı. O ses artık onun için sıradan değildi. O sesi duyduğunda artık o ses Aylin için bambaşka bir anlam kazanacaktı. Artık değirmenler onun için eskisi gibi olmayacak, belki de bir çingenenin kolunu kaybetmesini hatırlatacaktı. Evet belki her gün arkadaşlarıyla gezip eğlenecek ama eskisi gibi bakmayacaktı, okuduğu kitaplar ile yeni anlamlar çağrıştıracaktı kafasında. Evet evet şimdi anlamıştı adamın ne demek istediğini. Aylin'in uzun zamandır günleri aynı değildi. Hep aynı şeyi yapmıyordu. Yaşamı renkleniyor, her kitapla bir gün diğerinden farklılaşıyordu. Aylin yolun başındaydı, daha öğrenecek çok şeyi okuması gereken binlerce kitabı vardı. Misafir olması gereken binlerce ev...

"Her şeyin altında yatan o gerçek: Ego"

H. Asya Dirik 11/B

Hepimizin sahip olduğu duygular vardır ve bu duyguların bazılarını bastırabiliyorken bazılarını bastıramıyoruz ve bastıramadığımız bu duygularımıza göre yaşantımızı düzenliyoruz.

"Ego" kelimesi hepimize tanıdık geliyordur fakat hepimizin bildiği bu egoya, bahsedeceğim taraftan hiç bakılıyor mu bilmiyorum. Ego, bir insan doğduğunda, çevresindekiler vasıtasıyla ortaya çıkmaya başlar. İlk olarak anne ve babanın çocuğuna söylediği şeyler, çocuğun gerçekliği olur ve çocuk belli bir süre bununla yaşar. Bir anne çocuğuna "Ne kadar güzelsin sen..." dediğinde çocuk kendini güzel hisseder. Fakat bu çocuğun kendi gözünden değil annesinin gözünden görülendir. Gün geçtikçe çocuğun etrafında kişi sayısı artar ve ego yavaş yavaş şekillenir ve karmaşılaşmaya başlar. Kendi kimliğini oluşturmaya çalışan çocuk ego ile tanışır. Bu durumda kendi kimliğini bulması için önce sahte kimliğini görmesi gerekmektedir. Çünkü gerçek, yalnızca yanılısama sayesinde anlaşılır. Görünüşün gerçek sanılmasına yol açan algı ya da duyu yanılması örneğin su içindeki küçük bir balığın büyük-müş gibi görünmesi bir yanılısamadır. Kişi bu yanılısamları anladığında gerçek kimliğini bulur. Sahtenin "sahte" olduğunu bildiğinde, "gerçek" üzerine güneş gibi doğacaktır. Aslında ego bu şekilde oluşuyor diyebiliriz.

Kişi yetişirken ailede, okulda, sokakta, kısacası her yerde öğretilen ve yapılması gerektiği söylenen şeyler vardır. Bebeklikten itibaren bize dayatılan bu şeyler bizim yaşadığımız topluma uyum sağlamamız için en önemli gerekliliklerdir. Yani ego, topluma yararlı biri olmanız için değil topluma uyum sağlamanız için sizden beklenenlerle şekillendirdiğiniz kimliğinizdir. Eğer birini öldürürseniz, katilsinizdir. Fakat eğer binlerce kişiyi ülkeniz için öldürürseniz, kahramansınızdır. Topluma uyumlu biri olduğunuz sürece her şey iyidir. Sigmund Freud, egoyu

insanoğlunun dış dünya ile uyum içinde yaşamasını sağlayan zihinsel işlevler bütünü olarak tanımlamıştır. Fakat insanoğlu sahip olduğu bu egosunu, id (alt benlik) ile süperegoyu (üst benlik) dengelemek için kullanmanın dışına çıkarak, bütün insan ilişkilerine yansıtmış durumdadır.

Yaşadığımız en ufak kavgada haklı olmak ve karşıdaki kişi tarafından anlaşılma için deliriyoruz ve bu hale gelmemizin tek sebebi, egomuz. Çünkü karşı taraf bizi anladığı zaman, kendi düşüncelerimizin bir başkasının biliyor ve bunu anlamış olmasının rahatlığı, egomuzu tatmin ediyor. Bunun bir üst boyutu da kendimizi haklı olarak nitelendirmektir. Zaten başkası tarafından anlaşılma isteğimiz de haklı olduğumuzu bir başkasına kabul ettirmekten geçmektedir. Bu küçük olay, aslına baktığımızda çoğu yerde farklı bir şekilde gerçekleşiyor. Yani olaylar ne kadar farklı olsa da bunu yapıyor olmamızın temel sebebi benliğimizin varlığını unutmamak ve unutturmamak.

Egomuzun tatmini, yaşadığımız dünya gereğiyle belli bir noktaya kadar var olmalıdır. Fakat insan ilişkilerimizde sürekli adını duyduğumuz "gurur", egonun yarattığı güzel bir oyundur ve hepimiz bu oyunun içine düşeriz. Mesela sevgilinizle kavga ettiğinizde onunla konuşmak yerine, sevgilinizin çaba göstermesini beklenizin temel sebebi, karşı taraftan gelecek olan çabanın sizi mutlu edecek olmasıdır. Bu mutluluğun sebebi de tatmin edilme, önemsenme yani ego tatminidir.

Toplumsal öğretiler içerisinde kendimizi mutlu etmenin yollarını bir şekilde buluruz ve bu zorunluluklar aslında bize zarar verir. Çünkü bu tarz durumlar beklentileri ortaya çıkarır ve beklentilerimiz gerçekleşmediğinde, derin bir mutsuzluk yaşarız. Özellikle günümüzde çok büyük beklentileri olan Z kuşağı için derin mutsuzlukların arkasında egonun, beklentilerin tam karşılanmaması sonucu verdiği tepkiler yatar. Bütün bu durumları yaşamamak için yapmamız gereken şeyler vardır:

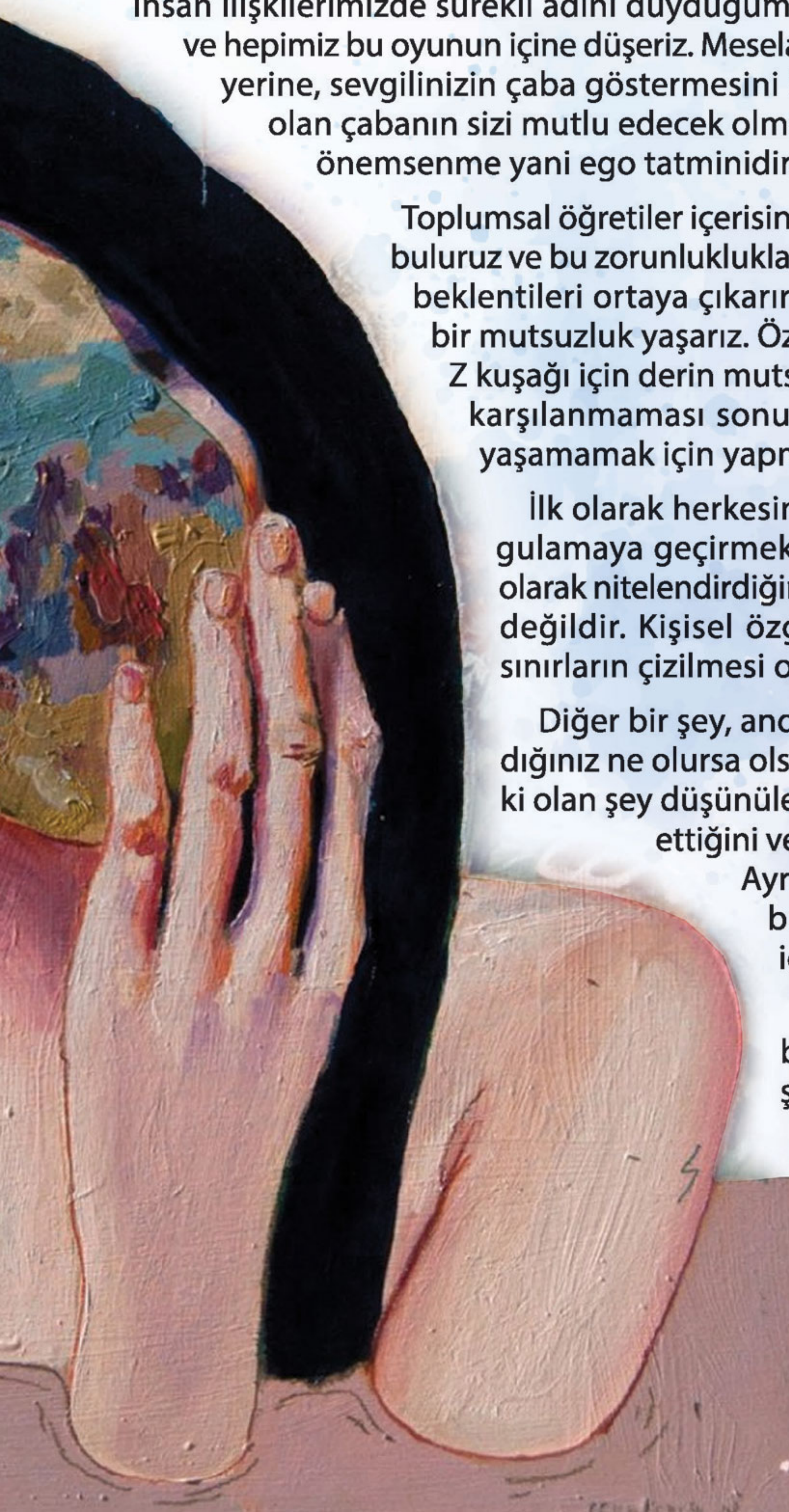
İlk olarak herkesin aynı olmadığını farkına varmak ve bunu uygulamaya geçirmek insanı büyük ölçüde rahatlatır. Sizin mantıklı olarak nitelendirdiğiniz şeyler, bir başkası için mantıklı olmak zorunda değildir. Kişisel özgürlüklerin ne olduğunun anlaşılması, kişisel sınırların çizilmesi olumsuz durumları yaşamaktan bizi alıkoyabilir.

Diğer bir şey, anda kalmak ve olayları derinleştirmemektir. Yaşadığınız ne olursa olsun, "şimdinizi" etkilemesine izin vermeyin. Tabii ki olan şey düşünülecektir fakat günlük bir yaşantısının hala devam ettiğini ve zamanın kimseyi beklemediğini bilmek gerekir.

Ayrıca olay düşünüldükçe derinleşecek, derinleşen bu olay beraberinde duyguları getirecek ve iş, içinden çıkılmaz bir hal alacaktır.

Son olarak "Olması gerektiği için oldu." diyebilmek, olayı atlatmanıza yardımcı olacaktır. Yaşadığınız her şey size sizi tanıtır ve o olaydan bir şey öğrenirsiniz. Eğer akışına bırakırsanız, bunları görmek daha da kolay olacaktır.

Egonun olduğu yerlerin farkına varın ve üçüncü bir göz olmaktan korkmayın. Egonuzun sizi yönetmesine ve peşinde koşturmasını izin vermeyin. Her şeyin güzelleşeceğini fark edeceksiniz.

"Biten şarj bizim şarjımız mı yoksa telefonumuzun mu?" Kimdir Bu Z Kuşağı?

Kulağımıza ne kadar tanıdık geliyor değil mi? Z kuşağı... Toplumda, ailemizde, her yerde duyuyoruz bu kelimeyi. Peki nedir bu Z kuşağı, kimdir? Hakkında ne kadar bilgiye sahibiz? Çoğu yönleriyle önceki nesillerden farklı olduğunu biliyoruz ama detaylı bilgiye sahip miyiz? Gelin birlikte bir göz atalım.

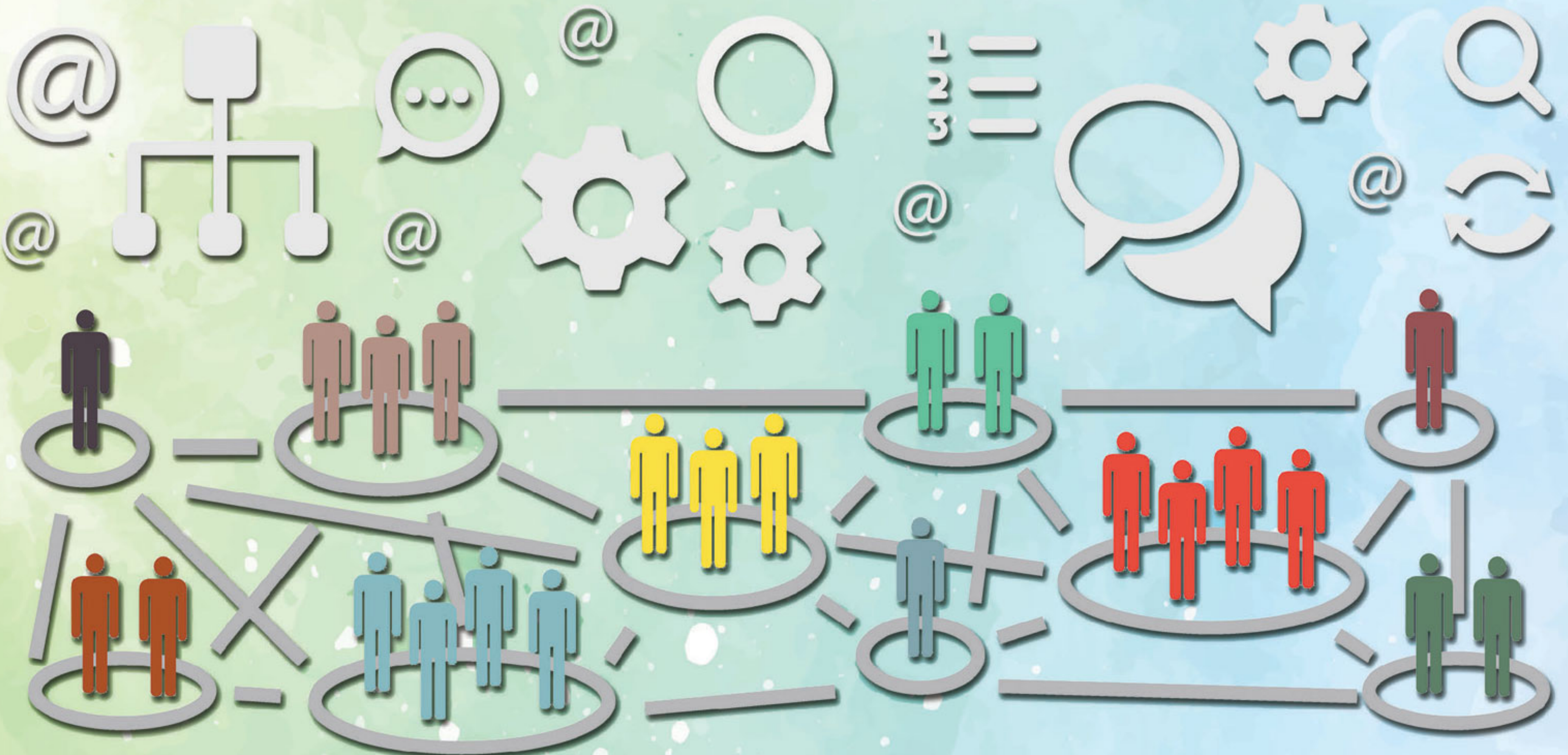
İnsanlar içinde yaşadıkları tarihsel dönemin karakteristik özellikleri ve yaşanan sosyoekonomik, politik ve kültürel olaylardan etkilenirler. Hemen hemen aynı dönemde doğan kişiler yaşadıkları ortak olaylar nedeniyle ortak karakteristik özelliklere sahip olurlar. Aynı döneme mensup kişiler kuşak kavramıyla sınıflandırılmaktadır. 2000 sonrası doğan, gelişen ve hızla değişen dünyanın etkisiyle diğer kuşaklardan farklı özelliklere sahip olan Z kuşağı hakkında merak edilen birçok konu olmasına rağmen ilgili alan yazında sınırlı sayıda araştırma vardır. (Akduman, Hatipoğlu; 2021) Araştırmalar haricinde gözlem yoluyla görebileceğimiz şeyler ise Z kuşağının diğer kuşaklardan farklı olarak farkındalıklar yaratmaya çalışan, başını dik tutan, haklarını arayan ve kendini eleştiri şekliyle ifade edebilen bir kuşak olduğu gerçeğini artık hepimiz biliyoruz. Diğer kuşaklarda fazlasıyla görülmeyen bu özellikler Z kuşağında gelişmiş, Z kuşağını diğer kuşaklardan farklı kılmıştır. Bu evrilmenin nedeni ise teknolojinin katkısı ve bu sayede

bilgiye hızlıca erişilmesi. Ayrıca hümanizm alanında kendilerini geliştirmeleridir. Kendi değerlerini ve kendi kurallarını kendileri oluşturan ve değerlerine koyu bir şekilde bağlanmaları söz konusu.

Z Kuşağı ve Teknoloji/ Sosyal Medya

Z kuşağı için teknolojinin ve sosyal medyanın direkt olarak içinde doğan kuşak diyebiliriz. Bazı kaynaklarda 1995, bazılarında ise 1997 yılından itibaren doğanların her biri bir Z kuşağı bireyi olarak kabul ediliyor. Bir Z kuşağı bireyinin en belirgin özellikleri ise teknoloji

sayesinde bilgiye çabucak erişebilmesi, sosyal medyanın ve internetin her daim yanında olması. Ayrıca Z kuşağı neredeyse %95 oranında aynı anda ikinci bir teknolojik cihaz kullanıyor. Televizyon seyrederken, akıllı telefon, tablet kullanıyor. Oyun oynarken, dizi izliyor. Ders çalışırken, mesajlaşıyorlar. Kısacası eski kuşaklara nazaran birçok şeyi kolayca bulabilme, elde edebilme ve birçok işi bir anda yapabilme fırsatlarına sahip Z kuşağı bireyleri.

Diğer yandan da sosyal medyanın ve bilginin erişilebilirliğinin kolay olması sebebiyle daha farkındalıklı ve bilinçli bir kuşak diyebiliriz. Biliyoruz ki önceki nesiller interneti yalnızca bilgi ve haber alma yeri, ikinci olarak da kullanan bireylerin bağımlılığı olarak görülüyor. Hak verebiliriz çünkü Y kuşağı ve X kuşağı, internetsiz büyüyen bir nesil. Ancak daha sonra herkesin hayatında yaygınlaştı. Aynı şey sosyal medya için de geçerli. Y kuşağı, Facebook'un yayınlanmasından önce yıllarını çevrimdışı geçirirken, Z Kuşağı bireyleri sosyal medya ve çevrimiçi kavramının içine doğdular ve büyüyorlar. Elbetteki bu farkındalığın artmasında son 2 yılını eve kapanık çevrimiçi geçirmelerine sebep olan pandemi, Covid-19 salgınının da payı yatsınamaz bir gerçek.

Z kuşağı aynı zamanda sosyal medyadaki birçok bireyi ciddiye alarak belirgin bir şekilde kendini yalnızlığa itiyor. Bahsettiğimiz kesim sosyal medyadan gelir sağlayanlar bir diğer tabiriyle ekmeğini yiyen kesim. Çeşitli iş birlikleri, pahalı markalar, şaşalı yaşamlar da Z kuşağının içinde bulunduğu girdaplardan biri. Maalesef ki farklı sosyal ve ekonomik özelliklere sahip olan bireylere bağlı olmak, sürekli takip etmek ve kendi hayatlarımızı ister istemez bir karşılaştırmaya sokmak da çağımızın en büyük tehlikesi. Bir diğer yalnızlık ve asosyalite nedeni ise sosyal medyada yaygın olan sanal arkadaşlık ve bunun uzun zaman devam etmesi. Kişinin kendini sanal dünyaya bağlamasına, sanal arkadaşlığı gerçek olarak benimsemesine ve gerçeklik ile sanal ayrımının yapamamasına neden oluyor.

Z Kuşağı ve İş Hayatı

Z kuşağının öne çıktığı bir diğer konu ise çalışma hayatları. Her şeyi çabucak ve kısa yoldan halletmeye alışmış olan Z kuşağını bu yönden nasıl değerlendiriyoruz?

Öncelikle bir hayli seçici olduklarını söyleyebiliriz Z kuşağının, ki haklılar da. Bir noktada sabırsız ve kolayca çözüm isteyen Z kuşağı bireyleri aslında hedefleri açısından farkındalıkları yüksek ve hırslı bireyler. Ayrıca sosyal olaylara, çevreye, teknolojik gelişmeye, ekonomiye, adaletsizlik ve eşitsizlik konularında daha duyarlılar. Bu sebeple çalışma alanlarındaki hakları konusunda daha bilgililer.

Tabii Z kuşağı para kazanmanın yanında, iş tatminine de oldukça değer veren bireylere sahip. Bilginin ve zamanın hızına anında adapte olabilen Z kuşağı bireyleri için çalışırken eğlenmek de önemlidir diyebiliriz.

Dünya'da ve Türkiye'de "Yeni Koronavirüs Hastalığı" olarak tanınan COVID-19 dolayısıyla Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 10 Ocak 2020 tarihinden itibaren pandemi ilan edilmiştir. COVID-19 öncesi ve sonrası olarak ele alınan değişikliklerin ve dönüşümlerin hızlı bir şekilde yaşandığı görülmüştür. Bu bağlamda ülkeler bir yandan bu hastalıkla mücadele ederken diğer yandan değişikliklere ve dönüşümlere uyum sağlamaya çalışmaktadır.

Tarihte de birçok pandemi yaşanmış ve bu süreç içerisinde beklenmedik olaylar yaşayanlar "Siyah Kuğu" sendromu ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu duruma işletmelerin çoğu hazır olmadıklarından dolayı doğru yönetim modellerinin uygulanması konusunda tartışmalar da beraberinde gelmiştir.(Gür, 2021) Bu nedenlerden aslında geçmişimizden feyz alarak da Z kuşağının iş ve eğitim hayatı teknolojik hale gelmiştir. Beklenen gibi COVID-19 teknoloji gelişimini sağlamıştır. Sonuç olarak merkezi teknoloji olan işlerin sayısıyla birlikte olanakları da artmıştır.

İnsan kaynakları uzmanlarının yapmış oldukları çalışmalara bakıldığında özellikle Z Kuşağının iş yaşamından beklentilerinin; hiyerarşiden uzak bir iş ortamı, fırsat eşitliği, kendini özgürce ifade edebilme, şeffaflık gibi kavramlar olduğu görülmektedir (Çetinsaraç, 2015). Bunun dışında fiziksel ortam olarak Z kuşağının mekana olan bağlılıklarının çok düşük olduğu görülmektedir. Bu dijital kuşak için çalışma mekanları da fiziki ortamlardan ziyade sanal ortamlardan oluşmaktadır. (Unvan & Özturan, 2020, s.558).

Holakrasi yönetimi ile işinin ehli çalışanlar istedikleri herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda ve de herhangi bir araçla işlerini yapmakta ve yaptıkları işin sorumluluğunu almaktadırlar. Bu çalışma sistemine benzeyen bir şekilde Google ve Facebook şirketlerinin çalışma ortamlarında bu şekilde bir sistem görülmektedir. (Gür, 2021) Holakrasi, yöneticisiz yönetim şeklinde ilerlemekle birlikte adından da anlaşılacağı gibi çalışanların birilerine bağlı kalma ihtiyacı olmamasından kaynaklanmaktadır. Çalışanların unvanları yerine rollerinin ön planda olması söz konusu.

Kuşakları tanımanın önemini 14. yüzyılda fark eden bilim dünyasına ve çalışmalara bakıldığında anlaşılmaktadır ki; insan toplulukları, yaşayışları, eylemleri, istek ve ihtiyaçları, ayrıca çağın gereklilikleri ile ilgili bilgiler bizlere birçok disiplinde farklı şekillerde inceleme alanı sunmaktadır. Bu incelemelerden biri de örgütsel yapı içerisinde kuşakları anlayıp yorumlamaktır. Bu yorum bizlere geçmiş nesillere bakarak insan davranışlarının örgüte yansımalarından yola çıkıp gelecek nesilleri tahmin etme imkanı sağlamaktadır. Yapılacak olan bu öngörüler neticesinde örgütün en değerli unsuru olan insan yönetilebilmekte ve çalışma ortamı içerisinde motivasyon sağlanabilmektedir. (Gür, 2021)

Tüm dünyanın kafa yorması gereken, ortak bir problem olan, diğer kuşaklardan çok farklı özellikler taşıyan Z kuşağının iş yaşamında da farklı özellikler göstermesi ve farklı beklentiler içinde olması öngörülmektedir. Bu bağlamda işletmelerin yönetim anlayışları ve örgüt kültürleri ile ilgili keskin değişimler yaşamak zorunda kalması kaçınılmaz olmaktadır. (Gür, 2021)

Yukarıdaki alıntılarda da görüldüğü gibi Z kuşağı diğer kuşaklardan daha fazla iş hayatında değişikliğe gidecektir. Yeni iş tanımlamalarını gerektiren bu kuşak, son zamanlarda adını duymaya başladığımız holakrasi yönetiminin de başlatıcısı olmuştur. Peki nedir holakrasi yönetimi? Bu konuda kaynaklardan pek çok tanıma ulaşabilirsiniz ama genel olarak şu söylenebilir ki "yöneticisiz yönetim" anlayışdır bu sistem.

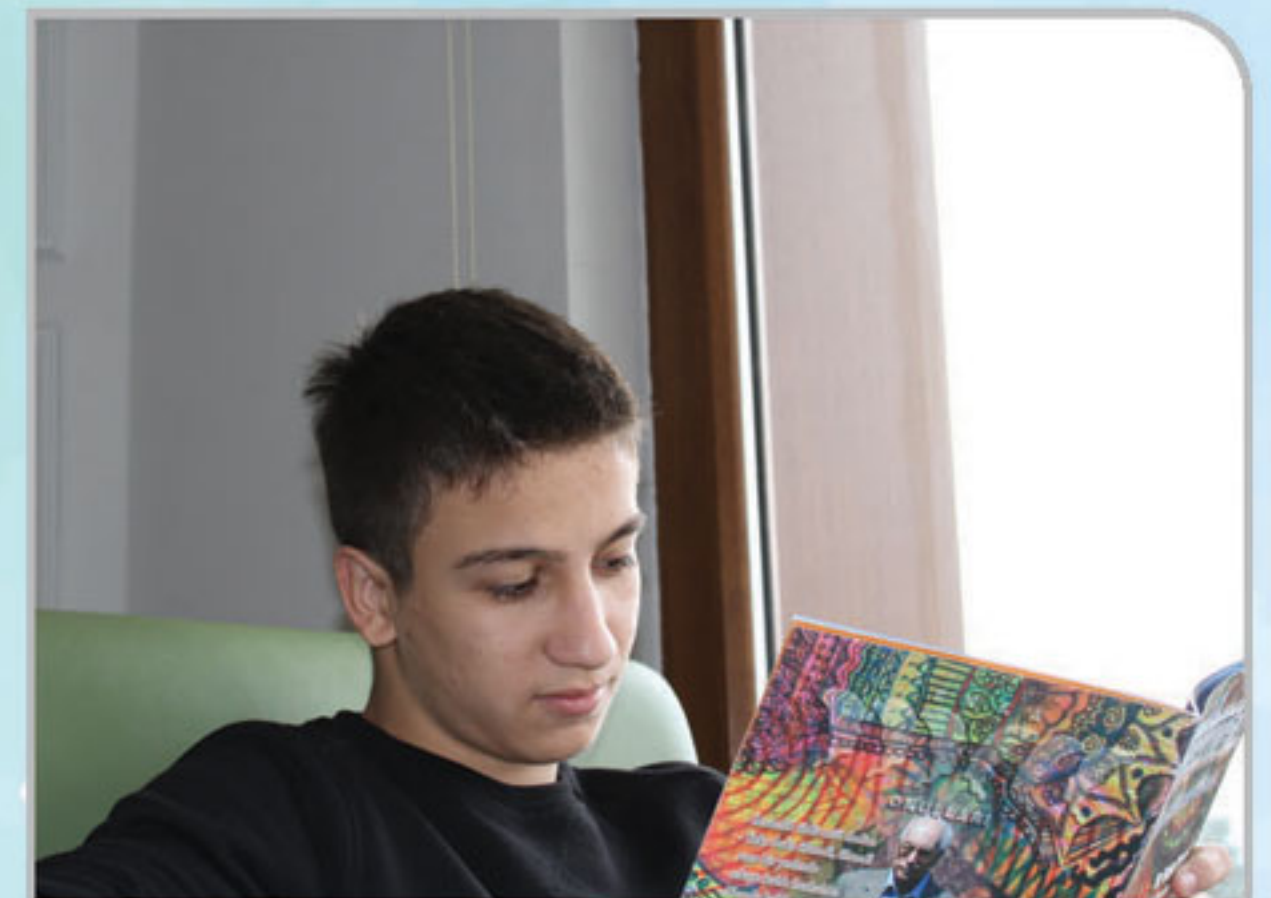
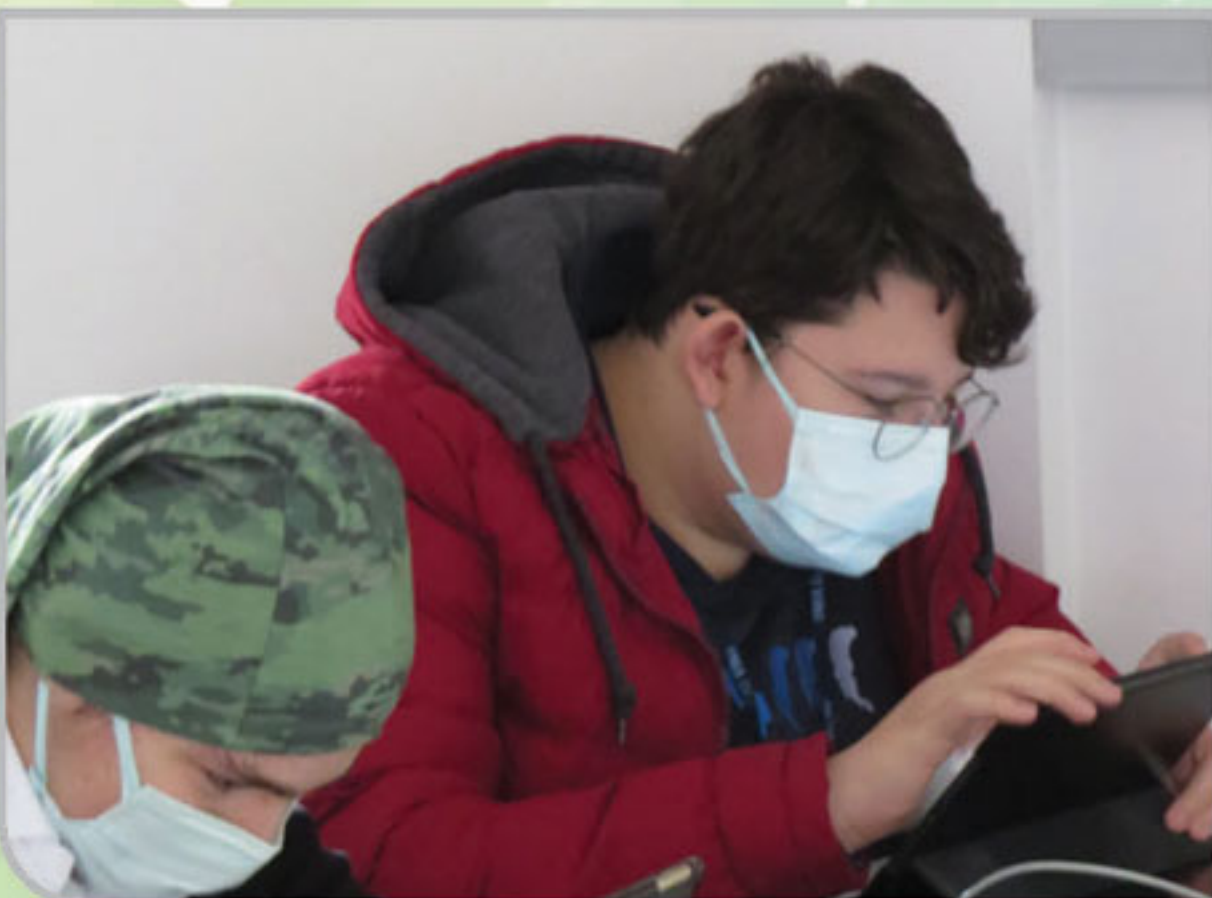
Bunların yanı sıra farklı sistemler geliştirip geleceğin eğitim şeklini değiştirmeyi hedefleyen bu kuşak, kimi kesimler tarafından bencil, patavatsız, sadakatsiz, saygısız,

tatminsiz gibi kavramlarla tanımlanmaktadır (Türk, 2019, s.32). Kimilerine göre olumsuz bir kuşak olarak düşünülen Z kuşağında aslında dikkati çeken en önemli nokta aşırı özgüven ve başkaldırı, otoriteye karşı mutlak bağlılığı reddetme özelliğidir. Kolektif çalışmaya özen gösteren bu kuşak için birlikte üretme, bireysel başarıdan daha ziyade birlikte başarma, başarıyı paylaşabilme gibi olumlu yönlerin de görüldüğü önemli bir noktadır. bu bağlamda geleceğin iş insanları olacak olan Z kuşağı, yönetici olmaktan ziyade kendini organize eden takım ve işin çalışanlara dağıtıldığı bir yönetim düzeni tercih edecektir.

Z Kuşağı ve Eğitim

Z kuşağı gerek sosyal yaşamında gerekse de yaşadığı dünyanın kendisine sunduğu imkanlarla iş yaşamında da adını diğer kuşaklardan farklı yazdıracak bir kuşak olarak yerini aldı. X kuşağı için anlaşılması imkansız olan bu kuşak Y kuşağı için de çok zor bir yerde. Özellikle de bu kuşağa rehber olmak durumunda olan ebeveynler ve eğitimciler için Z kuşağı bireylerinin isteklerini karşılayabilmek ve klasik eğitim anlayışlarıyla onlara ulaşabilmek neredeyse imkansız hale geldi. Eğitimin sürekli evrildiği ve klasik eğitim anlayışlarının Y kuşağına da cevap veremediği günümüzde, Z kuşağını eğitmek, öğretimin gerekliliklerini yerine getirebilmek eğitimciler için de boşa kürek çekmekten başka bir durum değil. Bu bağlamda pek çok kuramcı, düşünür Z kuşağı ve onlardan daha da hızlı ve teknolojik olarak gelen alfa kuşağı için eğitim anlayışları üzerine pek çok yenilik ve değişiklik arayışında. Eğitimde yenileşme hareketleriyle birlikte öğrenme öğretme kuramlarında yapılan değişiklikler öğretmene ve öğrenciye yüklenen rollerde dönüşüme sebep olmuştur (Kayaalp ve Şimşek, 2021).

Bilgiye saniyede ulaşabilen, bilinmeyenin, yapılmayanın neredeyse kalmadığı günümüzde; sınıf sıralarında sessizce oturan, dikkatle dinleyen, araştıran ve sorgulayan bireylere ulaşmak neredeyse imkansız. Peki bu tablo çok mu vahim, karamsar mı olmalıyız? Z kuşağı ve sonrası önceki kuşaklar için bir tehdit mi? Bu sorunun cevabı bizce "hayır". Çünkü her kuşak bir sonraki için hep bir muamma ve eleştiri noktası olmuştur. Sanırsız Z kuşağının buradaki en büyük handikapı teknolojiyle gelen hız ve antisosyalleşme. Bildiğimiz sosyalleşme olmadığını ilk

bölümlerde anlatmıştık. Onlar sanal ortam, sosyal medya sosyalleşmesine aşinalar ve bu durum Z kuşağı bireyleri için herhangi bir tehdit oluşturmuyor. Hatta bu durumdan çok memnunar. Bu bağlamda eğitimle ilgili konular gündeme geldiğinde, klasik olanda direktmek yerine eğitimi Evirmeyi en önemlisi de eğitimciyi evirmeyi denemek. Bir çözüm olabilir. Bu evirme teknolojiyi öğrenmesi ve derslerini teknolojik araçlarla yaparak sorunu çözmesini düşünmekse çok kısır bir yaklaşım diyebiliriz. Çünkü sadece teknolojik bir yaklaşım Z kuşağı bireylerine ulaşmaya yeterli değildir. Aynı düşünce bağlamında buluşmak, aynı şeyleri hissetmeyecek ve empati kurmak aslında tüm sorunlarda ilk ve en önemli adım olabilir. Kuşaklar arası farklılıklardan kaynaklanan özellikler bireylerin olay, olgu ve kavramlara bakışlarını da etkilemektedir. Toplumda yaşanan değişim ve dönüşümlere paralel olarak toplumda yaşayan farklı kuşak- lardaki bireylerin eğitime yönelik algıları da değişmektedir (Özoğlu, Gür ve Altınoğlu, 2013).

Öğretmenin bileşeni olduğu eğitim sistemi dönemin ekonomik, siyasi ve toplumsal etkilerine dayanır bu nedenle öğretmenlik mesleğinin ve öğretmenden beklenen niteliklerin dönemin özelliklerinden etkilenerek dönüştüğü görülür (Ünal, 2011).

Dönemin siyasi, ekonomik, teknolojik, toplumsal yapısı değiştikçe öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin yapısı da değişebilmektedir (Yapıcı ve Yapıcı, 2003, Yıldız, 2013). Teknolojinin hızla gelişmesi öğrenme ortamlarında öğretmen ve öğrenen açısından değişime sebep olmuştur. Genç kuşaklarda yer alan bireylerin teknolojiyi daha rahat kullanabilirken, yaşlı gruplardaki bireylerin teknoloji kullanımında zorluk yaşadığı tespit edilmiştir (Öztürk, 2021).

Basın Yayın Kulübü

Boomer Kuşağı	X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı	Alfa Kuşağı
2. Dünya Savaşı'ndan sonra doğmuşlardır.	60'ların sonunda, 70'lerin başında doğmuşlardır.	80 ve 90'larda doğmuşlardır.	Milenyuma yakın bir tarihte doğmuşlardır.	Yükselen ekonomi.
Sloganı: Asla yeniden savaşma.	Boşanma sayıları ve ekonomi belirsizliği artışı.	Artan çatışma sayısı.	İnternetsiz bir dünya bilmiyorlar.	Yeni beklentiler, eğitimsel trendler, materyalizm.
Birkaç sosyal değişim: kadınlara eşitlik, Vietnam Savaşı	Disko ve hip-hop kültürünün çağı.	Dijital teknolojinin yayılması: e-mail, sms.	İnternet ve sosyal ağlar kullanıyorlar.	
Tüketim artışı.	Video oyunları ve televizyon çağı.	Optimizm, teknolojiden korkmayan.	"Küresel bağlantı" akıllı olma, farklı kültürlerle hoşgörülü olma.	
Rekabet ve idealizm.	PC ile küçükken tanıştılar.	Markalara sadık.	Sosyal ağ siteleri iletişim için ana platform.	
Bir yetişkin olarak PC ile ilk tanıştıkları zaman.	Bireyselliğin başlangıcı.	İnternetle çocukken tanışma.	Bilgi tüketici ve üreticileri.	
PC iletişimin ana yolu değil.	Bilgi teknolojisinin ve ardından gelen bilgi toplumunun gelişiminin tanıkları.	Medyaya bağlı.	Gelişmiş cihaz yetenekleri.	
	İnterneti ya çok ya da az kullanıyor.	Sosyal arkadaşlıklar ikiye ayrıldı: Sanal ve gerçek olanlar.	Binlerce çevrimiçi bağ.	
		Kültürel içeriklerle ilgilenirler.	Hızlı karar veren.	
		Ailelerin değerlerini sahiplenirler.	Herhangi bir yere mahsur değiller.	
		Sosyal aktiviteleri severler.	Farklı bir şekilde arkadaş edinip eğlenebilmeyi öğreniyorlar.	
		Yazılardan çok görsel ve sesleri tercih ederler.	Herhangi bir şeyi yüklemeye yasal bir hassaslık yok.	
		En yakın zamanda amaçlarına ulaşmak ve dileklerini yerine getirmek isterler.		
		Oyunları zor işlere karşı tercih ederler.		

Kaynakça: Gelişim Seninle. (2020, Haziran 26). Son Moda Yönetim Modeli: Holakrasi Nedir? Gelişim, Seninle, Gençlik Portalı. Retrieved February 10, 2022, from <https://gelisimseninle.com/>

X, Y ve Z Kuşaklarının Eğitim, Öğretmen, Öğrenci Algıları, (8 Eylül 2021) Canan Tunç Şahin, Selçuk Turan, Oğuzhan Karadeniz <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1810243>

1. Geleneksel Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı

Çalıştay Nasıl Ortaya Çıktı

Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı'nı yapmaya karar verdik çünkü bugünün ENKA'lı kızları ve geleceğin Türk kadınları olarak kadının toplumdaki alışı edilmiş konumundan rahatsızlık duyuyoruz. Gündemden bir türlü düşmeyen kadının çilesini Türkiye'deki yaşantımızın hazin tarafı sayıyoruz. Özne konumuna gelemeyen, bilinç sahibi olamayan ve kendini birlik halinde ortaya koyamayan Türk kadınına çare bulmayı kendimize dava ediniyoruz. Bu nedenledir ki topyekûn bir kadın hareketini 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nden hemen önce 5 Mart 2022'de, okulumuzda **"Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı"** ile başlattık. Arzumuz gelecek nesillerin bizim mirasımızı daha da güçlendirerek, çağdaşlaştırarak devralması ve devam ettirmesidir.

Çalıştayın Fikriyatı: Simone De Beauvoir Dehası ve Feminizm

Bu çalıştayın fikriyatı feminist felsefenin öncülerinden olan ve kadın sorununa ışık tutan "Simone de Beauvoir"a dayanmaktadır. Simone'un ölümünden bugüne kadar neredeyse yarım yüzyıl geçerek gerek Batı'da gerekse Doğu'da feminist felsefe çok yol kat etmiş, çok ürünler vermiştir. Fakat bunlar Simone'un açtığı varoluşçu ufukta gerçekleşmiştir. Esasında Simone'u feminist yapan olgular bir kadın olarak yaşadığı deneyimlerdir. Ona göre kadın sorununun temelinde kadının kavramsal tanımının kadınlar tarafından yapılmamış olması vardır. Peki Simone bu tabirle ne anlatmak istemiş olabilir? Özneler kendini tanımlamak için kendilerinin tam zıttı olan nesnelere, "başka"lara ihtiyaç duyarlar. Yani iyi kendini tanımlamak için bir kötüye, aydınlık kendini tanımlamak için bir karanlığa, sevgi kendini tanımlamak için bir nefrete gerek duyar. Ama bir kadını tanımlamak için erkeğe ihtiyaç olmaması gerekir. Çünkü tarihsel süreçte kendini özne olarak atayan erkek, kadının tanımını kendisinin tam zıttı olarak yapmıştır. Bu bakımdan kadının tanımı koca bir bilinmezlik içerir. Fakat bu durum bir yazgıdan ibaret değildir. Bizler bugünün ve geleceğin Türk kadınları olarak tüm tarihsel tortulara ve bizleri nesneleştiren güçlere rağmen yalnızca hep beraber özgür olabilir ve hep beraber özneleşebiliriz! Çalıştayın adı Simone De Beauvoir felsefeden esinlenerek **"Özgür ve Özsel Türk Kadını"** olarak belirlenmiştir.

Sadece Kadınlardan Oluşan Bir Etkinlik

Birinci Geleneksel Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı'nda hem ekip üyesi hem katılımcı hem de konuk olarak hiçbir erkeğin olmadığını görürsünüz. Sonraki yıllarda gerçekleşecek Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı'nda bu uygulamanın devamlılığı, çalıştay üstlenen neslin yüksek iradesine bırakılmıştır. Fakat bu çalıştayda benimsenen felsefenin de seçilen gündemlerin de çalıştayın işleyiş metodunun da bir neden dahilinde yapıldığını belirtmek gerekir! Çünkü hepsi ulvi bir amaca, kadınların ortak aklını aydınlatmaya hizmet etmektedir! Biz, ekipçe bu çalıştayı düzenlerken kadını bir birey olarak özneleştiren ve hakkını talep eden varlık olarak ele aldık. Amacımız kadınların cinsiyetleri sebebiyle karşılaştıkları olumsuz ya da haksız durumlar karşısında kadınların ortak aklını harekete geçirmektir. Hemcinsleriyle iş birliği içerisinde bulunmasını sağlamak ve bu doğrultuda topyekûn bilinç oluşturmaktır. Bizler geçmişin Türk kadınından, Tomris Hatun'dan, Anadolu Bacıları'ndan, Halide Edip'ten, Süreyya Ağaoğlu'ndan, Makbule Leman'dan, Afife Jale'den, Duygu Asena'dan ve daha fazlasından devraldığımız ve geleceğin Türk kadınına borçlu olduğumuz özgün hürriyet söylemini gerçekleştirmek için toplandık. Zira kaleme aldığım aşağıdaki sözleri çalıştayın açılış konuşmasında tüm inancım, insaniyetim, feministliğim ve hiddetimle söylemeyi tercih ettim:

Ey kahraman Türk kadını! Sen ki toprakta biten, vatanın bağrında doğan her sevinin kudretine sahipsin! Prangalarından sıyrıl! Tabularından arın! Bugün hür yaşama hakkı senin, mevcudiyetini bir birey olarak ortaya koyma hakkı senin, bedeninin ve hayatın üzerine söz söyleme hakkına yalnızca sen sahipsin! Sesin ki işitilmeli bu cennet yurdun her bucağında, feryat eden sözün ki yazılmalı her kanuna! Bugün kanatlarınız büyük, menziliniz uzun olsun! Fikrinizin ufku, ufuktan da öte enginleri aşsın!

Çalıştayın Hazırlık Süreci ve İşleyişi

Bu çalıştayı hazırlamak için dört farklı ekipten (Akademik Ekip, Organizasyon Ekibi, Halkla İlişkiler Ekibi, Basın-Yayın Ekibi) oluşan yirmi beş kişilik kadroyla pek değerli Yönetim Kurulu arkadaşlarımız Nazra GÜNGÖRSÜN, İpek MERT ve mentörümüz İlke Nur YÜKSEL ile kurduk. Hep birlikte çalıştayın planlaması, organizasyonu ve koordinasyonu için elimizden geldiğince katkı sağlamaya çalıştık. Akademik ekibimiz muasır kadın sorunlarını istişare ederek aralarından en yeni ve en seçkin olanlarını derlediler. İnsanüstü gayret ve çalışma temposuyla oldukça kapsamlı bir müfredat hazırlayıp komitelerdeki tartışmalara danışmanlık ettiler. Tercih edilen dört konu başlığımız şu şekildeydi: Feminizm Algısı ve Feminazi, Toplumsal Cinsiyet Roller, Cinsel Sağlık ve Kadın Bedeni, Kadının Kadına Şiddeti. Organizasyon ekibimiz çalıştayın finanse etmek için zorlu bir sponsor arayışı içerisine girdiler. Çalıştay günü pek değerli katılımcılarımızın konforunu sağlayabilmek adına sabahın erken saatlerinde işe koyuldular. Halka İlişkiler ekibimiz, kurdukları Whats App grupları sayesinde katılımcılarımız ile iletişim halinde kalarak çalıştayın baştan sona tüm hazırlık sürecinde aktif rol aldılar. Katılımcılarımızın ihtiyaçlarıyla nazikçe ilgilenip meydana gelen her türlü problemle başarıyla mücadele ettiler. Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı'nı kurumsallaştıran, logosunu yaratan, tanıtımını yapan Sosyal Medya ekibimiz ise 5 Mart Cumartesi günü dimağımızı renklendiren ve ömür boyu unutamayacağımız nadide anılarımızı ölümsüzleştirmek üzere çalıştılar. Emegi geçen "Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı" ekibine Yönetim Kurulu üyeleri olarak içtenlikle teşekkür ediyoruz!

Çalıştayın Çıktıları

Demografik yapısı heterojen bir grupla böyle bir fikir çalışması yapılması önemlidir. Çünkü her kesimden ve her kuşaktan kadın ile yapılan bu tartışmalar, elde edilen fikir farklılıklarının ya da benzerliklerinin ortaya çıkarılmasına fayda sağlamıştır. Bu çaba toplumda önemli bir yara haline gelmiş kadın sorunlarının çözümünü için tarafların farkındalık düzeyinin artırılmasına katkı sağlamıştır. Bununla birlikte katılımcılara çalıştayın başında ve sonunda uygulanan anket sayesinde toplanan bulgular ve sonuçları bilimsel bir çalışmaya dönüştürülmüştür. Çalıştay neticesinde veri seti oluşturabilmek amacıyla Hüseyin Altınova ve Veli Duyan tarafından hazırlanmış akademik bir ölçek olan "Toplumsal Cinsiyet Roller" anketi tüm katılımcılara uygulanmıştır. Anket analizlerinden faydalanarak "Farkındalık Temalı Sosyal Etkinliklerin Bireysel Algı Değişikliklerine Etkisi Üzerine Bir Araştırma: Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı Örneği" adlı bir bilimsel metin hazırlanmış ve 15. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur. Böylece "Özgür ve Özsel Türk Kadını Çalıştayı" ile Türkiye'de kadına yönelik problemlerin çözümüne somut bir şekilde katkıda bulunulmuştur. Bu çalıştayın zorlu bir bilinçlenme sürecinin mihenk taşı olduğu düşünülmekte ve beklenen faydalarının çalıştayın gelecek yıllar boyunca tekrarlandıkça daha belirgin hale geleceği, artacağı değerlendirilmektedir.

Çalıştayın Konuk Katılımcıları

Çalıştaya Sakarya Baro Başkanımız Sn. Avukat İLKNUR EBİZ YILDIZ, Kadın Hakları Merkezi Başkanımız Av. Özlem Zengin, Merkez Başkan Yardımcımız Av. Setenay Halis ve Merkez Üyemiz Av. Çağla Çokal Nar hem konuk hem de katılımcı olarak katıldılar. Fikirleriyle, tecrübeleriyle bizlere yol gösterip varlıklarıyla onur verdiler. Kendilerine ENKA'lı kızlar olarak şükranlarımızı sunarız!

Çalıştay Yönetim Kurulu Başkanı / Zeynep Simla ÇAKAN

Küçük Bir Fikir, Dünyayı Değiştirebilir

"İnsanı sadece bilim ve sanat yüceltebilir." Beethoven.

"İnsan, aklın sınırlarını zorlamadıkça hiçbir şeye ulaşamaz."

Albert Einstein

Tekerleğin icadından bugüne düşünen ve üreten insan kendini ve dünyayı geliştirmiş, küçücük fikirlerin insan hayatını nasıl değiştirebileceğini yüzyıllardır bize kanıtlamıştır. Üretme isteği düşünmeyi, düşünmenin de üretimi getirdiği yadsınamaz bir gerçek olduğu için özellikle genç nesli düşünmeye ve üretmeye sevk edecek pek çok çalışma yapılmaktadır. Eğitimin sürekli evrildiği günümüzde özellikle Z ve sonraki kuşaklar için üzerinde en çok durulan proje tabanlı eğitim anlayışı okulumuzda da yıllardır uygulanan ve desteklenen bir sistemdir. Bu bağlamda çalışmalar yapan TÜBİTAK kurumunun liseli öğrenciler arasında 53.sünü yaptığı 2204A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na her yıl olduğu gibi bu yıl da pek çok arkadaşımız katıldı. Edebiyat, sosyoloji, psikoloji, tarih, değerler eğitimi, coğrafya alanlarında proje yapan arkadaşlarımız kendi ilgi alanları doğrultusunda belirledikleri konu başlıklarında çalışmalarını yapıp, yarışmaya katıldılar. Okulumuzdan 15 projenin katıldığı yarışmada; geçmiş yıllarda hem bölge finallerinde hem de Türkiye finallerinde derece elde eden öğrencilerimize, bu yıl Zeynep Simla Çakan ve Melis Kırca'da katıldı.

Dergimizin bu yılki sayısında TÜBİTAK çalışmalarının tanıtılması ve diğer arkadaşlarımıza da esin kaynağı olması adına bu projelerden kısaca bahsetmek istiyoruz.

Sosyoloji alanında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Hüseyin Ünal rehberliğinde "Dijital Çağda Z Kuşağı Açısından Sosyal Adalet Algısı ve Aktif Yurttaşlık İlişkisinde Sosyal Medya Kullanımının Rolü" adlı projesiyle Zeynep Simla Çakan bölge finallerinde 1. olmuş ve Türkiye finallerinde de 2. olmuştur.

Günümüzün önemli konularından biri olan Z kuşağı ve bu kuşağın özellikle sosyal medya ilgisi ve bu durumun sonuçları üzerine yapılan proje gerek ortaya koyduğu bulgular ve gerekse de sorunun çözülmesi üzerine getirdiği önerilerle dikkat çekmiştir. Sürecin daha iyi anlaşılması için projeyi yapan Simla Çakan ile kısa bir röportaj da yaptık.

Soru: Proje konuna nasıl karar verdin? Projeyi yürütürken karşılaştığın zorluklar nelerdi?

Kişisel olarak gündelik toplumsal problemlerle yakından ilgilendiğim ve adalet duygusu yüksek birisi olduğum için sosyal medya gerçekleşen adalet arayışı oldukça ilgimi çekti. Çünkü kadına karşı işlenen suçlar, çocuk istismarı, doğal afetler gibi olaylar sonrasında sosyal medyada çılgın gibi büyüyen tepkiler oluşmaktadır. Bu tepkilerin toplumun bütününe olan etkisinin araştırılması gerektiğini düşünüyordum. Bu nedenle sosyal medya üzerinden gerçekleştirilen adalet arayışı üzerine bir çalışma yapmayı uygun gördüm. Dolayısıyla elime iki değişken vardı. Üçüncü değişken olarak da vatandaşlık bilicini (aktif yurttaşlık) belirledim. Böylece üç değişkenden oluşan projemi "Dijital Çağda Z Kuşağı Açısından Sosyal Adalet Algısı ve Aktif Yurttaşlık İlişkisinde Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü" şeklinde modelledim.

Soru: Bu projeyi yapmak sana neler kazandırdı? Gelecek yıl proje yapmak isteyenlere önerilerin nelerdir?

Z. Simla Çakan: Seçtiğim kavramlar çok geniş ve karmaşıktı. Bu yüzden literatür taramasını çok kapsamlı ve uzun süre yapmak zorunda kaldım. Değişkenleri ölçebileceğim ölçekler konusunda kararsızlık yaşamadım. Uygun gördüğüm üç farklı ölçeği seçerek ölçek sahiplerinden yazılı izin aldım. Anket çalışması için yeterli sayıda katılımcı (200 bireyden fazla) bulmakta bir miktar zorlukla karşılaştım. Ancak anketler tamamlandıktan sonra analizleri yapmak ve bulguları toplamak çok da zorlu bir süreç olmadı. Bulgulardan yola çıkarak bir sonuca ulaşmak ki beklemediğim bir sonuçtu- oldukça heyecan verici bir tecrübeydi.

Soru: Bu projeyi yapmak sana neler kazandırdı? Gelecek yıl proje yapmak isteyenlere önerilerin nelerdir?

Z. Simla Çakan: Bir kere herhangi bir problemi baştan sona tüm aşamalarıyla birlikte düşünmek ve çözüme yönelik bilimsel, matematiksel araçlar kullanmak çok geliştirici bir deneyimdi. İkincisi TÜBİTAK projesi aracılığıyla bir yarışmanın içerisine girmiş olmak süreç ve zaman yönetimi açısından kişisel gelişimime oldukça katkı sağladı. Bunun yanında çalışmanın başarılı bulunması çok motive ediciydi. Gelecek yıl proje yapmak isteyen arkadaşlarımın problem belirleme aşamasında

ciddi ve kapsamlı bir araştırma yapmalarını önerebilirim. Daha sonra problemi parçalara bölmek ve belli bir örnekleme tabii tutmak gerekmektedir. Ayrıca problemin çözümü için uygun bir metot ve model saptamak kadar çözüm önerilerinin etkisini hesaplamak da hayati öneme sahiptir.

Bölge finallerine katılan 9. sınıflardan arkadaşımız Melis Kırca'nın matematik alanında yaptığı diğer projemiz de bölge üçüncülüğü aldı. Matematik Öğretmeni Tuna Batu rehberliğinde yapılan "Orman Yangınlarına En Hızlı, Pratik ve Verimli Çözümü Hangi Sistemle, Hangi Fıskiye Dizilimiyle Sağlanabileceğini Bulmak" konulu proje, ilk 2 proje Türkiye finallerine katılabildiği için Türkiye finallerine gidemedi ama o da elde ettiği bulgular ve sunduğu çözüm önerileriyle çok başarılı bir proje olarak güzel bir derece elde etti.

Melis'le de projesi ve proje süreci üzerine kısa bir röportaj yaptık.

Soru: Proje konuna nasıl karar verdin? Projeyi yürütürken karşılaştığın zorluklar nelerdi?

Melis Kırca: Proje konumu belirlerken gündemde olan dolaylı ya da doğrudan hepimizi etkilen konuları ele aldım. Topluma faydalı olmak ve bir nevi sosyal sorumluluk çalışması yapmak istedim aslında. Projemi yürütürken konu bulmak ve çözümlerde yaratıcı olmaya çalışmak zorladı beni. Aklımda her zaman 'ne yaparsam projem diğerlerinden farklı olur' düşüncesi vardı. Yüzlerce proje katılıyor ve siz farklı bir şey yapmalısınız ki dikkat çeksin ve derece alsın.

Soru: Bu projeyi yapmak sana neler kazandırdı? Gelecek yıl proje yapmak isteyenlere önerilerin nelerdir?

Melis Kırca: Bu projeyi yapmam bana ders notlarında yükseliş sağlamanın, üniversite sınavında ek puan getirmesinin yanında, birçok konuda deneyim kazandırdı. TÜBİTAK projem ile bir sürü farklı projeyi görme ve inceleme imkanı elde ettim. Daha çok başarıya ve başarı elde etme yolculuğuna tanıklık ettim.

İlk kez proje yapmak isteyenlere önerim projeye başladıktan sonra yarım bırakmayın. Bir konu bulup projeye başlamak, bitirmemin neredeyse yarısıdır.

Başarılı çalışması için Melis'i de tebrik ediyor ve diğer projelerinde de başarılarının devamını diliyoruz.

Bilimin ve sanatın ilerlemesi, öğrencilerin kendi ilgi alanlarında topluma ve kendilerine faydalı çalışmalar yapabiliyor olması özellikle de eğitim sisteminin bunu destekler nitelikte olması bir ülke için en önemli gelişim ve ilerleme göstergesidir. Biz öğrenciler maruz bıraktığımız zorunlu eğitimin ya da öğretmenlerimize dayatılan öğretimdeki zorunlulukların eğitimin ilerlemesi ve ülkenin gelişiminin sağlanmasında açıkçası hiçbir faydasının olmadığı yadsınamaz bir gerçektir. Gönüllülüğün esas olduğu bu çalışmalar hem öğrenciye konforlu bir çalışma alanı sunarken öğrenci ve öğretmen arasındaki olumlu diyalogu da arttırmaktadır. Bu tür nitelikli çalışmaların artmasını ve daha fazla öğrencimizin örnek alarak gönüllü olmasını temenni ederiz.

Basın Yayın Kulübü

Kayıp Zamanların İçinde

İki yıl aradan sonra şiirle tekrar buluştuk. Gösterdikleri üstün performanslarıyla keyifli bir seyre imkân sunan tüm arkadaşlarımıza ve bu performansın ortaya çıkmasında emeği büyük olan Sibel (Akkuzu) Hoca'mıza tekrar teşekkürler.

Soru: Sahne arkasındaki görevin neydi? Neden sahne arkasında olmayı seçtin?

İrem Cingöz: Sahne önü ne kadar önemliyse sahne arkası da o kadar önemli aslında. Çünkü sahne arkasında teknik bir sorun olduğu zaman hemen gösteriye yansır ve akışı bozar. Bu da beni sahne arkasında görev almaya yöneltti diyebilirim.

İrmak Şahin: Ben sahne arkasında ışıklandırmadan ve videoların yansıtılmasından sorumluydum. Daha önce tiyatro oyunlarında oyuncu olarak ve farklı sahne gösterilerinde sahne dekoru ile ilgilendiğim olmuştu ama hiç ışık odasında yer almamıştım. Böyle bir deneyimim olmadığı içinde bu sorumluluğu üstlenmek istedim. Gerçekten çok büyük sorumluluk gerektiren bir görev. Çünkü hata istemeyen bir iş. Aynı zamanda daha önceden bilmediğim için ilk provalarda biraz zorlandım fakat sonrasında yerine oturmaya başladı. Bunların yanı sıra sahne arkasında görev alan diğer arkadaşım da birbirimize çok destek verdik yardımcı olduk. Teknik sıkıntılar dışında çok keyifli ve eğlenceli bir deneyimdi benim için. Uzun bir süre sonra tekrardan böyle bir organizasyonun içinde bulunmak çok keyifliydi, bu ekip ile tekrardan bir araya gelmek isterim.

Soru: Şiirinle ve dinletiyi ilgili seni en çok etkileyen şey neydi?

Duru Fıçıgil: Bu şiir dinletisini prodüksiyon olarak önceki şiir dinletilerinden farklı buldum. Mizansenler, dinletinin kapanışı, kostümler, her kategorinin özel sembolü, savaş temasındaki şiir okurlarının kollarındaki yeşil kurdele gibi pek çok detay çok güzel düşünülmüştü. Şiirlerin birbiriyle bağlantısı, başta Sibel Hoca olmak üzere herkesin verdiği emek ile ortaya çok güçlü bir ürün çıktı. Benim seslendirdiğim "Vatan Haini" şiirinin de konusu, içindeki kabulleniş ve öfke beni çok etkiledi. Sonrasındaki mizansenlerle de şiirin desteklendiğini düşünüyorum.

Soru: Dinleti provalarında ve dinleti sırasında en çok neyde zorlandın?

Duru Arıkan: Provalarda herhangi bir zorluk yaşamadım fakat dinleti sırasında sahne heyecanı beni biraz zorladı. Sahnede herkesin sadece sizi izliyor olması ve o esnada sesinizi, şiirinizin

duygusunu karşıya geçirebilir miyim sorusu, sürekli aklınızda oluyor. Bu gibi durumlarda anı yönetebilmek gerekiyor bu beni çok zorladı diyebilirim.

Soru: Sahnede şiir okumak ve şiiri seyirciye geçirmeye çalışmak nasıl bir performans gerektiriyor ve bunu seyirciye geçirebildiğini düşünüyor musun?

Şiar Utku Atan: Sahnedeki her şey hem sözlerin hem de hareketlerin birleşimidir. Şiir bence duyguların kelimelere dökülmesidir. Bu nedenle de duyguları tekrar canlandırmak için o mısraları anlamak ve yaşamak gerekir. Ancak şiir kişinin kendi içinde hissedilirse o duygular karşıya aktarılabilir. Ben de bunu başardığımı düşünüyorum çünkü orada gerek gülerken gerek ağlayarak mısralarda anlatılanları yaşadığımı ve seyirciye yaşattığımı hissettim.

Soru: Neden Han-ı Yağma?

Simla Çakan: Günümüzdeki politik yozlaşmayı, yolsuzluk hareketlerini özetlediği ve geçmişte de bunun örneklerini gördüğümüz, tarihin tekrerrür ettiğini düşündüğüm için bu şiiri seçmek istedim. Ayrıca benim şiir anlayışım da süslü şiire yakın. Divan edebiyatından da alınmış ve onun izlerini taşıyan üsluba sahip olan şiirler var. Dolayısıyla diğerlerine kıyasla üslup olarak daha süslü bir şiir seçmek istedim.

Soru: Şimdiye kadar kaç sahne performansın ve çalışman oldu? Sana kattıklarının ne olduğunu düşünüyorsun?

Zehra Andıbay: Yaklaşık olarak 15-20 sahne performansım oldu. Hepsinde de çok heyecanlıydım, kalbim ağzımda atıyor gibiydi. Tecrübe kazandıkça o heyecanım hiç kaybolmadı ama yönetmeyi öğrendim. Sanırım önemli olan da bu, heyecan hep olmalı ama yönetilebilmeli.

Soru: Şiir dinletisinde neden anlatıcılar vardı? Bu performansınızın size ne gibi katkısının olduğunu düşünüyorsunuz?

İşık Örkmez: Şiir dinletisi 3 ana tema üzerinden gitti. Bu temaların birleştirilmesi ve dinletinin daha akıcı olması adına anlatıcılar önemliydi. Ayrıca Sibel (Akkuzu) Hoca bu dinletiyi anlatırken samimi olmasını ve herkese hitap etmesini istemişti. Dolayısıyla bizim anlatıcılar olarak şiirlerin arasına girmemiz, dinleyicilerin şiirlerin ağırlı-

ğından bunalımını sağlamak için gerekliydi. Bir şiir dinletisinde anlatıcılık yapmak benim için yeni bir deneyimdi. Çünkü daha önce katıldığım şiir dinletilerinde şiirime göre rol yapma kendi kendime yorumlama şansım vardı. Ancak bu sefer üzerimde bir anlatıcı rolü vardı ve belirli sınırlarım vardı. Bu sınırlar içerisinde kendimden bir şeyler katmak benim için anlatıcılık yapmanın en zorlayıcı kısmıydı.

Deniz Eren Gündüz: Üç farklı konumuz vardı. Yüzleşme, savaş ve aşk olarak. Bu üç konunun bir bütünlük içerisinde dinleyiciye aktarılabilmesi gerekiyordu ve anlatıcılar da bu bütünlüğü sağladı diyebiliriz. İçerik ve temanın birbirine bağlanmasını sağlayan en önemli unsur anlatıcılarıydı. Performansın bana katkısıysa bir grup insanın önüne çıkıyoruz ve cümlelerimizin de anlaşılır olması gerekiyor. Belirli bir şekilde duyguyu da geçirmek gerekiyor esasen. Sesimi daha iyi kullanmak, toplumun önünde daha özgüvenli olabilmek yönünde katkı sağladığını söyleyebilirim.

Soru: Dinletide Sezen Aksu'nun "Ben Dul Bir Kadınım" şarkısının sözlerini seslendirdin? Bu konudaki kişisel fikrin nedir?

Işık Örkmez: "Ben Dul Bir Kadınım"ı ilk kez bu şiir dinletisiyle dinledim ve şarkının sözlerini şiir olarak okuyacağımı o anda kararlaştırdık. Her şey çok ani gelişti. Sibel Hoca böyle olsa nasıl olur diye önerdi ve ben de o anda ilk kez okudum ve hemen ekledim listeme. Bu şarkı Sezen Aksu tarafından 1978 yılında yazılmış ve kadının, daha doğrusu dul bir kadının, toplum tarafından nasıl görüldüğü hakkında oldukça gerçekçi detaylara yer vermiş. Bu şarkının sözlerinin beni etkilemesinin en önemli nedenlerinden biri 1978'den bu yana hiçbir şeyin değişmediğini düşünmem, en azından umut etmemdi. Şarkının sözlerine bakarsanız günümüzle de çok kolay eşleştirebileceğini görebilirsiniz. 44 yıllık bir şarkının, dönemin yapısını eleştiren bir şarkının, günümüz toplumunu için de geçerli olması beni hayal kırıklığına uğrattı. 1978'den bu yana yerimizde saydığımızı düşünmüyorum ancak kesinlikle gitmemiz gereken çok yol var. Daha yolun başındaymışız.

Soru: Şiirle dinletideki dekorlar arasında nasıl bir bağlantı var? Bunu nasıl yorumlarsın?

Berfin Albayrak: Benim dekorum aynaydı. Bunun nedeni seçtiğim şiirin teminin yüzleşme olmasıydı. Aslında aynalara bakarak kendimizle, toplumla ya da farklı insanlarla nasıl yüzleştiğimizi açıklamak istedim.

Soru: Şiir dinletisinde seni en çok heyecanlandıran şey neydi?

Efe Yılmaz: Uzun bir aradan sonra bir şiir okuyarak sahneye çıkmak beni çok heyecanlandırdı. Çünkü daha önce sahnede bir enstrüman çalarak yer alırken şiir okumak çok farklıydı. Şiir dinletisinin adıyla içinde bulunduğumuz zamanın paralel olması benim için önemli noktaydı.

Soru: Senin şiirin bir erkeğe ait ve bize kadın yorumuyla sundun. Bunun seni zorlayan ve senin için güzel olan tarafı neydi?

Esra Elanur Turan: Aslında ben o şiiri başkası bana söylemiş gibi

aktarmaya çalıştım. Yani o sözler, başkasının bana söylediği sözlerdi. Biraz da ortada dönen aşk hikayesini özetliyordu. Birinin gitmesi... Bengü'nün gidip Ali ile Duru'nun ortada kalması gibi... Aşk kısmındaki şiirler birbiriyle bağlantılıydı.

Soru: Şiirinde ve mizanseninde vurgulamaya çalıştığın şey neydi? Bu konudaki kişisel fikrin ne?

Arda Şentürk: Şiir dinletisinde insanların kendi kararlarını alabilmesi, asker gibi konularda, gerektiğini vurgulamak istemişim kendi çapımda.

Soru: Şiir okumadın ama dinletide yer aldın. Dinletide bu şekilde bir performansla yer almak nasıldı?

Ali Hasan Kalk: Orada şiir okumadım lakin dans ettim ve önemli bir mizansenin parçası oldum. Bence dans, şiir kadar duyguların karşıya aktarılmasına yardımcı olan bir araç.

Zerre Bal: Beni en çok zorlayan kısım üst sınıfların da dinletide yer alması, seyircilerin de üst sınıflardan olması ve onların önüne çıkıp performans sergileyecek olma. Bu durum beni çok germişti açıkçası. En iyi olduğunu düşündüğüm kısım da hazırlık sınıflarından dinletiyeye katılım için cesaret gösterenlerin sayısının az olması -iki kişiydik hazırlık sınıfı olarak- Bu bana cesaret verdi ve biraz da özel hissettirdi diyebilirim.

Soru: Sonraki yıllarda şiir dinletisine katılmakla ilgili düşüncen nedir? Dinletiyeye katılmak isteyenlere bir önerin var mı?

Bengü Özgür: Sonraki yıllarda da tabii ki şiir dinletisinde bulunmak isterim. Sahneye çıkmak kadar sahne arkasındaki hazırlıklar da çok eğlenceli geçiyor. Birlikte bir iş ortaya koymak gerçekten güzel. Katılacaklara tavsiyem her anın tadını çıkarmaları ve eğlenmeye bakmaları.

TDE Öğretmeni Sibel Akkuzu: Pandemi sebebiyle iki yıldır şiir dinletisi yapamıyorduk. Yeniden yapabilecek olmak çok heyecanlandırdı aslında öncelikle onu söylemeliyim. Ayrıca gönüllü öğrenci olacak mı diye de düşünüyordum. Bir şiir dinletisi nasıl yapılıyordu konusyla ilgili birçok ayrıntıyı da hatırlamadığımı fark ettim. Geçmişte çok yaptık aslında şiir dinletisi ama tüm sorumluluğu aldığım bir dinleti uzun zamandır yapmamıştım. Bu bağlamda hem öğrencilerin ciddiyeti çok iyiydi, çok istekliyidiler ve onların kendi sorumluluklarını yerine getirmeleri noktasında hiçbir sorun yaşamadım. Çok istekli olmaları, provaların keyifli geçmesi beni de çok motive etti. Bir de şöyle bir şey var: Bu tam bir ekip işi. Mizansen üzerinde düşünürken olmasını hayal ettiğim bazı görüntüler vardı. Bu görüntülerden Zeynep Hoca'ya (Ashinov) bahsettim oditoryumda bu görüntüyü sağlayabilir miyiz, diye. Çok da umutlu olmayarak sormuştum bunu. Ama sağ olsun hem Zeynep Hoca'nın (Ashinov) hem de Ruslan Hoca'nın (Ashinov) desteğiyle tam da hayalini kurduğum gibi adeta bir kar küresini andıran sahne görüntüsünü yakalayabildik. Neredeyse tüm dünyayla içinden geçtiğimiz son iki yıllık her türlü sürece göndermeler yapmaya çalıştığımız dinletinin seyircideki etkisi de hepimizi çok mutlu etti.

Basın Yayın Kulübü

Şiirler Dile Geldi

Kimimiz çok sever şiiri, kimimiz sevmez. Ama belki de şiiri sevmiyorum diyenler kendi şiirlerini henüz bulamamışlardır. Şiir içinde derin hikayeler saklar. Bazen karşılıksız bir aşktan, bazen kaybettiğimiz birinin yasından, bazen de yasak olanın güzelliğinden doğar. Şiirler şairlerin gizli duygularının, isyanlarının, kapısına kilit vurulmuş en mahrem hatıralarının kağıda dökülmüş halidir. Sözcükleri daha anlamlı hale getiren şiirler okunmaya ve anılmaya değer öyküleriyle sizlerle.

Üvercinka

Böylece bir kere daha boynunlayız sayılı yerlerinden
En uzun boynun bu senin dayanmaya ya da umudu kesmemeye
Laleli'den dünyaya doğru giden bir tramvaydayız
Birden nasıl oluyor sen yüreğimi elliyorsun
Ama nasıl oluyor sen yüreğimi eller ellemez
Sevişmek bir kere daha yürürlüğe giriyor
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil
Aydınca düşünmeyi iyi biliyorsun eksik olma
Yatakta yatmayı bildiğin kadar
Sayın Tanrıya kalırsa seninle yatmak günah, daha neler
Boşunaymış gibi bunca uzaması saçlarının
Ben böyle canlı saç görmedim ömrümde
Her telinin içinde ayrı bir kalp çarpıyor
Bütün kara parçaları için
Afrika dahil
Senin bir havan var beni asıl saran o
Onunla daha bir değere biniyor soluk almak
Sabahları acıktığı için haklı
Gününü kazanıp kurtardı diye güzel
Birçok çiçek adları gibi güzel
En tanınmış kırmızılarla açan
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil
Birlikte mısralar düşünüyoruz ama iyi ama kötü
Boynun diyorum boynunu benim kadar kimse değerlendiremez

Bir mısra daha söylesek sanki her şey düzelecek
İki adım daha atmıyoruz bizi tutuyorlar
Böylece bizi bir kere daha tutup kurşuna diziyorlar
Zaten bizi her gün sabahtan akşama kadar kurşuna diziyorlar
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil
Burda senin cesaretinden laf açmanın tam da sırası
Kalabalık caddelerde hürriğin şarkısına katılırkenki
Padişah gibi cesaretti o, alımlı değme kadında yok
Aklıma kadeh tutuşların geliyor
Çiçek Pasajında akşamüstleri
Asıl yoksulluk ondan sonra başlıyor
Bütün kara parçalarında
Afrika hariç değil

Cemal Süreya

Cemal Süreya, kendinden çok sevdiği eşi Seniha hamileyken kendisinin "Üvercinka" olarak adlandırdığı genç kızla tutkulu bir aşka adım atar. Bunu sıkı bir şekilde saklayan Süreya, Seniha ile evliliği devam eder. Aynı tutkuyu paylaştığı kadına Üvercinka şiirini armağan eder. Çocuklarının doğmasına yakın olan Süreya, veda vaktinin geldiğini anlayıp Üvercinka ile yollarını ayırmıştır. http://eyubogluvakfi.org.tr/?page_id=661

Nazım Hikmet, polis tarafından arandığı günlerden bir gün sevgilisi Piraye ile bir randevu ayarlar. Piraye'ye güvendiği bir arkadaşı ile haber ulaştırır. Fakat Nazım Hikmet'in arkadaşı beklendiği gibi güvenilir değildir. Öyle ki, arkadaşı polislere "Nazım, Gülhane Parkı'nda, en ulu ceviz ağacının altında olacak" diye haber verir. Buluşma günü gelip çattığında Piraye'ye özlem duyan Nazım Hikmet, Gülhane Parkı'na gelir. Gelir gelmesine de, her yer polis kaynamaktadır. Polislere görünmemek için meşhur ceviz ağacına tırmanır. Nazım ağacın tepesindeyken, sevgilisi Piraye ceviz ağacının altında belirir ve kendisini beklemeye başlar. Polisler ise uzaktan Piraye'yi gözetlemekte, Nazım'ın onun yanına gelmesini beklemektedir. Polisler bir köşede, Piraye ağacın altında, Nazım ağacın tepesinde... Herkes birbirini beklemektedir. Nazım ne ağaçtan inebilir ne de sesini duyurabilir sevdasına. Çaresiz bir şekilde kağıdını kalemini çıkarır ve o meşhur şiirini yazar:

Ceviz Ağacı

Başım köpük köpük bulut,
İçim dışım deniz,
Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda,
Budak budak, serham serham ihtiyar bir ceviz.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.
Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda,
Yapraklarım suda balık gibi kıvıl kıvıl.
Yapraklarım ipek mendil gibi tiril tiril.
Koparıver, gözlerinin, gülüm, yaşını sil
Yapraklarım ellerimdir tam yüz bin elim var,
Yüz bin elle dokunurum sana, İstanbul'a.
Yapraklarım gözlerimdir.Şaşarak bakarım.
Yüz bin gözle seyredirim seni, İstanbul'u.
Yüz bin yürek gibi çarpar, çarpar yapraklarım.
Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda,
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında

Nazım Hikmet RAN

Mona Rosa

Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.
Geyve'nin gülleri ve beyaz yatak.
Kanadı kırık kuş merhamet ister.
Ah senin yüzünden kana batacak.
Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.

Ulur aya karşı kirli çakallar,
Ürkek ürkek bakar tavşanlar dağa.
Mona Rosa bugün bende bir hal var.
Yağmur iri iri düşer toprağa,
Ulur aya karşı kirli çakallar.

Açma pencereni perdeleri çek,
Mona Rosa seni görmemeliyim.
Bir bakışın ölmem için yetecek.
Anla Mona Rosa ben bir deliyim.
Açma pencereni perdeleri çek.

Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi,
Bende çıkar güneş aydınlığına.
Bir nişan yüzüğü bir kapı sesi.
Seni hatırlatır her zaman bana.
Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi.

Zambaklar en ıssız yerlerde açar
Ve vardır her vahşi çiçekte gurur.
Bir mumun ardında bekleyen rüzgar,
Işıksız ruhumu sallar da durur.
Zambaklar en ıssız yerlerde açar.

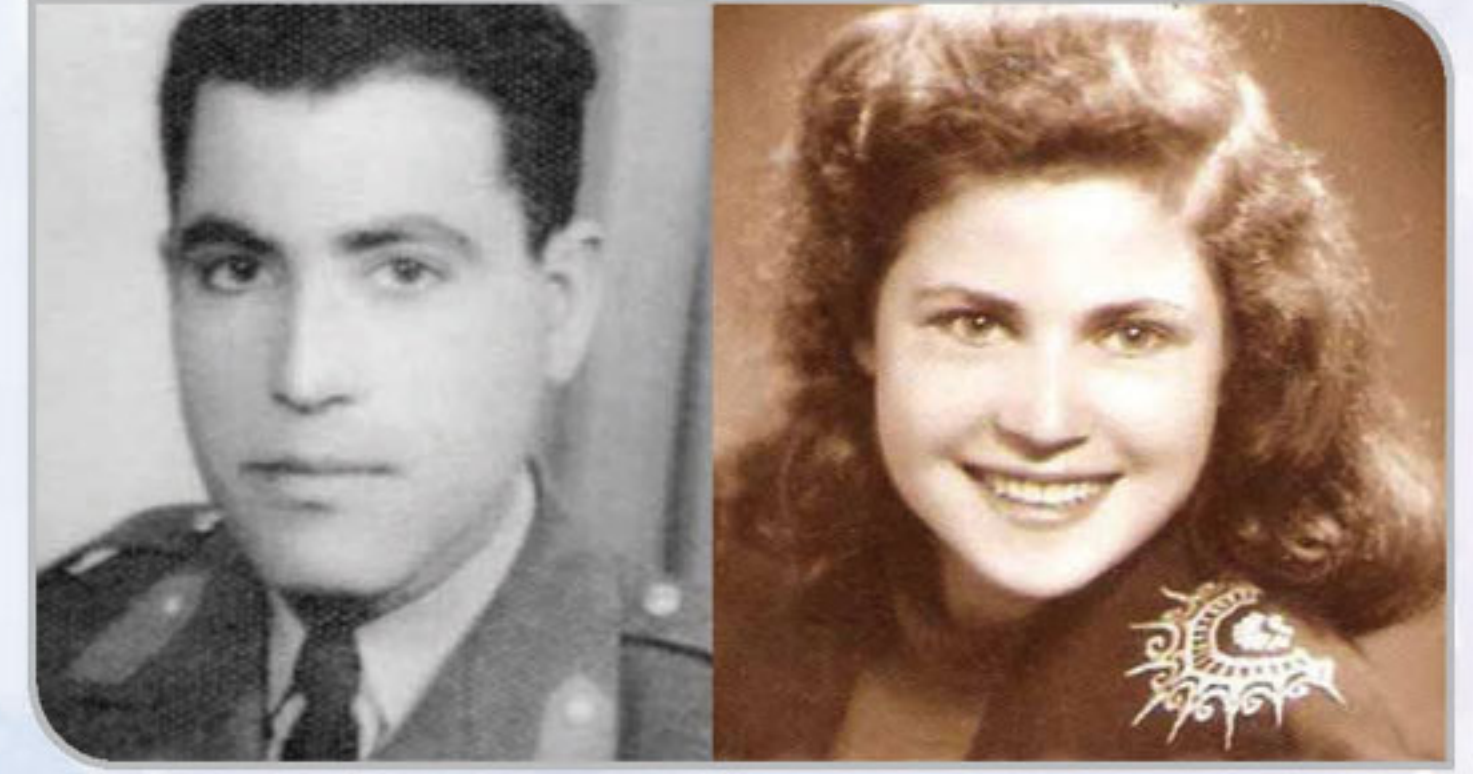
Ellerin, ellerin ve parmakların
Bir nar çiçeğini eziyor gibi.
Ellerinden belli olur bir kadın,
Denizin dibinde geziyor gibi.
Ellerin, ellerin ve parmakların.

Zaman ne de çabuk geçiyor Mona.
Saat onikidir söndü lambalar
Uyu da turnalar girsin rüyana,
Bakma tuhaf tuhaf göğe bu kadar.
Zaman ne de çabuk geçiyor Mona.

Akşamları gelir incir kuşları,
Konarlar bahçemin incirlerine.
Kiminin rengi ak kiminin sarı.
Ah beni vursalar bir kuş yerine.
Akşamları gelir incir kuşları.

Ki ben Mona Rosa bulurum seni
İncir kuşlarının bakışlarında.
Hayatla doldurur bu boş yelkeni.
O masum bakışların su kenarında.
Ki ben Mona Rosa bulurum seni.

Kırgın kırgın bakma yüzüme Rosa.
Henüz dinlemedin benden türküler.
Benim aşkı uymaz öyle her saza.
En güzel şarkıyı bir kurşun söyler.
Kırgın kırgın bakma yüzüme Rosa.

Artık inan bana muhacir kızı,
Dinle ve kabul et itirafımı.
Bir soğuk, bir mavi, bir garip sızı
Alev alev sardı her tarafımı.
Artık inan bana muhacir kızı.

Yağmurdan sonra büyümüş başak,
Meyvalar sabırla olgunlaşmış.
Bir gün gözlerimin ta içine bak
Anlarsın ölümler niçin yaşarmış.
Yağmurdan sonra büyümüş başak.

Altın bilezikler o kokulu ten
Cevap versin bu kuş tüyüne.
Bir tüy ki can verir gülümse sen,
Bir tüy ki kapalı geceye güne.
Altın bilezikler o kokulu ten.

Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.
Geyve'nin gülleri ve beyaz yatak.
Kanadı kırık kuş merhamet ister,
Ah senin yüzünden kana batacak.
Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.

Sezai Karakoç ve Muazzez Akkaya arasında yaşanan aşk hakkında birden çok hikaye vardır. Bu şiir ise Sezai Karakoç'un Muazzez Akkaya'ya yazdığı şiirlerden biridir. Sezai, Muazzez'e üniversite yıllarında sevdalanır fakat duygularını ona karşı açtığı reddedilir. Okullar tatil olduğunda ise Sezai, Muazzez'in Geyve'de kaldığı yazlığın karşısında bahçıvan olarak çalışmaya başlar. Her gün Muazzezi'i izleyip ona şiirler yazan Sezai "Mona Rosa" adlı akrostiş şiiri yazıp ona mezuniyet töreninde okumuştur. Çok beğenilen bu şiiri istek üzerine 3 kez okur. Muazzez sahneye çıkarak Sezai'ye yine teklifinin geçerli olup olmadığını sorar fakat orada "Senin aşkın artık benimkine yetişemez." cevabını alır.

Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.
Kur bakalım çilingir soframızı;
Dinsin artık bu kalb ağrısı.
Şu ağacın gölgesinde olsun;
Tam kenarında havuzun.
Aya haber sal çıksın bu gece;
Görünsün şöyle gönlümce.
Bas kırbacı sihirli seccadeye,
Göster hükmettiğini mesafeye
Ve zamana.
Katıp tozu dumana,
Var git,
Böyle ferman etti Cahit,
Al getir ilk sevgiliyi Beşiktaş'tan;
Yaşamak istiyorum gençliğimi yeni baştan.

Cahit Sıtkı Tarancı

Şairin kendisinin anlattığı hikâyeye göre Tarancı'nın lisede yatılı okuduğu yıllarda herkes akşam dışarı çıkıp sevgilileriyle buluşmuş. Ancak kendisinin bir sevgilisi yokmuş. Okula geri döndüğünde "Sen neler yaptın" sataşmalarından sıkılan Tarancı bir gün okula dönerken yolda yere düşmüş güzel bir kızın fotoğrafına rast gelmiş. Fotoğrafı almış, sonra kendi kendine bir kadının ağzından bir mektup yazıp bu fotoğrafla beraber yol-lamış. Daha sonra yatakhane "kendine gelen" bu mektubu yüksek sesle okumuş. Bu mektup yazma işini her hafta sürdürüp havasını atarken bir yandan da bu kızın kim olduğunu araştıran Tarancı, sonunda cevabı bulmuş. Kızın albayın kızı olduğunu ve çoktan evlenip çocuk sahibi olduğunu öğrenmiş. Üzerinden yıllar geçse ve başka bir kadınla evlense de Tarancı kendi kendine yarattığı bu aşkı asla unutmamış.

Dedikodu

Kim söylemiş beni
Süheyla'ya vurulmuşum diye?
Kim görmüş, ama kim,
Eleni'yi öptüğümü,
Yüksek kaldırımda, güpe gündüz?
Melahat'i almışım da sonra
Alemdara gitmişim, öyle mi?
Onu sonra anlatırım, fakat
Kimin bacağını sıkışım tramvayda?
Güya bir de Galataya dadanmışız;
Kafaları çekip çekip
Orada alıyormuşuz soluğu;
Geç bunları, anam babam, geç;
Geç bunları bir kalem;
Bilirim ben yaptığımı.
Ya o, Mualla'yı sandala atıp,
Ruhumda hicranını söyletme hikayesi?

Orhan Veli Kanık

Mehmed Kemal şiirdeki Mualla'yı, Çat Çat isimli balıkçı meyhanesini işleten ve Orhan'a ilgi duyan bir kadın olarak anlatır. Mualla'ya herkesin abla olarak seslenmesini Mehmed Kemal şöyle yorumlamaktadır; "Orhan, kadına 'Mualla Abla' dediği için olacak, herkes 'Mualla Abla' diyor. Kadının davranış-larından Orhan'a önem verdiği belli. Hatta biraz da aşık. Belki bu ablalık ağabeylik, gizli aşkı müşterilere çaktırmamak için icat edilmiş."

Çocuklar Gibi

Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı
Göğsümün içinde ateş var gibi

Bazı nur içinde, bazı sisteyim
Bazı beni seven bir göğüsteyim
Kah el üstündeydim, kah hapisteydim
Her yere sokulan bir rüzgar gibi

Aşkım iki günlük iptilalardı
Hayatım tükenmez maceralardı
İçimde binlerce istekler vardı
Bir şair, yahut bir hükümdar gibi...

Sabahattin Ali / Seslendiren: Sezen Aksu

Konya'da öğretmenlik görevi sırasında aşık olduğu Nahit Fırat'a yazılan şiir. Sabahattin Ali, Nahit Fırat'a sırlıslıkla aşık olmasına rağmen aşkı karşılıksız kalmıştır. Nahit, Sabahattin Ali'yi arkadaş olarak sever. Sabahattin Ali'nin 'Kara Yazı, Ben Gene Sana Vurgunum' adlı şiirlerini de Nahit'e yazarak aşkını sanat eşliğinde göstermiştir.

Sessiz Gemi

Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.

Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil, ne de bir kol.

Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli,

Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu.

Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.

Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.

Yahya Kemal Beyatlı

Sessiz Gemi şiirinin ölüm üzerine yazıldığı sanılsa da aslında kavuşulamayan bir aşk hikâyesini anlatır. Yahya Kemal ile öğrencisi Nazım Hikmet'in ressam annesi Celile Hanım'ın aşkı o dönemin en büyük aşklarından biridir. Celile Hanım bu aşk sebebiyle evliliğini dahi bitirmiştir. Artık herkes tarafından bilinen bu durum karşısında Nazım Hikmet hocasının cebine şu notu yazıp bırakır: "Hocam olarak girdiğiniz bu eve babam olarak giremezsiniz."

2022

SÜLEYMAN ÇELEBİ

2023

AŞIK VEYSEL

UNESCO YILI

*Mefhar- i Mevcudât. Hazret-i Fahr-i Alem
Muhammed Mustafâ râ Salevât*

*Allâh adın zikredelim evvela
Vacib oldu cümle işte her kula*

*Allâh adın her kim ol evvel anâ
Her işi âsan eder Allâh anâ ..."*

Vesilet'ün Necat (Mevlit) | Süleyman Çelebi

*"Güzelliğin on par'etmez
Şu bendeki aşk olmasa
Eğlenecek yer bulaman
Gönlümdeki köşk olmasa*

*Tâbirin sığmaz kaleme
Derdin dermandır yâreme
İsmi yayılmaz âleme
Âşıklarda meşk olmasa
..."*

Aşık Veyssel

